

{@345} ལྷོ་སྦྱང་གསུང་བགོས་མའི་ཁ་སྐོང་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་རྣམས་ལ། །སྐོ་གསུམ་དང་བའི་སྐོ་

ནས་རྒྱལ་འཛའ་ལོ། །ཐེག་ཆེན་སྐོ་སྦྱང་ལམ་གྱི་རྟེན་གྱི་ཆོས། །སྡོན་འགྲོའི་ཆོས་

བཞི་ཚུང་ཟད་འདིར་བརྗོད་བྱ། །འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྐོ་སྦྱང་གི་སྡོན་འགྲོའི་རྟེན་གྱི་

ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བསམ་པ་ནི། འཁོར་བའི་

རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱ་ཐབས་

ཞེས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་རྣམས་དག་པ་བྱེད་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་

བྱེད་པ་ལ། རྟེན་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་རྣམས་དག་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། སྐོབ་

སྤྱིང་ལས། བདེར་ག་ཞེགས་ལམ་རྟེན་འགྲོ་བ་འབྲེན་པར་ཚས་གྱུར་པ། །ཐེམས་

གྱི་སྐོ་བས་ཆེན་མི་ཡི་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པ། །ལམ་དེ་ལྟ་དང་ལྟ་ཡིས་མི་རྟེན་ལྟ་མིན་

དང་། །མཁའ་ལྗང་རིགས་འཛིན་མི་འམ་ཅི་དང་ལྟོ་འབྲེས་མིན། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར། །དེས་ན་ཆོས་རྒྱལ་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་འདི་ཉིན་ཏུ་རྟེན་པར་

དཀའ་ལ། བདག་གིས་ད་རེས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་འདི། རོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་

བར་ཚོས་རྣམ་པར་དག་པ་ཅིག་བྱེད་དགོས་ལོ་སྣམ་དུ་བསྐྱོམ་མོ། །དལ་འབྱོར་

ལྟོད་པར་དཀའ་བ་ཅི་སྟེ་སྣམ་ན། འདི་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷུ་འོ་སྟོ་ནས། རོ་བོའི་

སྟོ་ནས། གུངས་གྱི་སྟོ་ནས། དཔེའི་སྟོ་ནས་ལྟོད་པ་དཀའ་བ་དང་བཞིའོ། །

དང་པོ་ནི་དམ་པའི་ཚོས་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་འདི་ཐོབ་པ་ལ། ལྷུ་

ཚོས་རྣམ་པར་དག་པ་ཅིག་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཞི་བ་ལྷས། དགོ་བ་དག་ཀྱང་མ་

བྱས་ཤིང་། སྤྲིག་པ་དག་ཀྱང་ཉེར་བསགས་ན། །བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་བརྒྱུར་ཡང་ནི།

བདེ་འགོའི་སྐྱེ་ཡང་ཐོས་མི་འགྱུར། །ཞེས་པས། དགོ་བ་མ་སྤྱད་ཅིང་སྤྲིག་

{@346} པ་བསགས་ན། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅ་སྟོས། བདེ་འགོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཅོམ་

ཡང་ཐོས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ནས།

ཚོས་དང་ཚོས་མིན་བྱིད་པའི་བློས་དཔུད་ན། ཚོས་རྣམ་པར་དག་པ་ལིན་ཏུ་ཉུང་

བས། འབྲས་བུ་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་དགའ་འོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོའི་སྐོན་ནས་

སྐྱེད་པར་དགའ་བ་བསམ་པ་ནི། འོན་ཏེ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞེ་ན།

དལ་བ་བརྒྱད་འབྱོར་པ་བཅུ་གཉི། ཚོས་བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བའི་ལུས་གཅིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལ་དལ་བ་བརྒྱད་ནི། མི་མ་ཡིན་པས་བསྐྱུས་པའི་མི་ཁོམ་པ་བཞི་དང་།

མིའི་འགྲོ་བ་བས་བསྐྱུས་པའི་མི་ཁོམ་པ་བཞི་དང་། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་སྟོང་བའོ། །

མི་མ་ཡིན་པས་བསྐྱུས་པའི་མི་ཁོམ་པ་བཞི་ནི། ངན་སོང་གསུམ་དང་ལྷ་ཚོ་རིང་པོའོ།

ངན་སོང་གསུམ་ནི་ཕལ་ཆེར་ལ་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ཡང་མི་གྲགས་ལ། ངན་སོང་གི་སྐྱུག་

བསྐྱུས་ལ་ཤིན་ཏུ་དག་པོས་གཟེར་བས། སྐྱུག་བསྐྱུས་གྱི་ཁ་ཁྱེར་འབའ་ཞིག་ལ་སོང་

ནས། ཚོས་སྐྱབ་ཏུ་མི་ཁོམ་མོ། །ལྷ་ཚོ་རིང་པོ་ནི་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཤས་

ཆེ་ཞིང་། འགལ་རྒྱུན་ལོག་ལྟ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཡིན་པས། ཚོས་སྐྱབ་ཏུ་མི་

ཁོམ་མོ། །མིའི་འགྲོ་བ་བས་བསྐྱུས་པའི་མི་ཁོམ་པ་བཞི་ནི། མིར་སྐྱེས་ཀྱང་

ལྷ་ཚོ་དང་། སངས་རྒྱལ་མ་བྱོན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་། ལོག་

སྲིད་སྙིང་བརྗེ་བ་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་མར་སྐྱེས་པ། ཡུལ་

དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། ལས་གྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ། དབང་པོ་ཚོང་བ། གནས་ལ་

དད་པའོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དཀོན་ཏེ། སྲིད་སངས་

རྒྱལ་བྱོན་པའི་བསྐྱེད་པ་ལ་སློབ་བསྐྱེད་དང་། སངས་རྒྱལ་མ་བྱོན་པའི་བསྐྱེད་པ་

ལ་ལྷན་པའི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེར་སང་གི་བསྐྱེད་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱལ་

སློབ་བྱོན་པས་སློབ་མའི་བསྐྱེད་པ་བཟང་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ལྷན་པའི་

བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུ། དེའི་རྗེས་སུ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སློབ་མའི་བསྐྱེད་པ་

གཅིག། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷན་པའི་བསྐྱེད་པ་ཁྲི། དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་

པ་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་བསྐྱེད་པ་གཅིག། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷན་པའི་བསྐྱེད་པ་སུམ་བརྒྱ།

དེའི་རྗེས་སུ་དཔེ་སྐྱར་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་སློབ་བསྐྱེད་པ་གཅིག་འབྲུང་བར་གསུང་སྟེ།

དེ་ལྟར་ན་སློབ་བསྐྱེད་པ་བཞིའི་རིང་ལ་ལྷན་པའི་སློབ་བསྐྱེད་པ་སུམ་བརྒྱ་ཅུ་འབྲུང་བར་གསུངས་

པ་དང་། སློབ་བསྐྱེད་པ་ཡང་། སྐྱེས་བུའི་ཚོ་ཡར་འཕེལ་བ་དང་། མར་

འགྲིབ་པ་གཉིས་ལས། ཡར་འཕེལ་བ་ལ་སངས་རྒྱལ་མི་འབྲོག་པར་གསུངས་པའི་

སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སོ་སོར་བར་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱལ་འཇིག་

རྟོན་བྱོན་པ་བརྒྱ་ལམ་དེ། །ཞེས་དང་། རྣམ་སྣང་མངོན་བྱུང་ལས། འཇིག་རྟོན་

དུ་ནི་རྒྱལ་མཁུལ་དག། །ཡུ་དུམ་མ་རའི་མེ་རྟོག་བཞིན། །རྒྱ་ལམ་ན་ནི་རེས་

{@348} འགའ་ཞིག། །འབྲུང་འབྲུང་ཡང་ནི་མི་འབྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་

ཚོས་གསུངས་པ་ཡང་དགོན་ཏེ། ལྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ནས་

ནི། ལན་མང་དུ་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བར་གསོལ་བ་གདབ་དགོས་པར་བཤད་

པའི་སྤྱིར་རོ། །བསྟན་པ་གནས་པ་ཡང་དགོན་ཏེ། བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་འདི་

ལ་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་བ་འཇིག་གི་བསྟན་པ་རྫོགས་ནས། བཅོམ་

ལྷན་འདས་གསེར་ཐུབ་གྱི་བསྟན་པ་འབྲུང་བའི་བར་ལ། ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་བསྟན་

པ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་དང་པོའི་བསྟན་པ་རྫོགས་ནས་

སྤྱི་མཐོང་བསྟན་པ་མ་ཤར་བར་ལ། བསྟན་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཏུས་ཕལ་

ཆེར་བསྟན་པ་མི་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་འདེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་གཞན་

འཇུག་པ་འདེད་དོན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་ནས་བསྟན་པའི་སྐོར་ལྷུང་

པར་བསྐོམ་པ་ཀུན་གྱིང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུངས་པའི་སྤྱི་སྐོར་གསུམ་རྒྱུད་སྤྱི་

བཞི་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ། བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམས་གྱི་མིང་

ཅམ་ཡང་མ་བོས་པར་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་བློ་ལོ་དག་གིས་སྦྱར་

བའི་ཚོགས་ལ་བོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་བྱེད་པ་མང་ཞིང་། བསྟན་པ་རྣམས་ལ་བོས་

བསམ་སྐོམ་གསུམ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྦྱང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་སྤྱིར་

སྤྱིར་བཅུ་བ་ཡང་ཉུང་སྟེ། ཚོས་རྗེས་སུ་བརྒྱ་བརྒྱེད་སྟེ། སྤོམ་བརྩོན་པལ་ཆེར་བཀྱར་

བ་ཉུང་། །བཀྱར་བ་དེ་དག་སྤོམ་བརྩོན་ཉུང་། །སྤྱིན་བདག་ཚོས་ལ་དད་པ་ཉུང་། །

དད་པ་ཅན་གྱིས་མཚོན་བྱེད་མན། །མཚོན་པ་དེ་དག་ལོག་འཚོའི་རྒྱ། །གལ་

ཏེ་ལོག་འཚོ་མི་ཟ་བའི། ཚོས་བྱེད་དེ་དག་དམན་དམན་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་

པ་ལས་མ་འདས་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་མིར་སྐྱེས་པ་ཡང་ཉེན་ཏུ་དཀོན་

ཏེ། མིར་སྐྱེས་པ་ལ་རྒྱ་དགོང་བ་རྣམ་པར་དག་པ་གཅིག་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དགོང་བ་

{@349}བསྐྱབ་པ་ཉུང་བ་གོང་དུ་བཞག་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །ཡུལ་དབྱུང་སུ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཉེན་ཏུ་

དཀོན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོར་མེད་གྱིས། འཁོར་རྣམ་བཞི་བཞུགས་པ་ལ། ཡུལ་

དབྱུང་སུ་གསུངས་པས། འཁོར་རྣམ་བཞི་མི་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ནི་ནམ་མཁའི་

ཁྲིན་ཅམ། འཁོར་རྣམ་བཞི་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ནི་ཉིང་རྩའི་འཕང་ལོའི་ཁྲིན་ཅམ།

དུ་སྐྱེད་པོ། །ལས་གྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་ནི། འཚོམས་མེད་གྱི་ལས་མ་བྱས་

པ་སྟེ། འདི་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ཉུང་ན་ཡང་། འདིས་ཀྱང་ཚོས་གྱི་གོགས་བྱེད་པ་

ནི་སྐྱེད་པོ། །དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་པ་ཚང་བ་ཡང་དཀོན་ཏེ། །གནས་ལ་དད་པ་

ཡང་དཀོན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟེད་

ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཉེན་ཏུ་ཉུང་བར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དལ་འབྱོར་གྱི་ཚོས་

བཙོ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་རྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འདུག་ན། ཐམས་ཅད་ལུས་

གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཚང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ལས་འོས་མི་འདུག་ཅིང་། ཚོས་བཙོ་

བརྒྱད་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་མ་ཚང་ན་འདང་། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་སུ་མི་འགོ་སྟོ།

དཔེར་ན་རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན་ན་ཡོད་པའི་སྤྲེགས་བྱེད། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཁས་

ལེན་པ་འབའ་ཞིག་ལ། དལ་འབྱོར་གྱི་ཚོས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་ཚང་ཡང་། རང་འབྱོར་

ལྷའི་གནས་ལ་དད་པ་མ་ཚང་བས་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལས་འདས་པ་ལ། །དེ་ལྟར་

ཡང་སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། མིར་འགྱུར་བ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ། དལ་བ་

ལུས་སུ་མ་ཚོགས་པ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ། ཞེས་དང་། ཞི་བ་ལྷས། དལ་

འབྱོར་འདི་ནི་རྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་རེའི་

ད་རེས་གྱི་ལུས་འདི་ལ་ནི། དལ་འབྱོར་གྱི་ཚོས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་ཚང་དུ་རུང་ཅོམ་དུ་

འདུག་ན། དེ་ཚུད་མ་ཟོས་པར་བྱས་ལ། ཅི་ནས་ཀྱང་དམ་པའི་ཚོས་གཅིག་

བྱ་དགོས་སྐྱེས་དུ་རྒྱུ་གི་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་བསྐྱོམ་པའོ། །གསུམ་པ་གྲངས་

{@350} གྱི་སྐོར་ནས་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ནི། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དེ་ཙམ་དུ་མི་དཀའ་ཡི།

མི་མང་པོ་འདུག་པ་སྐྱེས་ཀྱི། དེ་ནི་སྐོར་རྒྱལ་དུ་ཐབ་པའི་སྐོར་ནས་བརྟགས་དབྱེད་མ་

བྱས་པས་ཡིན་ཏེ། སྦྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་བརྟགས་ཀྱི། དལ་འབྱོར་

གྱི་ལུས་ཐོབ་པ་ལྟ་སྐོར་གྱི་ཅི་དགོས། ལུས་ལོངས་ཙམ་ཡང་ཉིན་དུ་རྟེན་དཀའ་སྟེ།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྐོར་ལས། ཐམས་ཅད་མ་ཁྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟིགས།

གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་ལྗོངས་ལས་ཀྱང་མང་

བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། བར་དོའི་སེམས་ཅན་གཅིག་པོའི་དབང་དུ་བྱས་

ནའང་། ལུས་ལོངས་པའི་སེམས་ཅན་མ་ལོངས་པ་མང་པོ་ཡོད་པར་མངོན་

ཏེ། མོས་ཀ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཉི་བའི་རོ་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བཞག་ན། དེ་

ཉིད་ལ་འབྲུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩི་ལྟོད་ཅིག་ཡོད་

གྱང་། དེ་སྟེན་གྱི་འབྲུ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་ནས། འབྲུར་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་ཡང་

དེ་ཙམ་ན་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །དེ་ལྟར་

ན་བར་དོ་ཉིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་གནས་སོ། །ཞེས་པ་འང་དོན་ལ་གནས་པར་མངོན་

ལོ། །འཕྲུལ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་ཀ་མང་གིས། མིའི་ལུས་

ཀ་ཉུང་སྟེ། འདྲུལ་བ་ལུང་ལས། མཐོ་རིས་ནས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ས་

ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཙམ། མཐོ་རིས་ནས་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་སེམ་མེའི་སྟངས་གི་

རྒྱལ་ཙམ། ངན་སོང་ནས་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་སེམ་མེའི་སྟངས་གི་རྒྱལ་ཙམ།

གཞན་དུད་འགྲོ་ནི་ཆང་ངར་མའི་སྤང་མ་ཙམ། ཡི་དྲགས་ནི་ཁ་བ་བུ་ཡུག་འཚུབས་

པ་ཙམ། དམྱལ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཙམ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འགྲོ་

བ་གཞན་ལ་ལྷོས་ན་མི་ལུས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཚོད་ཙམ་ཡིན་ལ། རང་གིས་མཐོང་

བའི་ཁ་ཐོར་བའི་དུད་འགྲོ་ལ་བལྟས་ནས་ཀྱང་མི་ལུས་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་ཚོད་ཙམ་དུ་

{@351} འདྲུག་སྟེ། རྣམ་ལྔ་དབྱེ་ཁ་ལྟ་བུ་འགྲོ་བ་ཆགས་པུ་མེའི་རིགས་ལ་ལྟས་ན།

སྒོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཞིང་། མེས་མ་ཅན་གྱི་རིགས་རེ་རེ་འི་གྲངས་

ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་སོ། །མིའི་ནང་ནས་ཁང་།

དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན་པར་དགོན་པ་ནི། རོ་བོའི་སློན་ནས་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་

རྒྱ་མཚོན་ལ་བསམ་པས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་མེས་མ་ཅན་གྱི་གྲངས་དེ་རྟེན་གྱི་ནང་ནས།

དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པ་ཅིག་ཐོབ་པ་འདི་ཚུད་མ་ཐོས་པར་བྱས་ལ།

ཚོས་རྣམ་དག་ཅིག་བྱ་དགོས་སྟུམ་དུ་བསམ་མོ། །བཞི་པ་དཔེའི་སློན་ནས་རྟེན་

པར་དཀའ་བ་ནི། ཞི་བ་ལྟས། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། །རྒྱ་མཚོར་

ཚེར་གཡེང་གཉེན་ཤིང་གི། །བྱ་གར་རུས་སྤེལ་མ་གྱིན་ཚུད་ལྟར། །མི་ཉིད་

ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པས། དཔེར་ན་ཡོངས་སུ་བརྟགས་

པ་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཚེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་

རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཁ་ན་གཉེན་ཤིང་བྱ་གཅིག་པ་གཅིག་

ཡོད་ལ། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་རུས་སྤེལ་མིག་ཡ་ཞར་བ་གཅིག་ཡོད་ལ། དེ་ལོ་

བརྒྱུན་རྒྱུ་མཚོའི་སྤྲོད་དུ་མགོ་ཉུག་པ་ཙམ་རེ་བྱེད་པ་དེའི་མགོ་ཉུག་པ་གཉེན་ལེན་གི་

བྱ་གར་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་སྟམ་མཁུ་ན། འེན་ཏུ་ནས་ཀྱང་དཀར་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་ཚེན་

པོ་ཞེ་ཁ་ཡངས་འེན་གཏིང་ཟབ་ལ། གཉེན་ལེན་བྱ་གཅིག་ལས་མེད་ལ།

རུས་སྤྲུལ་ཡང་ལོ་བརྒྱུན་ལེན་རེ་ལས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲོད་དུ་མི་འབྱུང་ལ། གཉེན་

འེན་ཡང་ས་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། རླུང་གིས་བདས་པའི་ཚྭ་གས་སུ་འགྲོ་བས།

རུས་སྤྲུལ་ཤར་ནས་བྱུང་ན་ལུ་བྱ་བདས་པ་སོགས་སྲིད་པ་དང་། དེ་གཉིས་འགྲིགས་

པ་འེན་ཏུ་དཀར་ན། རུས་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་སྤྲི་བྱུགས་པ་དང་། ཚྭ་གས་

ལྷོ་གར་ཙམ་འཛོལ་ན་འང་མི་ཚུད་པས་འེན་ཏུ་རུས་དང་ཕོར་འཛོལ་བ་ནི་འེན་ཏུ་སྤྲོའོ། ། { @352 } དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མི་ལུས་
ཐོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་འཛོལ་ན། དལ་འབྱོར་

གྱི་མི་ལུས་མི་ཐོབ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་འཚུགས་པ་འེན་ཏུ་སྤྲོ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་འགྲོ་

བ་གཞན་དུ་སྤྲོ་བའི་བག་ཆགས་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་བས་ཀྱང་མང་ལ། དལ་འབྱོར་གྱི་

ལུས་ཐོབ་པའི་བག་ཆགས་ནི། གཉེན་ལེན་གི་བྱ་ག་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །བག་

ཆགས་སང་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ཡང་། །འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མང་གི་མིར་སྐྱེ་བའི་

བག་ཆགས་ཉུང་བས་སོ། །རྣམ་རྟོག་གི་འགྲུང་ལྡོག་ཅུང་ཟད་ཚམ་གྱིས་ཀྱང་མིར་

སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་ལ་གཤགས་བྱེད་པར་རྣམ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་གཞན་གྱི་

སློབས་ཀྱང་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལ་སྣང་པོ་

ལེན་འདོད་གྱི་སློབ་ཚཱ་མ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚོན་

བཞིའི་སློབས་བསམས་ནས་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་འདི་ལེན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་འདུག

མོད། རྟེན་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། ཕན་ཡོན་ལེན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དལ་འབྱོར་

གྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུག་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྐྱོལ་བར་རྣམས་སོ། །

མདོན་མཐོ་ལྷ་མིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུབ་རྣམས། ངེས་པར་

ལེགས་པ་ཉམ་རང་གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱང་བསྐྱུབ་རྣམས། མཐར་ཐུག་རྫོགས་པའི་སངས་

རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུབ་རྣམས། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལ་

བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་དང་། །མཐར་ཐུག་གི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་

ལུས་པས་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། །ཞི་བ་ལྷན། མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྲུ་ག

བསྐྱེད་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོ་ལ། །གྲུ་འདི་ཕྱི་ནས་རྟེན་དཀར་བས། །ཚོངས་པ་

དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག། །ཅེས་དང་། །སྒྲོ་བ་སྤྲིངས་ལས། །གང་ཞིག་ཐོབ་

ག་སྟེ། །བའི་རྒྱ་མཚོ་མཐར་ཐུན་ཅིང་། །བྱང་ཆུབ་མཚོག་གི་དགོ་བའི་ས་པོན་འདེབས་

བྱེད་ན། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་བས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཆེས་ལྷག་པའི། །མི་ཉིད་དེ་ནི་སུ་

{@353} །ཞིག་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ལྟའི་ལུས་ལ་སོགས་

པ་ནི། །རྒྱ་དགོ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། །ལུས་རང་

གི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་

གྱི་ཕན་ཡོན་ཅམ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་

འདི་ལས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མི་འདུག་པས། །རྟེན་པར་དཀར་ལ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བའི་ལུས་

འདི་རྒྱན་ཅིག་ཀྱང་ཆུང་མ་ཟོས་པ་བྱེད་དགོས་ཏེ། །དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་འདི་ད་རེས་

ཡོད་ན་ད་རེས་ཡོད། ད་རེས་མེད་ན་ད་རེས་མེད་དུ་འདུག་པས་ལུས་འདི་ལ་བརྟེན་

ནས་གཏན་གྱི་མདུན་མའི་བར་ཅི་ཟིན་གཅིག་ལྟ་དགོས་སྟུང་བསམ་མོ། །དལ་

འབྱོར་གྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོ་འདིའི་མདུན་མ་བསྐྱབ་པས་སྒྲིང་པོ་འོངས་པར་མི་

འགྱུར་བ་སོགས་གསུང་བའོ་མ་བཞིན་ཞོ། །དལ་འབྱོར་རྟེན་པར་དཀའ་བ་བསྟན་

ཟིན་ཏེ། །གཉིས་པ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་པ་ནི། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་

ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་རྣམ་དག་ཅི་བྱེད་དོགས་པར་འདུག་མོག། མོས་དལ་དང་འོང་

ཡོད་ཀྱིས་བྱས་པས་ཚོག་གམ་སྟུང་ན། བརྟེན་འགྲུས་དང་བརྟེན་འགྲུས་བྲག་པོས་

ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འབད་དགོས་ཏེ། ལྷུང་དུ་འཆ་བས་སོ། །།

དེ་ལ་གསུམ། དེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ། བཅའ་འཆི་དེས་པ་

མེད་པ་བསམ་པ། འཆི་བ་ལ་ཚོས་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པར་བསམ་མོ། །

དང་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཞལ་ནས། ད་ལྟ་མི་ཀུན་ལ་གྲོས་བྱེད་

ཙམ། འཆི་མ་གཏོགས་མ་ཤིན་འདི་བྱེད་ཟེར་ཏེ། དེ་གྲོས་ཚུ་བ་ནས་ནོར།

འོང་ངེས་ཤེས་པའི་འཆི་བའི་ལོ། གྲོས་ཁོག་ཏུ་འཇུག་དགོས་གསུངས། དེ་ལ་

ཚོས་རྗེ་སེམས་དཔལ་འཆི་བའི་ལོ་ནས། དེ་ཤིན་ཏུ་མད་འཆི་བའི་འོང་ངེས་

ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འཆི་མ་གཏོགས་འདི་བྱེད་ཅེས་འཆི་བ་

{@354} གྲོས་ཁོག་ཏུ་བཅུག་པ་འདི་ག་ཡིན་མོད་སྟེ་མ་ཞ། དེ་ལ་འཆི་བ་གྲོས་ཁོག་ཏུ་བཅུག་

པ་བྱ་བ་ནི། འཆི་བའི་འོང་ངེས་ཤེས་པར་འདུག་པས། ང་འཆི་བའི་གདེང་

དང་ལྡན་པའི་འཆི་ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡོང་བ་བྱུང་གོས་སྟེ་མ་པས་ད་ལྟ་ནས་འཆི་

ལུགས་བཟང་པོ་ཅིག་གྲགས་སུ་འཇུག་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིར་འཆི་བ་མི་

རྟག་པ་འདི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྦྱོར་མི་དགོས། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནའང་དེ་ལ་མི་འཇིག་

པ་འདི་རང་ཐོག་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་བསྐྱོམས་པས་ལན་པ་ཡིན་པས་ད་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱོམ་པར་

བྱ་སྟེ། འཆི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་སྦྱང་བ་ཐམས་ཅད་བཀྱ་

ལམ་མེ། ཉེ་འབྲེལ་མཇེའ་བ་ཤེས་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྲོང་རེ་ཟས་གོས་

ལ་སོགས་པ་ལ་གསོན་པོར་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། ཚོ་འདིའི་གཏམ་སྒྲ་ཚོགས་ནི་ཚོ་

འདིར་ཡུན་རིང་བསྐྱོད་པའི་གྲུབ་ལོམ་བྱ་བ་སྒྲ་ཚོགས་བསམ་ཞིང་། མིག་ཡུལ་

སྒྲ་ཚོགས་ལ་ཕྱི་གཉིས་ལྟ་བུའི་འགྲོ་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ཐམས་ཅད་ལུ་ལ་དུ་བཞག་ནས་

རང་གཅིག་ལུ་སྐྱོད་ཅིག་ཅམ་ཡང་བསྐྱོད་པའི་དབང་མེད་པར་ཚོ་འདིའི་སྣང་བ་ཞག་

ཐོབ་ས་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོད། བདག་གིས་ཀྱང་གཉེན་བཤེས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་རྣ་བས་ཀྱང་

མི་ཐོས། དེ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་བདག་ཐོས་པ་ཅམ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཏམ་གྱིས་ཚེན་

པོ་ཅིག་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཡང་བར་རང་གཅིག་ལུ་ག་ཤེད་དུ་

འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསྐྱོམ། །དེ་ལྟ་བུའི་འབྲུང་བར་ངེས་ཏེ། ཞི་བ་ལྟས།

ཉོན་མོངས་རྒྱ་བས་ཤར་ནས་ཞེ། །སྐྱེ་བའི་རྒྱར་ནི་ཚུད་གྱུར་ཅིང་། །འཚི་བདག་

ཁར་ནི་སོན་གྱུར་པ། །ཅི་སྟེ་དེ་དུང་མི་ཤེས་སམ། །ཞེས་གསུངས་པས། །རང་

ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་འདུག་པས་སོ། །སྐྱེས་པ་ནི་ཚད་

འཆི་བ་ལས་མ་འདས་ཏེ། འདྲུས་པའི་ཐ་མ་བྲལ་བ་དང་། །བསགས་པའི་

ཐ་མ་ཟད་པ་དང་། །དར་བའི་ཐ་མ་རྒྱད་པ་དང་། །སྐྱེས་པའི་ཐ་མ་འཆི་

{@355}བར་གསུངས་པ་དང་། །སྤངས་བསལ་བ་ལས། སའམ་འོན་ཏེ་མཐོ་རིས་ན།

སྐྱེས་ནས་ལ་ལ་མ་ལི་བ། །འགའ་ཞིག་ཁྲོད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ། །ཐོས་སམ་

འོན་ཏེ་ཐོ་ཚོམ་ཟ། །ཞེས་གསུངས་པས། །སྤང་མའི་འཛིག་རྟེན་དང་། །མཐོ་

རིས་ལྟ་ཡི་འཛིག་རྟེན་ན། །སྐྱེས་ནས་ལ་ལ་མ་ལི་བར། །དུས་གཏན་དུ་གནས་

པ་འདི་ལྟ་བུ། །ཞེས་འགའ་ཞིག་མཐོང་ངམ། །ག་ཤེད་ན་འདུག་གོ། །ཞེས་

ཡིད་ཆེས་པའི་གཏམ་ལས་ཐོས་སམ། །འདི་ལྟ་བུ་མི་འཆི་བ་སྲིད་དམ། །སྟམ་

པའི་ཐོ་ཚོམ་ཡང་མེད་དོ། །འདི་ལྟ་བུ་མཐོང་རྒྱུ་དང་ཐོས་རྒྱུ་དང་། །ཐོ་ཚོམ་

གྱི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །འདི་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུན་ན་གནས་པ་

འཆི་བ་ཡིན། །ཅེས་དང་། །དང་པོ་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱབ་མོ་ནས། །དེ་ནས་

བཟུང་སྟེ་འཛིག་རྟེན་འདི་དག་ནི། །ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་ལམ་གཞན་མ་གོ་ལ་བར།

འཆི་བདག་རྒྱུ་དེ་ཀི་ཉེ་བར་འགོ་ཞེས་དང་། མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་ཅིམ་

ནས་འཆི་བདག་གི་རྒྱུ་དུ་འགོ་བའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ལམ་གཞན་དུ་གོམ་པ་གང་ཡང་

མ་གོལ་བར་སྐད་ཅིག་གྲང་ངལ་བ་མེད་པར་ཞེན་ཏུ་སྦྱར་བར་འགོ་བར་གསུངས་པའི་

སྒྲིབ་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲིབ་ལྱི་དག་པོ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པ་སྲིད་གྲང་། འཆི་

བདག་གི་དག་པོ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པ་མི་སྲིད་དོ། །དཔེར་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱུལ་

པོ་མེད་གོ་དེས། གྲང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་གྲང་ཟིལ་གྱིས་ཞོག། སྐད་གྱི་ང་

རོ་བསྐྱུགས་པ་ཅིམ་གྱིས་རི་དྲགས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱུག་སྒྲེ། སྐད་ཅིམ་

ཡང་འབྲིན་མི་རྣམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་ཡང་། འཆི་བདག་གི་བསྐྱུ་ཅིམ་ཡང་

བསྐྱོག་མི་རྣམས་པར་འཆི་བདག་གྲུང་བའི་ཆོ་རང་གི་སྟོབས་དང་། དྲེགས་པ་ཐམས་

ཅད་ཉམས་ནས་འཆི་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་རབས་ལས། མེད་གོ་རྣམས་གྲང་སེན་མོ་

ཚོ་པོ་གྲང་ཆེན་གྱི། །གཟི་བརླིང་ཟིལ་མཚན་སྦྱི་པོར་སྒྲེར་མོས་དབུལ་ཞིང་གཅད། །

{@356} ངོ་རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་པ་ལས་གཞན་གྱི་སེམས་སྐྱེད་ཀྱི་ལཱ་ལོན་ཅེ་འོངས་ནས་

མཐུ་དང་རྟོགས་པ་བཅོམ་སྟེ་ཉལ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟེ།

རོལ་དགའ་པོ། ཞོར་གྱིས་བསྐྱོག་པ་སྲིད་ཀྱང་། །འཆི་བདག་ནི་ཞོར་གྱིས་བསྐྱོག་

པ་མི་སྲིད། གཞན་ལ་ཞོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་རྣམས་པའི་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བྱ་ཡང་ཞོར་

ཇི་སྟེད་ཡོད་ཀྱང་། །རང་ཉིད་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་སོ། །གཞན་ཡང་མི་དང་

མི་མ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་གདོན་འགའ་ཞིག་རིག་སྤྲུགས་དང་སྤྲོན་དང་རྩལ་གྱིས་བསྐྱོག་

པ་སྲིད་ཀྱང་། །འཆི་བདག་གི་གདོན་ནི་རིག་སྤྲུགས་དང་སྤྲོན་དང་རྩལ་གྱིས་བསྐྱོག་

པར་མི་རྣམས་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ཚོས་འདོད་བརྒྱ་བྱིན་འོངས་པའི་གདོན་དག་

དང་། །རིག་སྤྲུགས་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་གདོན་དག་ཀྱང་། །དཀའ་ཐུབ་དགོ་

ལེགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པ་རྣམས། །འཆི་བདག་དེ་ནི་བསྐྱོག་པར་ཡོང་མི་རྣམས། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། སྟེ་རོལ་གྱི་དགའ་འགའ་ཞིག་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་

བསྐྱོག་པ་སྲིད་ཀྱང་། །འཆི་བདག་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་པ་མི་སྲིད་དེ། དཔེར་

གསུམ་མཁའ་བཟང་པོས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་གཏོགས་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་

ཕལ་པོ་ཆེ་སྐྱུ་མའི་སྤྱི་བྱིས་སྤྱི་བར་རྣམ་ཀྱང་། འཆི་བདག་སྤྱི་བར་མི་རྣམ་

པ་བཞི་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྒྱུ་རབས་ལས། མང་པོ་འདུས་པའི་

དབུས་སུ་བཟང་པོ་ནི། རྒྱུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཀྱང་བསྐྱུ་བར་བྱེད། །ག་ཤིག་

རྗེ་འདི་ལ་མཚར་གྱིས་མཐུ་གཅིག་ཡོད། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་མིག་བསྐྱུ་ཡོང་མི་རྣམས།

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ན་འཆི་བདག་ལ་ནི་བསྐྱོག་པའི་ཐབས་ཀྱང་མེད་དོ།

གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དགའ་ལ་བྲོས་པས་ཐར་བ་དང་། དེ་དག་མེད་པའི་སར་གནས་

ཚོག་པ་སྲིད་ཀྱང་། འཆི་བདག་ལ་ནི་མགྲོགས་པས་གྲོས་ཀྱང་མི་ཐར། དེ་དག་

མེད་པའི་སར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ལྷ་མའོན་ཤེས། །མཁའ་

{@357} ལ་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་། །གང་དུ་སྤྱོད་ཡུལ་འཆི་མེད་པའི། །གནས་དེར་

ཕྱིན་པར་རྣམ་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། །གང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་འཆི་བས་མི་ཚུགས་

པའི། །ས་སྐྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྤང་ལ་མེད་རྒྱ་མཚོའི་

གཏིང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྲག་ན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་བདག་ལ་འཆི་བདག་གི་བདུད་ནི་ཡོད། །ཁོ་བདག་གི་སྤོང་དུ་ནི་འོང་དེ་ལས་

བསྐྱོག་པའི་ཐབས་ནི་མེད། དེ་ལས་ཐར་བ་ནི་མི་སྲིད་པས། །འཆི་བར་ངེས་པ་

ལས་མེད་དོ། །ཁ་རག་སྐྱོམ་རྒྱུ་གིས། །འཆི་བདག་བདུད་ཁོ་མི་སྤོང་རྒྱུར་

རྒྱུར་འོང་། །དེ་ལ་བློས་པའི་ཐབས་ནི་ཅི་ཡང་མེད། །ད་ལྟ་གཉིད་དང་ལེ་ལེའི་

དབང་སོང་ན། །ཅི་འདྲའི་དུས་གཅིག་བདག་ལ་ནམ་ཡོང་ཨང་། །ཞེས་སོ།།

སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་འོང་བ་ལྟ་ཅི་སྐྱོས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་།

ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་ལུས་སྤོང་དགོས་ཏེ། །ཇི་སྐྱོད་དུ།

ཅི་སྟེ་རྒྱལ་སྐྱེས་རང་རྒྱལ་དང་། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་། །སྐྱེ་ལུས་

འདི་ནི་སྤོང་མཛད་ན། །སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་སྐྱོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་ངེས་པར་འཆི་དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །སྟོན་པ་བཅོམ་

ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷན་འདས་པའི་ལས་འདས་པའི་

ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུ་དུ་ཡང་། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་

པའི། རྫོང་རྫོང་ཡང་མི་རྟག་ན། རྩེ་ལོང་སྤོང་པོ་ལྟ་བུ་ཡི། །

ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་སློལ་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེས་

ཕན་ཚད་ཤེས་པར་འཆི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་རྩེ་དང་འབྲ་སྟེ། རྩེ་དེ་ཡང་

བཟོས་ཕན་ཚད་འགའ་ཞིག་འདུལ་ལེགས་པ་དང་། འཁོལ་ཐབས་ལེགས་པས་

ཡུན་རིང་རབས་སྐབས་འཆགས་ལ། འགའ་ཞིག་ཉེས་པ་དང་། འཁོལ་

{@358} མ་བཟོད་པས་སྤྱིར་དུ་འཆག་ཅིང་། མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆག་པ་བཞིན་གོ། །

གཞན་ཡང་དཔེའི་སྟོན་ཀྱང་མི་རྟག་པ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གསོད་པར་

ཤེས་པའི་བཅོམ་ར་དང་འབྲ། ལྷག་ཆུ་སྐྱུར་བའི་རྩེ་དང་འབྲ། བཤམ་རར་

བརྟུག་པའི་ལྷག་དང་འབྲ། རི་གཟར་པོའི་ཁ་ནས་འབབ་པའི་རྩེ་དང་འབྲ།

བྱིབ་དཀར་ནག་གི་དཔེ་དང་འདྲ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་གསོད་པར་

ངེས་པའི་བཙོན་དེ་བཤམ་པའི་ལག་ཏུ་བཅུག་ནས་གསོད་སར་འགྲོ་བའི་ཚོ། གོམ་

པ་གང་ཕྱིན་པས་ཀྱང་། །འཆི་བ་ལ་ཐག་ཇི་ཉེ། །དོ་ཕྱིན་པས་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་

ཐག་ཇི་ཉེ། །མཐར་གསོད་ས་དེར་སློབ་པ་དང་། །བཤམ་པས་སྤྱར་ཏེ་གསོད་

པ་བཞིན་དུ། །རང་རེ་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་མ་གཅིག་སོང་འཆི་བ་ལ་ཐག་ཇི་ཉེ། །གཉིས་

སོང་ཇི་ཉེ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། །གཅིག་སོང་ཇི་ཉེ། །གཉིས་

སོང་ཇི་ཉེ། །སོང་ཨང་སྣམ་དུ་བསམ། །ཚོས་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ནའང་། །སྤྲུག་སྤྲུག་

ལ། །སྤྲུག་སྤྲུག་གཅིག་སོང་འཆི་བ་ལ་ཇི་ཉེ། །གཉིས་སོང་ཇི་ཉེར་སོང་ཨང་སྣམ་

དུ་བསམ་མོ། །དེ་རྣམས་དུ་ཡང་། །ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། །དཔེར་

ན་གསོད་པར་ངེས་པ་ཞིག་། །གོམ་པ་གང་དང་གང་བསྐོད་པ། །འཆི་བ་དག་

དུང་དུ་བསྐྱེན་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་སྲོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། །དཔེར་ན་རྗེ་ཚུང་གང་བ་དེ། །དེར་འབབ་པའི་ཚུ་བཅད་ནས་

འོག་ནས་བྱ་ག་བཏོལ་ན་ཚུ་དེ་དེར་གྱིས་ལྷུར་དུ་འཇག་པ་ལྟར། ཚོལ་འང་ལྷག་ཚུ་

ཚད་པ་ལྟར། ལྷོན་པ་ནི་མེད། བྱ་ག་དོད་པ་དང་འབྲ་བའི་ལོ་དང་། ལྷ་བཞག་

དང་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་སྐད་ཅིག་གྱང་མི་དལ་བར་དབྱི་བ་ཡིན་པས། ལྷུར་དུ་འཚི་

བ་ལས་འོས་མེད་སྟེ་ལྷུར་དུ་བསྐྱོམ། ཞི་བ་ལྷས། ཉིན་མཚན་བསྐྱོད་པ་ཡོང་མེད་

པར། ཚོལ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཏེ། ལྷོན་པ་འང་གྲུད་ནས་འོང་མེད་ཀེ།

{@359} བདག་ལྷ་འཚི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།

དཔེར་ན། འབྲོས་ས་མེད་པའི་དང་ར་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ་དཔར་བྱ་བའི་ལུག་

རྣམས་བཅུག་ནས། བཤམ་པས་རིམ་གྱིས་གསལ་དཔར་མཐར་གཅིག་གྱང་མི་ལུས་

པ་ལྟར་རང་རེ་རྣམས་གྱང་སྐྱེ་བོའི་བཤམ་རར་ཚུག། འཚི་བདག་གི་བཤམ་པས་

མཇེང་བཤམ་དང་ཉེ་དུ་སོགས་རིམ་གྱིས་གསོད་པར་མཐོང་ཞིང་། དེ་རང་ཉིད་

ལའང་འོང་བར་ཤེས་བཞིན་དུ། དེ་ལ་མི་འཇིགས་པར་བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་

གཉིད་ལོག་པ་དྲན་པ་ནི་མ་ཉེ་འགའ་ཞིག་བཤམ་པས་གསོད་པ་མཐོང་བཞིན་དུ། དེ་མ་

ཐག་ཏུ་གསོད་པའི་མ་ཉེ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལ་མི་འཇོམ་པར་བཟའ་བཏུང་བྱེད་པ་ལྟར་

འཁྱུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཀོ། །དེ་རྒྱུ་དུ་ཡང་ཞི་བ་ལྟས། རང་སྤྱི་རིམ་གྱིས་གསོད་པ་

ཡང་། །ཚྭ་གྱིས་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཏེ། །འོན་ཀྱང་གཉིད་ལ་བརྟེན་པ་གང་། །

གདོལ་པ་དང་ནི་མ་ཉེ་བཞིན། །ལམ་ནི་ཀུན་ནས་བཀག་ནས་སྤྱ། །འཚི་བདག་

གིས་ནི་ལྟ་བཞིན་དུ། །ཇི་ལྟར་ཚྭ་ནི་ཟ་དགའ་ཞིང་། །འདི་ལྟར་གཉིད་ལོག་

ཇི་ལྟར་དགའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། དཔེར་ན་རི་གཟར་པོའི་

ཁ་ནས་འབབ་པའི་ཚུ་དེ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཕྱི་མས་མ་ཟིན་གྱིས་དོགས་ནས་རྒྱལ་པའི་ཚུ་ལ་དུ་

འཁྱུ་སྤྱོད་པར་འབབ་པ་ལྟར། །ཚོ་ཡང་རྒྱུད་ཅིག་སྤྱི་མ་རྣམས་ཕྱི་མས་ཟུན་པར་

བྱ་བའི་ཕྱིར་མགྲོགས་པར་འགྲོ་བས་སྤྱི་མ་དུ་འཇོག་དོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱི་མ་པའི་དཔེ་

ཅོམ་དུ་ཟུང་མོད་གྱི། །སྤྱི་མ་པའི་ཚོ་ཟུང་པ་ནི་དེས་འགྲུག་པར་མི་ལུས་ཏེ། དཔེར་ན་

སྤྱི་མ་པའི་འཁྱུ་སྤྱོད་པ་ཞིག་གིས། །ཕྱོགས་བཞིར་གཅིག་ཚར་དུས་གཅིག་

ལ་མདའ་འཕངས་ཏེ། རློམ་བུ་ཡང་རྩལ་ཉིན་ཏུ་ཆེ་བ་གཅིག་གིས་མདའ་བཞི་ཀ

ས་ལ་མ་ལྟུང་བར་འདུས་ན་ཉིན་ཏུ་མགྲོགས་མོད་དེ་བས་ཀྱང་རློམ་པོའི་ཆོ་བདེ་བ་མགྲོལ་

སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། སྲིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་ { @360 } སློན་དང་འདྲ། །འགྲོ་བའི་རློམ་འཆིགས་
ལ་ལྟ་དང་མཚུངས། །རློམ་བུའི་ཆོ་

འགྲོ་ནམ་མཁའ་འགྲོག་འདྲ་སྟེ། །རི་གཟར་འབབ་ཚུ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་མགྲོགས་འགྲོ།

ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྲ་པ་ནི། གད་གཡང་ཉིན་ཏུ་མཐོ་བ་ཡང་བའི་གད་

ལོགས་ན་རྩ་ལྟར་གཅིག་ཡོད་ལ། མི་ཞིག་དེར་གཡང་ལ་ལྟུང་སྟེ། ལག

པས་རྩ་ལྟར་ལོ་དེ་ཟིན་ལ། རྩ་དེ་ལ་བྱི་བ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་རེས་མོས་ཀྱིས་

གཅོད་པ་ལ། མི་དེས་རྩ་མ་ཟད་གོང་དུ་རྩོལ་བ་བྱས་ན་གད་ཁ་དེར་ཐོན་སྲིད་ལ།

རྩ་མ་ཟད་གོང་དུ་ལེ་ལོ་བྱས་ན་རྩ་ཟད་ནས་གཡང་ལ་ལྟུང་སྟེ། འཆིགས་ལས་མ་

འདས་པ་གཅིག་ཡོད་ན། དེ་ལ་ལེ་ལོ་དང་། སོས་དལ་མི་ཁམ་ཞིང་། དེ་བྱེད་

མི་དྲན་པ་བཞིན་དུ། རང་རེ་རྣམས་ཀྱང་རྩོད་གི་གཡང་ལ་ལྟུང་ལ་ཁད། ཆོ་

ལྷག་གཅིག་གི་རྩ་ཕྱིད་ཟད་ལ་ཁད་གནས་པ་ལ། ཚོ་ལྷག་ཕྱིད་ཟད་འདི་ནི་བྱི་བ་དཀར་

ནག་དང་འདྲ་བའི་ཉི་མཚོན་གཉིས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སྡོད་ས་མེད་པར་གཅོད་པ་འདི་

ལ། བཙོན་འགྲུས་དང་འབད་པ་མ་སྟོན་ན། ཚོ་ལྷག་གི་རྩ་ཕྱིད་ནས་རྒྱ་མཚོ་

གི་གཡང་དུ་ལྷུང་ན། གཏུན་ཐར་ས་མེད་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བས་འབད་པ་བོན་ཅིག་།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སློབ་སྦྱངས་ལས། གཡའ་ཏེ་ཀློག་སྐྱེལ་བའི་བསྐྱེད་དང་

སྦྱོད་མཚུངས་སམ། །དུད་འགྲོ་ཕན་ཚུན་ཟ་བར་བྱེད་པའི་ནང་དག་ཏུ། །སྦྱོ་བ་

ཐོབ་པར་གྱུར་ན་གང་གི་སྦྱིར་ཡང་ནི། །གཡང་དུ་ལྷུང་བར་གྱུར་པའི་རང་ཚུལ་དེ་

ཉིད་སྟོན། །ཞེས་དང་། །ཞི་བ་ལྷས། ཉི་མཚོན་སྡོད་པ་ཡོང་མེད་པར། །

ཚོ་འདི་འི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་སོགས། ཡང་སྐབས་སུ་ཞེས་སྦྱིངས་

ལས། ལུས་མཐའ་ཐལ་བ་མཐའ་འགྲུལ་མཐའ་སྐྱམ་ཞིང་། །རྣམ་པར་འཇིག་

དེས་རྒྱགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། །ཁོ་སོར་འགྲུས་ཚོས་ཅན་དུ་ཞེས་པར་མཛད། །

ཞེས་གསུངས་པས། འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ད་ལྟ་བདག་གིས་ལུས་འདི་གཅེས་

{@361} པར་སྐྱོད་སྟེ། བདག་ཤི་ནས་ལུས་འདི་མེས་བསྐྱེགས་ཏེ། ཐལ་བར་གྱུར་པ་གཅིག་

འོང་ངམ། ས་འོག་ཏུ་སྤྲོས་ཏེ་རུལ་པ་ཅིག་འོང་ངམ། གྱུར་འོག་ལ་སྤྲོས་ཏེ་

སྐྱམ་པར་གྱུར་པ་ཅིག་འོང་ངམ། ཚུལ་བསྐྱར་ཏེ་ཉ་སྐམ་གྱི་ཟེའམ། རུར་ཁྲོད་

དུ་ཤོར་ཏེ་བྱ་དང་གཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་ཟོས་ནས་ལྷག་མ་ཅོམ་ཡང་མ་ལུས་པར་

འགྱུར་བའདུས་གཅིག་གྱུར་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཡང་སྐྱམ་དུ་བསམ་མོ། །ཡང་སྐྱབས་

སུ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། རང་ཉེ་དུ་དང་

མཇེའ་བཞེས་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འོང་བའི་གཏམ་སྒྲ་ཚོགས་བྱེད་པའི་ཚོ། ད་ལྟ་

ཉེ་དུ་མཇེའ་བཞེས་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཞན་ཏེ། བཅའ་ཞིག་གི་ཚོ་འདི་

རྣམས་དང་གཏམ་གྲུས་བྱེད་པའི་དུས་འོང་ཡང་སྐྱམ་དུ་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་

ཟས་ཟ་བའི་ཚོ། ད་ལྟ་ང་ཟས་བཟང་པོ་ཟ་སྟེ། བཅའ་ཞིག་ན་ཟས་བཟང་པོ་ཟ་མི་

ཉན་པར་སྐྱེན་ཁ་བརྩུབ་པ་ཟོས་ཀྱང་མི་ཕན་ལ་འཚི་བའི་དུས་གཅིག་འོང་ཡང་སྐྱམ་པ་

དང་། གོས་བཟང་པོ་གྲོན་པའི་ཚོ། ད་ལྟར་གོས་བཟང་པོ་གྲོན་ཏེ། བཅའ་ཞིག

ན་གོས་ངན་གོས་དྲི་མ་ཅན་གཅིག་གི་དྲི་ལ་ནས་བོར་བའི་དྲུས་འོང་ཨང་སྟུང་པ་དང་།

ཁྱི་སྟོན་བཟང་པོ་ལ་འདུག་པའི་ཚོ། ད་ལྟར་བདག་སྟོན་བཟང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་འདུག

སྟོ། བཅའ་ཞིག་ན་ཤིང་བཞིའི་ཁ་ལ་བཏེག་ནས་འགྲོ་བའི་དྲུས་གཅིག་འོང་ཨང་སྟུང་

པ་དང་། བཞོན་པ་བཟང་པོ་ཞོན་པའི་ཚོ། ད་ལྟར་ཞོན་པ་བཟང་པོ་འདི་ལྟ་

བུ་ལ་ཞོན་ཏེ། བཅའ་ཞིག་ན་རོ་ལས་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཞིག་གི་ཁུར་འགྲོ་བའི་དྲུས་

གཅིག་འོང་ཨང་སྟུང་པ་དང་། ལྷུས་བྱེད་པའི་ཚོ། ད་ལྟར་ལྷུས་ལ་སོགས་

པའི་གཙང་སྐྱ་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་དེ། བཅའ་ཞིག་ན་རང་གི་མི་གཙང་བ་ལུས་ལ་གོས་

པ་སྐྱོགས་མི་གཙང་བ་དུར་ཁོད་ལ་སོགས་པར་འདོར་བའི་དྲུས་གཅིག་འོང་ཨང་སྟུང་

པར་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་སྐྱོ་སྐྱོ་ཚོགས་ནས་ངེས་པར་འཚི་བ་འོང་བ་ལ་ངེས་ཤེས་

{@362} མ་སྐྱེས་བར་དུ་བསྐྱོམ། །དེ་ལྟར་འཚི་བ་འོང་ངེས་སུ་འདུག་མོད་དེ་ཞིག་མི་འོང་

ངམ་སྐྱམ་ན། གཉིས་པ་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པར་བསམ་པ་ལ་གསུམ་སྒྲ། ཚེའི་

ཚད་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། ཚེའི་བར་ཚད་བྱེད་པའི་འགལ་རྒྱུ་མང་ཞིང་།

ཚོ་གནས་པའི་མཐུན་རྒྱུ་ཉུང་བ་དང་ལུས་སོགས་བྲལ་སྲིད་འཆི་བདག་ལ་བརྩེ་བ་མེད་

པས་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི་འགལ་ཞིག་གི་བསམ་པ་ལ།

ཚོ་སྣོད་ཚོ་འདིའི་འདུན་མ་བྱས་ནས། ཚོ་གཞུག་ལ་ཚོས་བྱའོ་སྐྱམ་པ་དང་། ཡང་

འགལ་ཞིག་དེ་ལོ་ཚོས་རྒྱགས་ལ་སོགས་བསྐྱབ་ནས། སང་པོ་དེ་ནས་ཚོས་བྱའོ་

སྐྱམ་པ་ཡང་ཡོང་མོད། དེ་ནི་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་དཀའ་སྒྲ། རང་གི་ལོ་ཕྱི་མ་

དང་། ཚོ་ཕྱི་མ་གང་སྲ་མི་ཤེས་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཕྱི་མ་དང་ཚོ་ཕྱི་མ། ཞག་ཕྱི་

མ་དང་ཚོ་ཕྱི་མ་སྣོན་ལ་གང་འོང་མི་ཤེས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རང་

གི་ཚོ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། མཛོད་ལས། འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་

བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། དུས་

ཀྱི་སྐོ་ནས་དང་། གང་ཟག་གི་སྐོ་ནས་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་

སྐྱམ་སྐྱབ་པ་ནི། །དུས་ནམ་ཡང་ཚོའི་སྣོད་སྤྲུག་གཅིག་ཏུ་ངེས་ལ། །འཇོམ་

བུ་གླིང་པའི་ཚོའི་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། །དང་པོ་ནི། །ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའང་ཐུབ།

ཐ་མའི་དུས་སུ་ལོ་བཅུ་ལ་ཡང་རིང་ཤོས་བྱེད་དགོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།

བྱང་སྐྱམ་སྐྱབ་པའི་མི་ཚོའི་སྣོད་དུ་ངེས་པའོ། །དེ་བས་མང་བ་ཐུབ་པའང་མེད་

ལ། །དེ་མ་རྗེས་པར་འཚི་བ་ཡང་མེད་པའོ། །འཇོམ་བུ་གླིང་པའི་ཚོའི་ལ་ངེས་པ་

ཅི་ཡང་མེད་དེ། །འགའ་ཞིག་མའི་མངལ་དུ་ཚོ་བཟུང་ནས་འཚི་བའང་ཡོད་ལ། །དེ་

བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་ཙམ་ན། །ཁ་ཅིག་གོག་ཙམ་ན། །ཁ་ཅིག་འགྲོ་ཙམ་ན།

ལ་ལ་དར་ལ་བབ་ཙམ་ན། །ལ་ལ་རྒྱས་ནས་འཚི་བ་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །དེ་

{@363}སྐད་དུ་ཡང་། །ལྷ་དཔལ་གསལ་བ་ལས། །ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཚི་བར་འགྱུར། །

དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་ཙམ་ན། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཙམ་ན། །དེ་བཞིན་ཁ་

ཅིག་ཡོངས་རྒྱུག་ན། །ལ་ལ་རྒྱས་དང་ལ་ལ་གཞིན། །ལ་ལ་དར་ལ་བབས་

པའི་ཚོ། །རིམ་གྱིས་རབ་དྲུ་འགོ་འགྲུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ལྟར་བ་བཞིན།།

ཅེས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་ཚོ་ཚད་དེ་ལོ་ཅོམ་གྱི་རྩོགས་ནས། སང་གི་ཉི་མ་

ལ་ཚོ་སྤྱི་མ་མི་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་གཏན་བྱུང་བ་གང་ཡང་མེད་དེ། ཞི་བ་ལྷ་ས།

དེ་རིང་ཁོ་ན་མི་འཚི་ཞེས། །བདེ་བར་འདུག་པ་རིགས་མ་ཡིན། །བདག་གི་མེད་

པར་འགྲུར་བའི་དུས། །དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཡང་རེ་ཞིག་གསོན་དུ་རེ་བའི་སློབ་གཏད་སོ་འགའ་ཞིག། བཞོན་གཞོན་

པ་དང་། ད་ལྟ་ནང་མེད་པ་དང་། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་

པ་དང་། དགྲ་འདྲེ་ལ་སོགས་པའི་འཚོ་བ་མེད་པས་ཡུན་རིང་དུ་མི་འཚི་འམ་སྐྱུ་མ་

དུ་སེམས་མོད། དེ་རྣམས་གང་གིས་ཀྱང་སློབ་གཏད་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གཞོན་

པས་མི་བྱུང་སྟེ། མདུན་པོ་མདུན་མོ་ལྟར་ཡང་མི་རྣམས་པར་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་

སྒོན་དུ། གཞོན་པ་ཡང་རྩལ་དང་ལྡན་པ་མང་པོ་ཞི་བ་དང་། །རང་ལས་གཞོན་

པ་ཞི་བ་མཐོང་བོས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། ཚོམས་ལས། ལྡོ་སྐྱེ་བོ་མང་མཐོང་

བམུམ་ སྐྱོདྱོ་འགའ་ཞིག་མཐོང་མི་འགྲུང་། སྐྱོདྱོ་སྐྱེ་བོ་མང་མཐོང་བ། ལྷ་

དྱོ་འགའ་ཞིག་མཐོང་མི་འགྲུང་། སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་མང་པོ་དག་ །དར་

ལ་བབས་པའང་འཆི་བར་འགྲུང་། །དེ་ལ་མི་འདི་གཞོན་ཞེས་ཏེ། །གསོན་པའི་

གདེང་དྲོད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཉན་མེད་པས་མི་སྐྱབ་སྟེ།

གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཉན་པ་རང་གི་འགྲོ་འདུག་ ཅམ་ཡང་མི་རྣམས་པར། གཞན་གྱི་

འདྲེ་ལྡོག་བྱེད་དགོས་པའི་སྡོན་ལ། ད་ལྟ་ཉན་མེད་སྐྱེ་བོ་ལུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་

{@364} སྐྱོ་བུར་དུ་འཆབ་པ་མཐོང་བས་སོ། །མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པས་མི་སྐྱབ་སྟེ། མཐུན་

རྐྱེན་མེད་པའི་སྤྱང་པོ་ཉན་ཟས་ཉན་ཚོལ། རྣམ་ཟས་རྣམ་ཚོལ་བའི་སྡོན་དུ། ལྷུག་

པོ་ཟས་ཉོར་གྱི་མཐའ་བསྐྱོར་བ་དག་འཆི་བ་དག་མཐོང་བས་སོ། །དགྲ་འཚོ་བ་མེད་

པས་ཀྱང་མི་སྐྱབ་སྟེ། མཐའ་ཐམས་ཅད་དགས་འཁོར་བའི་གོ་རུ་ཆུད་པའི་སྐྱེས་

བུའི་སྡོན་དུ་དགྲའི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ཞིག་འཆི་བ་མཐོང་བས་སོ། །

གདོན་གྱི་འཚོ་བ་མེད་པས་ཀྱང་མི་སྲུབ་སྟེ། །ཞེས་པ་གདོན་གྱིས་སྤྲད་ནས་སེམས་ལ་

རང་དབང་མ་ཐོབ་བྱ་བྱེད་རང་ལ་གང་རུབ་བྱེད་པའི་སྡོམ་དུ་གདོན་གྱིས་འཚོ་བ་མེད་པའི་

སྐྱེས་བུ་དུ་མ་འཚི་བ་མཐོང་བས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་མི་སྲུབ་སྟེ།

ད་ལྟ་དེ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཡང་སློབ་ལྷན་གྱི་འཚི་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་

དུ་མ་ཞིག་འཚི་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། །ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པས་

མི་འཚི་བའི་སློབ་གྲྭ་དམི་སྲུབ་ལ། རང་གི་སློབ་གྲྭ་དམི་སྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། །ཞེ་བ་ལྟས། བདེ་མེད་ཉི་མ་འདི་ལྟ་བུའི།

ཟས་བཅས་འཚོ་བ་མེད་གྱུར་གྱང་། །ཚོ་ནི་སྐད་ཅིག་བསྐྱེད་བ་སྟེ། །ལུས་ནི་

ཐང་གཅིག་བརྟན་པོ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འཚི་བའི་རྒྱུ་

མང་ཞིང་གསོན་པའི་རྒྱུ་ཉེང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནམ་འཚི་ཆ་མེད་པ་ནི་ཚོ་ལྷག་ཅུང་

ཟད་ཡོད་སྲིད་གྱང་། །དེ་མ་ཚོ་གས་ཀྱི་བར་དུ་སྡོམ་རྒྱ་ཡོང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། །ཚོ་

ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིན་དུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྒྱུང་དམར་ཚེན་

པོའི་ནང་ན་ཡོད་པ་འམ་མེད་ཅེ་རམ་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་མ་ཟད་ཀྱང་། རླུང་གི་རྒྱུན་

གྲིས་རླུང་ཟད་ཅོམ་ཡང་གནས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་བཞིན་གོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་

སྤོད་འཇུག་ལས། འཆི་བདག་རྒྱུན་གྱི་ཁར་གནས་པ། རླུང་དམར་ནང་འདུག།

མར་མེ་བཞིན། །ཞེས་དང་། སློབ་སྤྲིངས་ལས། མར་མེའི་མེ་ཕྱེ་ལྷགས་

{@365} དག་རླུང་གིས་བསྐྱོད་ལྟ་བུའི། །ཆོ་འདི་སྐད་ཅིག་གནས་པའི་གདེང་ཡང་ཡོད་མིན་གྱི།

ཞེས་གསུངས་སོ། །འཆི་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། ཕྱི་འབྲུང་བ་བཞེས་ཀྱང་འཆི་བའི་རྒྱུན་

བྱེད་དེ། ནང་གི་འབྲུང་བ་བཞི་འཇུགས་པས་ནད་བསྐྱེད་འཆི་བའི་རྒྱུན་བྱེད། ནད་བཞི་

བརྒྱ་རྩ་བཞིས་རྒྱུན་བྱེད། ལོག་འདྲེན་གྱི་བགོགས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུས་ཀྱང་རྒྱུན་བྱེད།

དག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་མིས་རྒྱུན་བྱེད། དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་འགོ་བ་གཞན་གྱིས་

ཀྱང་འཆི་བའི་རྒྱུན་བྱེད། འཆོ་བའི་རྒྱུན་དུ་འདོད་པ། ཁང་ཁྱིམ་དང་ཟས་གོས་

ལ་སོགས་པས་འཆི་རྒྱུན་བྱེད། ཐན་རང་ལ་རང་ལས་ཉེ་བ་མེད་དེ། རང་ཉིད་

ཀྱང་འཆི་བའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཆི་རྒྱུ་བྱས་ནས་

འཆི་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ལ་ཁོང་རྣམས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཆི་

རྒྱུ་བྱེད་ལ། རང་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་དག་མེད་པའོ། །དེས་ན་

འཇིག་བརྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་ག་དངོས་པོ་འཆི་བའི་རྒྱུ་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་

དོས་བཟུང་རྒྱུ་མི་འདུག་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་རྒྱུ་མེད་པའི་སར་འགོ་ས་ནི་

མི་འདུག་། རྒྱུ་དེ་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་རེས་ཀྱང་འཆི་བར་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟ་

བུའི་འཆི་རྒྱུ་གཅིག་མི་འཕྲད་པའི་གདེངས་མི་འདུག་པས། དེ་རིང་འཆི་བའམ་

སང་འཆི་ཆ་མི་འདུག་པས། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཚོས་རྣམ་དག་ཅིག་བྱ་དགོས་སྟེ་

དུ་བསྐྱོམ་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལྷ་སྐྱབ་གྱིས། འཆི་བའི་རྒྱུ་ནི་ཤིན་

དུ་མང་། །འཆོ་བའི་རྒྱུ་ནི་ཉུང་ཟད་གཅིག་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་འཆི་བའི་རྒྱུ། །

དེ་བས་རྟག་དུ་ཚོས་མཛོད་ཅིག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལུས་སྒོག་ཤིན་

དུ་འབྲལ་སྒྲིལ། ཚུའི་ཚུ་སྐར་བས་ཀྱང་ཤེད་ཚུང་བས་སོ། །ལུས་སྒོག་འབྲལ་སྒྲིལ་

བའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ན། གཉིད་ལོག་པ་ལས་སད་པ་དང་། དབུགས་འཕྱིར་འབྱུང་བ་

ལས་ནང་དུ་རྒྱབ་པོ་མཚར་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། །སྤྱི་

{@366}སྤྱི་བུ་གྱིས། ཚོ་འདི་གོད་མང་རྒྱུ་གིས་བཏབ་པ་ཡི། །ཚུ་ཡི་ཚུ་བུར་བས་ཀྱང་

མི་ཏྟག་ན། །དབུགས་འབྱུང་དབུགས་རྒྱུ་གཉིད་ཀྱི་ལོག་པ་ལས། །སད་ཁོམ་

གང་ལགས་དེ་ནི་འོ་མཚར་ཚེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཚི་བདག་ལ་བརྟེན་བ་

མེད་པས་ནམ་འཚི་ཚེ་མེད་དོ། །འཚི་བདག་ལ་དེ་རིང་སྙིང་རྗེ་བས་བཞེག་ཅེས་པ་འམ།

དེ་རིང་མི་ཁོམ་པས་ཞོག་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་མ་ཡིན་པས། །རྗེན་པས་རི་དུགས་

འདེད་པའི་ཚུལ་དུ་སྐོམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཟན་པ་སྡོན་དུས་ཅུང་ཟད་ཅོམ་གྱིས་ཀྱང་

གསོད་པ་སྡོན། །སྤྱི་བུ་ལེམས་པ་ལས་མེད་པས། །དེ་བཞིན་དུ་སོང་བ་མི་

ཤེས་པར་ཚོ་འདི་འི་བྱ་བྱེད་མང་པོ་ཅིག་གི་གོ་རིམ་བསྐྱིགས་པ་ནི། །འཚི་བདག་

གི་གཤེན་རྗེས་མ་རངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེལ་བའི་གནས་སུ་གསུངས་ཏེ། །སྤྱི་བུ་སྤྱིངས་

ལས། འདི་ནི་སང་གྱུ་འདི་ནི་ཐང་གཅིག་འོག་ཏུ་གྱུ། འདི་ནི་དེ་ལུ་རེ་བྱེད་སྐྱེ་བོ་

བསམས་པ་ན། །ག་ཞིན་ཇེ་བེ་ཅོན་ལག་ཐོགས་ཟུར་གྱིས་ལྟ་བ་ཡི། །མིག་ཚུ་

དམར་ཁྲོས་མ་རངས་གདམ་མོ་རེ་སྟམ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་

ནད་ནི་དེ་རང་འདི་གྱུ་སང་འདི་གྱུ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར། དེ་རིང་འཆི་ན་འདི་

བཞིན་གྱུ། སང་འཆི་ན་འདི་བཞིན་དུ་བྱེད་སྟམ་པའི་གདེངས་གཅིག་ད་ལྟ་ནས་གྲུབས་

སུ་ཚུད་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཆོས་ཇེ་ཡང་དགོན་པས། བདུད་འཆི་བདག་གི་

བྲེལ་ཁོམས་གྱི་དུས་མི་རྩི་ཚོ་རིས་མེད་ལ་འཆི་བའི་དུས་བཏབ་མེད། དུས་དེ་རིང་

འབྱུང་བཞི་དང་རྣམ་ཤེས་གྱུར་གྱུར་ན། །གདེང་སློབ་དེ་ཅིག་ཚགས་སུ་ཚུད་དམ་

སེམས་ཅིག་ཨང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇོ་བོ་ཇེས། ཚོན་ཡུན་སྲུང་

ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མང་། །ཚོ་ཡི་ཚོད་ཀྱང་ཅི་ཅུ་མི་ཤེས་ན། །རང་པས་ཚུ་

ལ་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར། །རང་གི་འདོད་པ་རང་ལ་སྤང་བར་རིགས། །ཞེས་

གསུངས་སོ། །དེས་ན་བདག་གི་ཚོ་དེ་རིང་ཅུ་གྱིས་མ་ཇོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་

{@367} ཡང་མི་འདུག །ཚོ་ཅུང་ཟད་མ་རྫོགས་སུ་ཟིན་ཡང་ཚོ་ལ་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་

འོང་བ་འདུག །བར་ཚོད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དུ་མ་གྲུང་པ་ནི་སྟེང་པར་དགའ་བ་འདུག།

རྒྱུ་དེ་རྣམས་བར་གཅད་བྱེད་པ་ལ་ཡིངས་པ་ནི་མི་སྲིད་འདུག །བར་དུ་གཅད་

རྒྱུ་འི་ལུས་སློབ་ནི་འབྲེལ་ཉེན་ཏུ་སྐྱབས་འདུག་ཅན། བདག་དེ་རིང་ཉི་མའི་ངོ་

ལ་མི་འཆི་བའི་གདེང་མི་འདུག །དེ་རིང་སང་ལ་ཉེན་ཉེས་ལྡན་མཚན་འཆི་བ་

སྒོམ་ཁག་ཏུ་བཅུག་པའི་བྱ་བ་ནི་གང་ཡང་མ་གྲུབ། འཆི་ཅན་བདག་ལ་ཅི་འདྲ་བ་

གཅིག་འོང་བ་འདུག་གེ་ཨ་ཅན། ད་ནི་བདག་ནི་ཚོ་འདི་ཇི་ལྟར་སོང་ནའང་སོང་།

འཆི་བའི་དུས་སུ་ཕན་པའི་ཚོས་གཅིག་དེ་རིང་ནས་བྱ་སྐྱེས་དུ་བསམ་མོ། །གསུམ་

པ་འཆི་བ་ལ་ཚོས་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་ནི། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་

པའི་ཚོ། ཚོ་འདི་འཇུག་སུ་མ་ཚོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་ཏེ། གཉེན་བཤེས་

ལ་སོགས་པའི་སྟེང་ཡོད་ཀྱང་། འཆི་བདག་ལ་འབྲེལ་པས་སློབ་པ་འཇམ། རོ་

ཆེན་བྱས་པས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་དེ། རྣོག་ལ་བྱུང་དུ་མི་འདོད།

ཕ་རོལ་ཏུ་འགོ་བའི་ཚོ་གོ་མས་པ་གང་ཡང་མཉམ་དུ་འགོ་རྒྱ་མེད་པས་སོ། །དེ་

སྐད་དུ་ཡང་། སློང་འཇུག་ལས། ག་ཞིན་རྗེ་འཕོ་ཉམ་ཟེན་པ་ལ། །གཉེན་གྱིས་ཅི་

ཕན་བཤེས་ཅི་ཕན། །ཞེས་དང་། །བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ། །གཉེན་

བཤེས་རྣམས་གྱིས་མཐའ་བསྐྱོར་ཡང་། །རྣོག་ཆད་པ་ཡི་ཚོར་བདག་ །བདག་

ཉིད་གཅིག་པུས་སློང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། །ཟས་

ལོར་ལོངས་སློང་ནི་ཅི་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་མི་ཕན་ཏེ། །འཆི་བདག་ལ་སྦྱིན་པས། །ཅུང་

ཟད་ཀྱང་བསྐྱུ་དུ་མེད། །ཚོ་ལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་འཇུག་དུ་མེད། །ཕ་རོལ་ཅུང་ཟད་

ཅམ་ཡང་ཁུར་དུ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁ་བྲག་པ་དང་དབང་ཆེ་བ་ལ་སོགས་

འཇིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱུད་ཀྱི་འདོད་ཕྱོགས་ཇི་སྟེད་ཡོད་ཀྱང་མི་ཕན་གྱི་ཁ་ལ་སྐྱར་གཞོད་དེ། ། { @368 } སློང་འཇུག་ལས། །

བདག་ནི་རྟེན་མང་བཀུར་སྐྱོར་བཅས། །བདག་ལ་མང་པོ་

དག་འབོ་ཞེས། །དེ་འདྲའི་སྟེ་མས་པ་འཆང་ན་ནི། །ཞི་བའི་འོག་ཏུ་འཇིགས་

པ་སྐྱེ། །དེ་བས་རྣམ་པར་རྫོངས་པའི་ཡིད། །གང་དང་གང་ལ་ཚགས་གྱུར་པ།།

དེ་དང་དེ་སྟོང་སྟོང་འགྱུར་དུ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ལྡང་། །ཞེས་

དང་། །རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། །རྒྱལ་པོ་ཚེ་པོ་དེའི་ཚོ། །དེའི་

དུས་ན། །ཚོས་མ་ཡིན་པ་མགོན་དང་སྐྱབས་གཞན་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོན་དེའི་ཚོ་གང་གིས་ཕན་ན་ཚོས་རྣམ་པར་དག་པ་བྱས་ན་ཕན་ཏེ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས།

དེ་ཚོ་བསོད་ནམས་གཅིག་སྐྱབས་ན། །ཞེས་དང་། །རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་

མདོ་ལས། །དེའི་ཚོ་དེའི་དུས་ན། །ཚོས་ནི་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་། །རྟེན་དང་།

གྲིང་དང་། །དཔུང་གཉེན་ཚེ་པོར་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོས་

བྱས་ཀྱང་འཚོའི་སྐྱམ་ན། །འཚི་ལུགས་མི་གཅིག་པ་སོགས་ན། །གསུང་

བསྐོས་མ་བཞིན་དུ་ཞེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འཚི་བཞི་འོང་བར་འདུག །ནམ་

འོང་ནི་ཚ་མི་འདུག །དེ་ལ་ཕན་པ་ནི་ཚོས་མ་ཡིན་པ་མི་འདུག་པས། །འཚི་

བལ་མི་འཇིག་པའི་གདེངས་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་འདུག་པ་ནི་འོན་ཏེ་མི་འབྲུག་དེ།

སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་ལ་མི་འཇིགས་སུ་ཡིས་བྱིན། །འདི་ལས་ཇི་ལྟར་རེས་

ཐར་བ། །གཏོན་མི་ཟ་བར་མེད་གྲུར་ན། །ཇི་ལྟར་བདག་ཡིད་བདེ་བར་འདུག།

ཅེས་དང་། །བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། གང་ལ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མངའ་བདག་ །རང་

ཉིད་འཆི་བདག་བྱེད་པོ་མེད། །ཡོངས་ཤེས་རྣལ་བཞིན་གཉིད་ལོག་ན། །དེ་ལས་

མ་རུངས་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མི་སྣོང་ཅན་ཀུན་རང་

ལ་སྤྱི་ཐག་བསྲིངས། །རང་མི་བསྐྱུ་ན་ཞེ་ནས་ཀྱི་ལྷ་ཚོས་གཅིག་མཛོད་ཅེས་ཡང་

དགོན་པས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོ་འདི་སྤོས་བཏང་བའི་ཚོས་རེ་བྱེད་པ་

{@369} གལ་ཆེ་ལོ། །འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྐྱུན་ཟན་ཏོ། །།

དེ་ལྟར་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཚོ། ཚོ་འདི་འི་འབྱོར་པ་སོགས་

གང་ཡང་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བ་འདུག་ན། རྗེས་སུ་འབྲང་བཞི་ཅི་ཡང་མེད་དམ་སྟུམ་ན།

རང་གི་བྱས་པའི་ལས་དགོ་སྤྱི་གཞི་ལྷུ་ཡང་མི་སྤོད་གཞན་དུ་ཡང་མི་འགོ། མེད་

པར་ཡང་མི་འགོ། ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་རང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཏེ། རྒྱལ་

པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། དུས་ཀྱི་ཉེན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་འགོ་གྱུར་ན། །འོངས་

སྤོད་མཛེས་དང་གཉེན་བཤེས་རྗེས་མི་འབྲངས། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་གང་དང་གང་འགོ་

ལང་། །ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲངས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱོམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་

ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསམ་པ། དེའི་འབྲས་བུ་བསམ་པ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་

རྣམ་པར་བཞག་པ། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་

དགོ་བའི་ལས་དང་དགོ་བའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་རྒྱ་སྐྱེད་ཀྱིས།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྔར་གཏོ་ལྷག་གསུམ། །དེ་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགོ་བ། །ཞེས་

གསུངས་སོ། །ཉོན་མོངས་པས་རྒྱུན་ལྔ་སྤྱད་པའི་གཞི་བསམ་པ་སྤྱོད་པ་མཐར་ཐུག་

ཚང་བའི་ལས་སོ། །མ་ཆགས་ཞེ་སྔར་གཏོ་ལྷག་མེད། །དེ་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགོ་

བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱུན་ལྔ་སྤྱད་

བའི་གཞི་བསམ་པ་སྐྱོར་བ་མཐར་ཐུག་ཚང་བའི་ལས་སོ། །མི་དགོ་བ་ལ་དབྱེན་བཅུ་

སྟེ། ལུས་ཀྱི་ལས་མི་དགོ་བ་གསུམ། རག་གི་ལས་མི་དགོ་བ་བཞི། ཡིད་

ཀྱི་ལས་མི་དགོ་བ་གསུམ་མོ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་གཞི་བསམ་པ་སྐྱོར་བ་མཐར་

ཐུག་བཞི་བཞི་ཚང་དགོས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་སློག་གཙོད་པའི་གཞི་ནི། རང་

ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །བསམ་པ་འདྲུ་ཤེས་དང་ཀུན་སྐྱོང་གཉིས་

{@370}ལས། དང་པོ་ནི། བསད་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་དེར་འདྲུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་

ཡང་བྱེད་བྱ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསད་

པར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་གཅིག་དེས་པར་བབྱང་ནས་དེར་འདྲུ་ཤེས་པ་པོ། །གཉིས་

པ་ནི། ལུག་ལྟར་ལྟ་བུ་ལ་བསད་པར་འདྲུ་ཤེས་པས་ལྟས་སྐྱིན་གསད་པར་འདོད་ནས།

མཚོད་སྐྱིན་ལ་དེར་འདྲུག་སྟུང་དུ་བསམས་ནས། མཚོད་སྐྱིན་གསད་པས་ནི།

སློག་གཙོད་པའི་མི་དགོ་བར་མི་འགྲོ་བའོ། །དེས་ན་བྱེད་བྱ་ཞུགས་པ་ནི། །གང་

གསལ་དཔར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་འདྲ་ཞེས་པའོ། །བྱེད་ལམ་མ་ལུགས་པ་

ལ་ནི། རྗེ་ཀུན་ལས་དུང་གྲུང་སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་

པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཀུན་ནས་སྤང་ནས། ཀུན་སྦྱོང་གསལ་དཔར་འདོད་པའོ། །

སྦྱོར་བ་མཚོན་བསྟུན་པའམ་དུག་དང་གཡང་ལ་བསྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་རང་ངམ་གཞན་

ལ་བསྐྱོས་པས་ཀྱང་ཚོགས་གོ། །མཐར་ཐུག་ནི་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མ་

ཞི་བའི་སྡོམ་རོལ་དུ་ཕ་རོལ་པོ་དེ་ཞི་བའོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་པ་

ནི། བསལ་བྱ་དེའི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་གསོད་པའོ། །ཞེ་སྤང་གི་ནི།

ཕ་རོལ་པོ་ལ་སྦྱང་ན་བའོ། །གཏི་ལྷག་ནི་སར་ཞིག་པ་དག་ཕ་མ་རྒྱས་པོ་ལ།

རྒྱས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱུབ་པར་འདོད་པའོ། །མཐར་ཞེ་སྤང་གིས་སོ། །གཉིས་

པ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་གཞི་ནི། རང་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟུག་གིས་བདག་

ཏུ་བབྱུང་བའི་དངོས་པོ་བསམ་པ་ལ་འདྲ་ཞེས་ནི། རྒྱ་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་

ལ་དེར་འདྲ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་འདང་བྱེད་ལམ་མ་ལུགས་པ་དང་མ་ལུགས་པ་གཉིས་

སོ། །ཉོན་མེད་སྟེན་ལྷན་གསུམ་གང་རུང་གི་ཀུན་ནས་སྤངས་ནས་ཀུན་སྦྱོང་མ་

བྱིན་པར་ལེན་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་མཐུ་དང་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕྲོག་པ་དང་།

འཇབ་བྱས་དང་། བཅོལ་བ་གཞོན་པ་དང་བཤགས་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་རང་ངམ་

{@371}གཞན་ལ་བཅོལ་བས་ཀྱང་རུང་། །མཐར་ཐུག་ནི་གཞན་ནས་སྤྲུགས་པ་དང་།

ཐོབ་སྲོ་གཉིས་གང་རྗེས་ལ་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྤངས་པ་

ནི། །རྗེས་དེ་ལ་ཆགས་པས་སོ། །ཞེས་སྤང་གིས་ནི། །རྗེས་ཀྱི་བདག་པོ་

དེ་ལ་བསད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །གཏི་མུག་གིས་ནི། །མ་བྱིན་པར་སྤངས་

པ་ལ་ཉིས་པ་མེད་སྟུང་དུ་ལེན་པའོ། །མཐར་ནི་འདོད་ཆགས་གྱིས་སོ། །འདོད་

པས་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་གཞི་ནི། །སྦྱེས་པ་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བབྱུང་བ་དང་།

ཕ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་བདུན་རྒྱུད་རྣམས་དང་། །སྤྲོད་འཚོང་མ་རེན་བཅའ་ལ་ནས་ལོངས་

མ་སྦྱུད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གཞན་མ་ཡིན་པ་ནི། །དགོན་མཚོག་རྟེན་དང་།

མར་སྤངས་ཏེ། ལོག་པར་གཤམ་པ་ལྟ་བུའོ། །མཐར་འདོད་ཚགས་ཀྱིས་ཚོགས་

{@372}པར་བྱེད་དོ། །རྩལ་དུ་སྤྲོ་བའི་གཞན་གྱི་སྤྲོ་ཤེས་ཤིང་དོན་གོ་བའོ། །བསམ་

པ་གྱི། །སྤྲོ་བར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་

པ་གང་རུང་གི་ཀུན་ནས་སྤངས་ནས་ཀུན་སྤོང་འདུ་ཤེས། གཞན་དུ་བསྐྱུར་ནས་སྤྲོ་

བར་འདོད་པའོ། །སྤྲོར་བ་སྤྲོ་བར་བརྩམས་པའོ། །མཐར་ཐུག་པ་རོལ་

པོས་དོན་གོ་བའོ། །མཐར་ཐུག་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་ཚོགས་པར་བྱེད་དོ། །

སྤྲོ་མ་སྤྲོ་བའི་ཡུལ་གྱི། གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་གཉིས་སོ། །བསམ་པ་གི་དེར་

འདུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་གི་ཀུན་ནས་སྤང་སྤྲོ་ཀུན་སྤོང་དེ་གཉིས་

འབྱེད་པར་སྤྲོ་བར་འདོད་པའོ། །སྤྲོར་བ་སྤྲོ་བར་བརྩམས་པའོ། །མཐར་ཐུག་

འབྱེད་པའི་ཚོགས་དེ་བདེན་ཡང་རུང་མི་བདེན་ཡང་རུང་པ་རོལ་པོས་དོན་གོ་བའོ། །མཐར་

ཐུག་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་ཚོགས་པར་བྱེད་ད། །ཚོགས་རྩལ་དུ་སྤྲོ་བའི་ཡུལ་གྱི། ཀུན་

ནས་མནར་སེམས་པའི་ཡུལ་ལོ། །བསམ་པ་ལ་འདྲ་ཞེས་ནི་དེར་འདྲ་ཞེས་པའོ།།

ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་གི་ཀུན་ནས་སྤངས་ནས་ཀུན་སྐྱོང་པ་རོལ་པའི་ཞེ་ལ་ཕྱོག་པའི་

ཚིག་སྒྲིབ་བར་འདོད་པའོ། །སྐྱུར་བ་སྒྲིབ་བར་བརྩམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་པ་

རོལ་པོས་དོན་གོ་བའོ། །མཐར་ཞེ་སྤང་གིས་ཚོགས་པར་བྱེད་དོ། །ངག་

འཁྲུལ་སྒྲིབ་པའི་གཞི་ནི། སེམས་ཅན་ཅི་རིགས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་དེར་འདྲ་

ཞེས་ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་གི་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་ཀུན་སྐྱོང་ངག་འཁྲུལ་སྒྲིབ་བར་འདོད་

པའོ། །མཐར་ཐུག་སྒྲིབ་ཟིན་པའོ། །མཐར་དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་

ཚོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བརྒྱབ་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་གཞི་དང་འདྲའོ།།

བསམ་པ་དེར་འདྲ་ཞེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་གི་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ། ཀུན་

སྐྱོང་མི་རིགས་པར་བདག་གི་བྱ་བར་འདོད་པའལ། །མཐར་ཐུག་བདག་གི་བྱའོ་

སྟོན་ཏེ་སྐྱོས་ཐག་ཚོད་པའོ། །མཐར་འདོད་ཚགས་ཀྱིས་ཚོགས་པར་བྱེད་དོ། །

{@373}གོདོན་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི། །ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་ལོ། །བསམ་པ་ནི།

དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། ཉིན་མོངས་པ་གང་རུང་གི་ཀུན་ནས་སྒངས་ཏེ་ཀུན་སྒོང་

གཞོན་པར་བྱར་འདོད་པའོ། རྒྱུར་བ་གཞོན་པར་བྱ་བ་སེམས་པའོ། མཐར་

ལྷག་གསོད་པ་འམ་ལོངས་སྒྱུད་ལྡེལ་བ་གང་རུང་གི་གཞོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་གཅིག་བྱའོ་སྣམ་

དུ་སྒྲོམ་ཐག་བཅད་པའོ། མཐར་ཞེ་སྒྲང་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ལོག་པར་

ལྟ་བའི་ཡུལ་ནི། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོར་པའོ། །བསམ་པ་འདུ་ཤེས་ནི་དེར་

འདུ་ཤེས་པའོ། ཉིན་མོངས་པ་གང་རུང་གིས་ཀུན་སྒངས་ཏེ། ཀུན་

སྒོང་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འདོད་པའོ། རྒྱུར་བ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་སེམས་པའོ།

མཐར་ལྷག་ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་སྣམ་དུ་སྒྲོམ་ཐག་བཅད་པའོ། མཐར་གཏི་ལྷག་

གིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་དགོ་བ་ལ་དབྱེ་བ་བཅུ་སྟེ། ལྷག་

གཞོན་པ་སྒྲང་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ལས་དགོ་བ་གསུམ། རྫོགས་པར་ལ་སོགས་

པ་དག་གི་ལས་དགོ་བ་བཞི། བརྒྱབ་སེམས་སྒོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དགོ་

པ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བཅུ་ལོ། །དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་སྣང་གྱི་མི་དགོ་བ་བཅུ་པོ་

ལས་ལོག་པ་ཡིན་མོད། དེ་དག་གཅིག་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། སློག་གཅོད་པ་

པ་སློང་བའི་གཞི་ནི། སློག་གཅོད་པའི་གཞི་དང་འདྲའོ། །བསམ་པ་འདྲ་

ཞེས་ནི། །དེར་འདྲ་ཞེས་པའོ། །མ་ཚགས་པ་དང་། །ཞེ་སྟང་མེད་པ་

དང་། གཉི་ལྷན་མེད་པ་གང་རུང་གིས་ཀུན་གསུངས་ཏེ། ཀུན་སློང་སློག་གཅོད་

པ་སློང་བར་འདོད་པའོ། །སློང་བ་མཚོན་བསྟུན་པ་ལ་སོགས་པ་པོ་ལ་འཆི་བ་

སློང་བ་སྟངས་ཏེ། མཐར་ཐུག་གཞི་དེ་གསོད་པ་སྟངས་པའོ། །དེས་གཞན་

རྣམས་ལ་འདར་ཞེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ད་དག་གི་འབྲས་བུ་བསམ་པ་ནི། །དེ་

ལྟ་བུའི་མི་དགོ་བ་བཅུ་པོ་རེ་ལ་འདར། འབྲས་བུ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་

{@374}པར་སློན་པའི་འབྲས་བུ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། བདག་པོའི་འབྲས་བུའོ། །དེ་

ལ་མི་དགོ་བ་བཅུ་པོ་རྣམ་པར་སློན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དེ་ཚེན་པོར་སྤྱད་པས་སེམས་

ཅན་དམྱལ་བ། འབྲེང་དུ་སྤྱད་པས་ཡི་དུགས། ཚུང་དུར་སྤྱད་པས་དུད་འགོར་

སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ། །མདོ་འགའ་ཞིག་ལས། འབྲིང་དུ་སྐྱུན་པས་དུད་འགོ་དང་

ཚུང་དུར་སྐྱུན་པས་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་ཡོད་དོ། །སྤྲུལ་དང་འགའ་ལ་བ་

མ་ཡིན་ཏེ། འབྲིང་དུ་སྐྱུན་པས་དུད་འགོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེ་ཤོས་དང་། ཚུང་

དུར་སྐྱུན་པས་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེ་བའ་དགོངས་སོ། །ཞེས་

གསུངས་སོ། །དེས་ན་འབྲིང་དུ་སྐྱུན་པས་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་

ཆེ་ཤོས་དང་། ཚུང་དུ་སྐྱུན་པ་དེ་གཉིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་ཤོས་སུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དགོ་བ་བཅུ་འི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་སོང་གསུམ་ལས་མཐོ་རིས་

སུ་སྐྱེ་བམི་སྲིད་དོ། །སློབ་གཙོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྫོང་

བརྒྱ་མཐུན་དང་། རྫོང་པ་རྒྱ་མཐུན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་སྐྱེན་

གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྗོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་སོང་ལས་

མར་ཏེ། མར་སྐྱེས་ཀྱང་སློབ་གཙོད་པ་ལ་དགའ་བའོ། །དེས་ན་དེང་སང་གི་

མི་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་དགའ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་སྡོམ་གྱི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་དུ་ཉེས་པར་

བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགོ་བ་གཞག་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ཡང་། མི་

དགོ་བ་གང་ཡན་པ་དེ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་འོ། །སྲོག་གཅོད་པའི་ཚྱུང་བ་རྒྱ་མཐུན་

གྱི་འབྲས་བུ་ནི། མིར་སྐྱེས་ཀྱང་ཚོ་སྤང་བ་དང་། བད་མང་བ་ལ་སོགས་

པའོ། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ཚྱུང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་ཤོངས་

པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་སྤྱད་དུ་མེད་པར་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པ་

ལྟ་བུའོ། །འདད་ལོག་གི་ཚྱུང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི། བྱིས་པ་ཡིན་ན་ཚུང་མ་མི་

{@375}བསྐྱུན་པ་དང་། གཞན་དང་སྐྱོན་མོང་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །རྫུན་གྱི་ཚྱུང་བ་རྒྱ་

མཐུན་ནི། མིར་གྱུར་ཀྱང་སྐྱུར་པ་ཡང་མང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བསྐྱུ་བ་ལ་

སོགས་པའོ། །ཕྱ་མའི་ཚྱུང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི། མཇུག་བཤེས་ཉུང་བ་དང་།

ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་སྐྱུར་དུ་སྤྱེ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཚོགས་རྒྱུ་གྱི་ཚྱུང་བ་རྒྱ་མཐུན་

ནི། གཞན་གྱིས་རང་ལ་གང་སྐྱེས་པ་ད་ཡང་རང་གི་ཡིད་དུ་མི་འོང་། རང་གིས་

གཞན་ལ་སྐྱེས་པ་འདྲ་ལྡན་སྤོང་པ་མེད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་སྤྱིང་ལ་ཐོག་པའི་ཚིག་ཏུ་

འགྲུང་བའོ། །ངག་འཁྱུང་བའི་མྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི། །རང་གིས་བདེན་པར་

སྐྱེས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བདེན་པར་མི་འཛིན་པས་ཚིག་མི་བཅོན་པ་དང་ཚད་མར་མི་འཛིན་

པའོ། །བརྒྱབ་སེམས་ཀྱི་མྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི། །འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་ཚིག་མི་

ཞེས་པའོ། །གཞན་སེམས་ཀྱི་མྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི། །ཞེས་ཆེ་བའོ། །ལག

ལྟའི་མྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི། །ཞེས་རབ་ཚུང་བ་དང་། །བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་

ཆ་ལ་ཚོངས་པའོ། །དེས་ན་དེང་སང་གི་མི་རྣམས་ལ་གོང་དུ་བཤམ་པའི་ཉེས་པ་གང་

དང་གང་འདུག་པ་རྣམས། དེ་དང་དེའི་ཉོན་མོངས་པའི་མྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་

བུར་ཞེས་པར་བྱའོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལས་འབྱུང་བས་

སློག་གཏོད་པས་ས་སྤྱོད་པས་གཟམ་དངས་ཚུང་ཞིང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། །མ་བྱིན་

པར་ལེན་པས་ལོ་ཐོག་ལ་སེར་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་མང་བ་དང་། །འདོད་ལོག་

གིས་ཕྱོགས་རྒྱལ་གྱིས་འཁྲིགས་པ་དང་། །རླུང་གྱིས་ཕྱོགས་འདམ་རྩལ་དང་བྱིང་བ་

དང་། །ལྷ་མས་ས་ཕྱོགས་མཐོ་དམན་ཅན་དང་། །ཚོག་རྒྱལ་གྱིས་ཚོགས་ཅན་དང་།

དག་འཁྲུལ་གྱིས་དུས་འགྲུར་ལྡོག་ཅན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། །བརྒྱལ་སེམས་གྱིས་

འབྲས་བུ་ཉུང་བ་དང་། །གཞོན་སེམས་གྱིས་འབྲས་བུ་རོ་ཁ་བ་དང་། །ལོག་ལྟས་

འབྲས་བུ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཕྱོགས་དེ་ལྟ་བུ་གང་ན་

{@376} །འདྲུག་གྲང་མི་དགོ་བ་དེ་དང་དེའི་བདག་པོ་འའ་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་

པ་ལས་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་ལྷ་ལས། །སེམས་པ་ལས་གྲུར་པ་

ལྷའི་སྐོ་ནས་དང་། །ལས་སྐོ་བས་ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་སྐོ་ནས་དང་། །འཕེན་བྱེད་དང་།

ཚོགས་བྱེད་གྱི་སྐོ་ནས་དང་། །དཀར་ལ་རྣམ་སྐྱེན་དཀར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐོ་ནས་

དང་། །འབྲས་བུ་སྐྱེན་པའི་དུས་གྱི་སྐོ་ནས་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། །དགོ་མི་དགོ་ལས་རྣམས་གསོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སོག་སྟམ་ན། །སེམས་

པ་ལས་གྲུར་པ་ལྷའི་སྐོ་ནས་གསོག་པར་གསུངས་ཏེ། །སོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་

མཚོན་ན། བསྐྱོབ་སེམས་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི། གསོད་པ་པོ་དེ་སེམས་ཅན་

གསོད་པ་ལ་གཏིང་ནས་མི་མོས་ཤིང་འཚོར་ཡང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་ཁ་

དྲག་པོའི་སྐྱོ་དེ་དབང་མེད་དུ་གསོད་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསོལ་བ་གདབ་པ་

སེམས་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི། རང་སློག་གཅོད་པ་མི་མོས་གྱུར་། ཉེ་དུ་མཇེའ་

བ་ཤེས་ལ་སགས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། དེའི་ངོ་མཚོག་པར་གསད་པ་ལྟ་བུའོ། །

མི་ཤེས་པ་སེམས་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི། བྱིས་པ་ཚུང་དུས་སློག་གཅོད་པའི་ཉེས་དམིའ་

མ་ཤེས། ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཕྱེ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་ནས་

གྲོགས་སྦྱར་ལ་སོགས་དང་བྱིའུ་ལ་སོགས་པ་གསོད་པའོ། །རྩ་བ་ལ་མངོན་པར་

ཞེན་པའི་སེམས་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོས་ཀློན་ནས་སྤངས་ཏེ།

སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་བའི་སློག་གཅོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སེམས་

པ་ལས་གྱུར་པ་ནི། བར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ། ར་དང་མ་ཉེ་ལ་སོགས་པ་གསོད་

པ་ལྷ་བྱུང་། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགོ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱུང་། །དེ་

ལ་འང་། །སེམས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་པོ་གཉིས་ནི། བྱམ་ལ་མ་བསགས་པའི་

ལས་སུ་གསུངས་པས། །འབྲས་བུ་སྤྱིང་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་བྱམ་

{@377} །ལ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱིང་ངེས་སུ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་

རང་གི་མ་མཐུན་སྤྱོད་ལ་མི་འདོད་པ་དྲག་པོ་བྱུང་བ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་དང་།

དྲག་ལ་གོད་པ་འཁྱོལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐྱོམ་པ་ནི། མ་བྱམ་ལ་བསགས་

པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ། ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་ཤིང་། །འདི་ནི་འབྱུང་

ཉེ་ལ་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སྤྱོད་ལ་འདི་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱོས་ཤིག །དགོ་བ་ལ་

ཡང་བྱམ་ལ་མ་བསགས་པ་ནི། རྣམ་ཏོག་རྒྱ་ཡན་ལ་བཏང་བའི་བསྐྱེད་བརྗོད་ལྷ་བྱུང་།

སྤྱོད་འཇུག་ལས། །བསྐྱེད་བརྗོད་དང་ནི་དགའ་བུ་ལྷ་བྱུང་། །ཡུན་རིངས་དུས་སུ་

སྤྱོད་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་

དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱམ་ལ་བསགས་པ་ནི། དད་

པ་ལ་སོགས་པ་དྲག་པོས་ཀུན་ནས་སྒྲངས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཚོའདི་རི་རྣམ་རྟོག་ལ་

སོགས་པ་མ་འདྲེས་པར་མ་གཤེདས་པའི་སྐོན་ནས། བསམ་པ་ཐག་པའི་སྐོན་གསུམ་

གྱི་དགོ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་བསྐྱབས་ཏེ། རྗེས་སུ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པའོ། །མ་

བྱས་ལ་བསགས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའོ། །

གྱི་མི་དག་ཁ་ནང་དུ་འོག་ལ་རང་གི་སྐོན་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་དང་། རང་གིས་

བྱས་པའི་དགོ་བར་བསམ་པ་རྣམས་ནི། བྱས་ལ་མ་བསགས་པར་འགྲོ་བ་ཤེས་

ཆེ་བ་འདྲ་ཞིང་མི་དགོ་བ་ནི། ཞེ་སྤང་དྲག་པོས་ཀུན་ནས་སྒྲངས་ནས། ཚིག་རྩུབ་

པ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཕོག་ངེས་གཅིག་སྐྱོ་སྟེ། ངའི་ཤུགས་ལེགས་པ་གཅིག་ཐབས་

སྟམ་དུ་བསམ་མ་ན། དེའི་རྩ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མི་དགོ་བ་ཞེས་པ་མི་དགོ་བ་ཆེན་

པོ་སྟེ། རྣམ་སྐྱིན་དཔྱལ་བར་འཕེན་རྣམས་པ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་རྗོགས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་

ཉེ་མ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་བར་སྤང་བས་སྤོ་ཞིབ་ལ་སྒྲངས་ནས་སྤང་དོར་ཚུལ་

བཞིན་མ་བྱས་ན་ཚུང་བཅད་ཅམ་གྱིས་འགྲོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཏུག་པར་འདུག་པས་དྲན་

{@378} འཛིན་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དགོ་བཤེས་ཕུ་ཚུང་བའ་ཞལ་ནས་འོ་ཅག་གི་དག་བཞི།

ཚོག་འབྲུ་ལ་བརྟེན་མི་དགོ་བཞི་དོན་ལྡན་དུ་འགྲོ་གསུངས། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་

ཁམ་པ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས། ད་རེས་དགོ་བཞི་དོན་མཐུན་གཅིག་མ་བྱས་ན། རིན་

པོ་ཆེ་འགྲོད་དུ་སྦྱིན་ནས་སྟོང་ལོག་བྱེད་དོ་གསུངས། དགོ་བའ་བཤེས་གཉེན་ཀ་མ་

པའ་ཞལ་ནས། རིན་ཆེན་གྲོད་དུ་སྦྱིན་ནས་དུག་གི་སྟོང་པོ་ཁུར་ཡོང་ཉེན་ཡོད་དོ་

གསུང་དོ། །གཉིས་པ་ལས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་མ་ལྡན་པའི་སྟོན་སྐྱོན་སྐྱེས་གངས་

རྣམ་པར་བཞག་པ་གི། འདི་ལ་ལུགས་དུ་མ་འདུག་ན་འང་། འཕགས་པ་ཀླ་སྐྱབ་

གྱིས། ཏྲག་དང་མཛོན་པར་ཞེན་དང་གཉེན་པོ་མེད། །ཡོན་ཏན་གཙོ་རྒྱུར་གཞི་

ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དགོ་དང་མི་དགོ་རྣམ་ལུ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེ་བས་དགོ་བ་བསྐྱབ་ལ་

བརྟོན་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་ན། དུས་ཀྱི་སྟོན་སྐྱོན་ཏྲག་ཏུ་

བྱེད་པ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུས་མི་དགོ་བཞི་དོན་རེ་ལ་སེམས་ཅན་འདི་

ཅམ་གསོད་ཅེས་དམ་བཅས་ནས་གསོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྦྱིར་སེམས་ཅན་གཅིག་བསད་

པ་དང་། དམ་བཅས་ནས་གཅིག་བསད་པ་གཉིས་སེམས་ཅན་གཅིག་བསད་པ་མཉམ་

ཡང་། རྒྱུན་དུ་དམ་བཅས་ནས་བསད་པ་དེ་སྤྲིག་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་

ཡིན་ཀོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བ་ཡང་ཉི་མ་རེ་ལ་ཚེས་སྟོན་འདི་ཅམ་རེ་བྱེད་དམ་བཅས་

ནས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་དམ་མ་བཅས་པར་ཉི་མ་ཅིག་ཚེས་སྟོན་བྲག་པོ་བྱས་

པ་དང་དམ་བཅས་ནས་ཉི་མ་ཅིག་ཚེས་སྟོན་བྱས་པ་གཉིས་ཀླན་སྟོང་ལ་སོགས་པ་མཉམ་

པའི་སྟོན་པ། ཉི་མ་ཅིག་ཚེས་སྟོན་བྱས་པར་མཉམ་ཡང་། རྒྱུན་གྱི་ནང་དུ་རྟོགས་

པའི་ཉི་མ་གཅིག་པ་དེ་དགོ་བ་སྟོབས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཀོ། །བསམ་པའི་སྟོན་

ནས་མངོན་པར་ཞེན་པ་བྲག་པོས་ཀླན་སྟོང་ལ་སྟོང་ས་ཆེ་སྟེ། མི་དགོ་བ་ལ་བརྩོན་

ན་ཅུ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །དགོ་བ་ལ་ཡང་དད་པ་བྲག་པོ་དང་

{@379} སྦྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བསམ་པ་བྲག་པོས་ཀླན་སྟོང་ལ་སྟོན་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་

ནམས་སྟོབས་ལྡན་དུ་འགྱུར་ར། །གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་མི་དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་

པ་མེད་པར་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་ཞེས་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པའི་མི་དགོ་བ་སྟོབས་ལྡན་དང་། །དགོ་

བལ་ཡང་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་འདྲ་བུ་བྱས། །ཞེས་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་

དགོ་བ་སྟོབས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་མི་དགོ་བ་སྟོབས་ལྡན་གྱང་རྗེས་

སུ་འགྲོད་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་ན་མི་དགོ་བ་སྟོབས་ཚུང་དུར་འགྱུར་བས། མ་དགོ་བ་

གང་བྱས་གྱང་རྗེས་སུ་འགྲོད་པ་སྐྱེས་ནས་བཤའ་ས་པ་བྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །དེ་བཞིན་

དུ་དགོ་བ་ལ་ཡང་དོ། །དགོ་བ་སྟོབས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་། རྗེས་སུ་དགའ་བ་

བསྐྱོམས་ན་སྟོབས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བས་དགོ་བ་གང་བྱས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་སྐྱོམ་སེམས་མེད་

པར་དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞིང་གི་སྐྱོན་སྟོབས་ལྡན་ལ་གཉིས་

ཏེ། དང་པོ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྤྲིག་པ་དང་དགོ་བ་གང་བྱས་གྱང་སྟོབས་ལྡན་

དུ་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་ན་མཚོམས་

མེད་ཀྱི་ལས་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་དང་། །མཚོད་རྟེན་

འཇིག་པ་ལ་དེ་དང་ཉེ་བའི་ལས་སུ་གསུངས་པ་དང་། ཚོས་ལ་བརྟེན་པ་ཚོས་སྤོང་།

གི་ལས་བསགས་ན་གཉེན་པོ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པར་གསུངས་པ་དང་། དགོ

འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་ན་མཚམས་མེད་དེ། དགོ་འདུན་གྱི་དགོར་བརྟུས་ན་སྤྲིག་པ་

འཛིན་ཏུ་ཕྱི་བསྐྱེ། མདོར་ན་དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྤྱོགས་ལ་སྤྲིག་པ་རྩེད་ཟུང་ཚམ་

བསགས་ནའང་། སྤྲིག་པ་སྤོབས་ལྡན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་དགོ་བ་ལ་

ཡང་། སངས་རྒྱས་ལ་དམགས་ཏེ། མེ་ཏོག་གཅིག་གཏོར་ན་ཡང་། དགོ་བ་

སྤོབས་ལྡན་ནམ་བཟོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དགོན་

མཚོག་གསུམ་གྱི་སྤྱོགས་ལ་དགོ་བ་རྩེད་ཟུང་ཚམ་བསགས་ཀྱང་དགོ་བ་སྤོབས་ལྡན་ཏུ་

{@380} གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་

ལས། མི་གཅིག་གིས་འཇོམ་བུའི་གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་སྤྱུང་ཞིང་ལོངས་

སྤོད་ཐམས་ཅད་འཕྲོད་པའི་སྤྲིག་པ་ལས་ཡུལ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ་ཁྲོས་

དྲག་པོས་ཀུན་ནས་སྤང་སྟེ། ཚོག་རྒྱུ་བ་དྲག་པོ་སྤྲོ་སྟེ། དེ་ལ་དག་འབ་བསྐྱོམ་

པ་ཡང་འབྲུང་བར་འདུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་དམུལ་བ་སྤྱིང་ངེས་ཀྱི་ལས་

སུ་འདུག་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་བསགས་ནས་ཡིད་བདེ་ཚོར་འདུག་པ་ནི་ཉི་ཅུ་

མི་རིགས་ཏེ། ཞི་བ་ལྷས། དམུལ་བ་ཡི་ནི་ལས་བྱས་ནས། །ཇི་ལྟར་བདག་

ཡིད་བདེ་ཚོར་འདུག། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མི་དགོ་བ་དམུལ་བར་

འཕེན་ངེས་ལ་སོགས་པ་ལ་ན། ལྷ་མང་པོ་དང་། །རྩེ་ལ་བ་དྲག་པོ་དང་།

{@381} །ཡུན་རིང་པོ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཀྱི་གོང་དུ་བཞག་པའི་སྟོབས་ལྡན་དུ་འཛོག་པའི་སྐོ་གང་

རུང་གཅིག་དང་ལྡན་ན། ཚོག་དེ་ཙམ་བཟོད་པ་འཇ། ལྷ་རྟོག་གི་འདུ་འཕྲོ་

ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དམུལ་བར་འཕེན་རྣམས་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ན་ཚོག་ངན་དེ་

ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྤྲོ་ཚོགས་བསྐྱེད་པར་

མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམས་ནི་ཁྱིམ་པ་དང་སྤུན་ཚོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མི་

དགོས་པ་ལྟར་ལྷན་དུ་འཛོལ་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་རྟོག་གི་སྐོར་ནས་

སྟོབས་དང་ལྷན་པས་མི་དགོ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་སྟོབས་ལྷན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བར་སྣང་

སྟེ། བྱམས་པ་སེ་རྗེ་སྐྱེ་མཛོད་ལས། དཔྱུལ་བར་མདའ་འཕངས་པ་བཞིན་

དུ་འགྲོ་བའི་ལས་བཞི་གསུངས་པ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པས་དགོ་

འདུན་གྱི་དད་ཇུས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྲིས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའ་

རྒྱ་གསུངས་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་དང་། ལྷུང་བ་བྱུང་བ་དེ་འཕྲལ་དུ་

བཤགས་པ་མི་བྱེད་པར་ལྷུང་བ་དང་ཞག་ཏུ་འགྲོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཕྱུག་སུམ་

ཚོགས་པ་ལ་ཕྱག་དོག་པ་རྣམས་གསུངས་པ་ལ། ལྷུང་བ་སྤྱོད་པ་ལ་བག་ཚིབ་ཅོམ་

དུ་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། ལྷུང་བ་བྱུང་ན་བཤགས་པ་གཏན་མི་བྱེད་པ་ཡང་འདུག།

པས། འགྲོ་ས་ངན་སོང་གསུམ་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྣང་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོམ་

པ་གསུམ་གྱི་བཅས་པ་ཕྱོལ་འགལ་བའི་རྣམ་སྐྱིན་སེམས་ན། བོད་གི་ཉེས་པ་

ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཉིན་ཏུ་ཆ་སྒྲ་བར་སྤང་ཞིང་། དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་སྟོན་པ་རིན་

པོ་ཆེས་དོན་ལ་དགོངས་ནས་ཚེས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྲིག་པ་གཞན་ཀྱུན་

རྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་ཡང་མདོ་ལས། བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔའ་ཁྲིམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཀོང་བྱ་ཆེན་པོ་

གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། ཚི་མར་གྲིས་བཀའ་སྟེ་སྟོང་བུ་རི་རབ་ཅོམ་བཅུ་གས་ནས་དེ་ལ་

{@382}མེ་སྐར་ཏེ། མངས་རྒྱས་གྱི་མཚོད་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་སྤུལ་བའི་སྤྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཅིག་གིས་སྟོང་བུ་འབའ་ཞིག་སྤྲུམ་གྲིས་

བརྒྱན་པ་ཅོམ་བྱས་ནས། དེ་ལ་མར་མེ་སྐར་ནས་མངས་རྒྱས་གྱི་མཚོད་རྟེན་བཞུགས་

པའི་ཐེམ་པ་སྤང་བ་ཅོམ་བྱས་ན། དེ་སྤྲུམ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་ཆེ་བར་གསུངས་

སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྟེན་གྱི་སྟོན་ནས་ཡིན་ཏེ། དུལ་དང་བསམ་པ་དང་།

དོངས་པོ་སྤྲུམ་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཁོ་

ཉེན་ཉིན་ཏུ་ཆེ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་དོར་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བའི་འབད་པ་ཆེན་པོས་

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །གཞན་ཡང་། མང་པོ་འདུས་པའི་

ལས་ཀྱང་སྟོབས་ལྡན་དུ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མི་བརྒྱ་ཐམས་པས་འདུན་མ་སྟོགས་

གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། །ལུག་གཅིག་བསད་པ་ན། མི་རེ་ལ་ལུག་རེ་བསད་པའི་

སྒྲིག་པ་འབྱུང་ཞིང་། གྲོགས་མེད་པའི་མི་གཅིག་གིས་ལུག་གཅིག་བསད་པ་

ནའང་། ལུག་གཅིག་བསད་པའི་སྒྲིག་པ་བྱུང་མོད། སྤར་གྱི་མི་རེ་ལ་ལུག་

རེ་བསད་པའི་སྒྲིག་པ་དེ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ལ། གྲོགས་མེད་ནི་དེ་ལ་ལྷོས་ན་སྟོབས་

མེད་ཡིན་ཞོ། དེ་བཞིན་དུ། མི་བརྒྱ་ཐམས་མཚོན་རྟོག་གཅིག་བཞེངས་པ་

དང་། མི་གཅིག་གིས་མཚོན་རྟོག་གཅིག་བཞེངས་པ་གཉིས་མི་རེ་ལ་མཚོན་རྟོག་རེ་

བཞེངས་པའི་བསོད་ནམས་འདྲ་ཡང་། སྤར་སྟོབས་ཆེ་ལ་བྱི་མ་དེ་ལ་ལྷོས་ཏེ་སྟོབས་

ཚུང་བོ། འདི་ལ་ཚོས་མངོན་པའི་སྤེ་སྟོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །དགོ་འདུན་གཅིག་

གིས་རང་གི་བྱང་ཁང་དུ་གྲོགས་མེད་པར་མདོ་ཚར་གཅིག་འདོན་པ་དང་། དགོ་

འདྲུན་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་ཐམས་ཅད་མདོ་འདོན་པ་དང་སྤྱོད་གསུམ་གཟིགས་ཏུ་མདོ་ཚར་

གཟིགས་འདོན་པ་སྤྱི་མ་སྟོབས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྲུང་གསུང་དོ། །དེ་

ལྟ་བུའི་སྟོབས་ལྡན་དུ་འཛོགས་པའི་རྒྱ་གར་དང་ཡང་མི་ལྡན་པའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་

{@383} ལས་རྣམས་ན་རྒྱུད་དང་འབྲིང་དུ་རིག་པས་དཔུང་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་

པ་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ནི། ལོང་དུ་བསྟན་

པའི་དགོ་མི་དགོ་དེ་རྣམས་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་གཉིས་སུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི། རི་མོའི་སྐྱུ་རིས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་དེ་ལ་

ཚོན་བཀའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་མི་དགོ་བ་ནི་རྣམ་པར་གསུམ་

ཀྱི་ལུས་ཁོ་ན་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་འཕེན་པ་མི་སྲིད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་

འཕེན་བྱེད་དགོ་བས་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་ཁོ་ན་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱི་ལུས་འཕེན་

པ་མི་སྲིད་དོ། །རྫོགས་བྱེད་མི་དགོ་བ་ནི། རྣམ་པར་གྱི་རྫོགས་ལ་རྫོགས་པ་ཡང་སྲིད་ལ།

མཐོ་རིས་ཀྱི་རྫོགས་ལ་རྫོགས་པ་འདྲ་སྲིད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་བྱེད་དགོ་བ་ཡང་མཐོ་

བྱེད་དགོ་བས་འཕངས་པས་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་ཐོབ་ཚོགས་བྱེད་དགོ་བས་ཚོགས་པས་ { @384 } ལོངས་སྤྱོད་མངའ་བའ་བས
མ་གྲུས་མི་ཁྱབ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འཕེན་བྱེད་དགོ་བས་

འཕངས་ཀྱང་ཚོགས་བྱེད་མི་དགོ་བས་ཚོགས་པ་ནི། འཕེན་བྱེད་དགོ་བས་འཕངས་

པས་མི་ལུས་ཐོབ་ལ། ཚོགས་བྱེད་མི་དགོ་བས་ཚོགས་པས་ཚོ་སྤང་བ་དང་། ཅན་

མང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དབུལ་བ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྟོན་ལ་སྤྲུག

བསྐྱེད་ཀྱང་ཇི་སྟེན་ཅིག་ཡོད་པའི་དེ་ཐམས་ཅད་ཚོགས་བྱེད་མི་དགོ་བས་ཚོགས་པ་

ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མི་དགོ་བའི་ལས་གཅིག་གིས་ངན་སོང་གི་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་

ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་ལས་གཅིག་གིས་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་དུ་མ་འཕེན་

པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ་འང་ཡོད་དོ། །དེས་

ན་དེང་སང་གི་མི་འདི་ཚོའི་བསམ་པ་ལ། དམུལ་བ་སྤང་བའི་ལས་བསོག་པ་ལ་

སོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་ཡུན་རིང་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དམག་

ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་གྲོགས་མང་པོ་སྤྲོད་པའི་རྩོལ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་ལ། སྤྲི་བསྐྱེད་

པ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགོ་བ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་མང་པོ་བསད་པ་ལ་སོང་།

པ་དམུལ་བར་འགོ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་དམུལ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་།

དགོས་པར་བསམ་གྱིན་འདུག་མོད་དེ་ནི་ཚོས་རྒྱས་རྒྱུང་བའི་རྟགས་ཡིན་མོད་དེ།

དེ་རྣམས་ཀྱང་དམུལ་བ་རུ་འཕྲེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། བོད་དུ་

བཤད་པའི་མི་དགོ་བའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་རེ་རེས་ཀྱང་ངན་སོང་གི་ལུས་དུ་མ་འཕྲེན་པ་

ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དུ་མ་འཕྲེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསོག་པ་ལ་ནི་

རྩོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་

གྱིས་མདོ་ལས། མི་དགོ་བ་རེ་རེས་དམུལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྐྱེ་དགོས་པར་གསུངས་

སོ། །ལས་རེ་རེས་ཀྱང་ངན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱེད་པར་ཤེས་

པར་བྱས་ལ་མི་དགོ་བ་སྤྲང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་དཀར་ལ་རྣམ་པར་

{@385} སྤྲིན་པ་དཀར་བའི་སྤོ་ནས་ལས་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ལས་དེ་རྣམས་

དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་བའི་ལས། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཞག་པའི་

ལས། གནག་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིག་པ་གནག་པའི་ལས། གནག་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིག་པ་

དཀར་བའི་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དད་པ་དྲག་པོས་ཀྱུན་ཀམས་སྤངས་ཏེ།

དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱུ་ལྡན་གྱུན་སྒྲོང་དང་།

དུས་ཀྱི་ཀྱུན་སྒྲོང་། ཀྱུན་སྒྲོང་གཉིས་ཀ་དཀར་བས་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིག་པ་དཀར་

བའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །ཟས་ཚོར་ལ་སགས་པ་ལ་སྲེད་པས། དེ་ཐོབ་པར་བྱ།

བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རི་ཚོར་འབྲི་བ་ནི། དུས་

ཀྱི་ཀྱུན་སྒྲོང་དཀར་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། །རྒྱུ་ལྡན་གྱུན་སྒྲོང་གནག་པས་དཀར་ལ་རྣམ་

པར་སྒྲིག་པ་གནག་པའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །བཟའ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྲོག་གཙོད་པ་ལྟ་

བུ་ནི། རྒྱུ་ལྡན་གྱུན་སྒྲོང་དང་དུས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་གནག་པས་གནག་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིག་

པ་གནག་པའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །བྱུ་ཚེ་ཉེས་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་མ་མས་

བརྟེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འཕྲལ་དུ་རྟེན་པ་དང་། འཕབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ནི།

དུས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོད་གནག་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་རྒྱུ་འདི་ཀུན་སྐྱོད་དཀར་བས་གནག་ལ་རྣམ་པར་

སྒྲིག་པ་དཀར་བའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་དགོ་མི་དགོར་འཛུགས་པ་ནི་ལས་རང་

གི་ངོ་བོ་མི་གཙོ་ཡི་ཀུན་སྐྱོད་གཙོ་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་

པས་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་བསད་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་སྲོག་གཙོ་དཔར་སྣང་ཡང་

ཀུན་སྐྱོད་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས་བསྐྱེད་པ་མང་པོའི་ཚོགས་འདུ་མས་པར་གསུངས་པ་དང་།

ཆེད་བཀུར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྒྱིར་དང་། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྒྲི

གསུམ་དགོ་བ་ལ་སྐྱོར་བ་མཚན་མའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། མི་དགོ་བར་

གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་དབང་པོའི་སྐྱོ་སྒྲོམ་པ་ཚུལ་འཚོས་དང་རག་འཇམ་

{@386}པར་སྐྱོ་བ་ཁ་བསག་དང་། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་བཀུར་རྣམས་ཀྱང་

ལོག་འཚོར་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་ཞི་བ་ལྷས། གང་ཚོ་འདི་ནི་ཅི་སྐྱོད་ཅེས།

དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་ །ཅེས་པ་བཞིན་དུ། སྐོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ཅི་

བྱེད་པའི་སྐོན་དུ་ཀུན་སྐྱོད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་ནས་སྤང་སྤངས་སྐྱེན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན། ཚོས་བྱས་པར་རྣོ་མ་ཡང་ཚོས་སུ་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་མི་སྣང་སྟེ།

ཁ་རག་རྣོ་མ་རྒྱུད་གིས། འགྲུན་སེམས་གི་རྣོ་བ་གཉེར་བྱས་པ་དང་། ལོ་

འདོད་གི་སྟོན་མོ་བྱས་པ་དང་། མཁའ་འདོད་གི་རྒྱལ་སྟོན་པ་གསུམ། ཚོས་

སུ་འགྲོ་འམ་སོམས་ཤིག་ཨང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་འབྲས་བུ་

མྱོང་བའི་དུས་གི་རྣོ་ནས་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། འོ་ན་དེ་དག་གི་འབྲས་

བུ་དུས་ནམ་གི་ཚོ་མྱོང་སྟེ་མ་ན། འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་ཚོས་ལ་མྱོང་

འགྲུར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྲུར་དང་། རྣོ་ས་ནས་མྱོང་འགྲུར་

དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས། ཞིང་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་

གིས། །མཐོང་ཚོས་འབྲས་བུ་ཅན་གི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། དུ་ལ་

ཁྱད་པར་ཅན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལྟ་བུ་ལ། བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དད་པ་བྲག་

པ་ལ་སོགས་པས་དངོས་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་མཆོད་རྗེས། ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྟ་

བུ་མཚོ་དཔ་རྒྱ་ཚེ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕུལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཚོ་འདིར་སྤྱོད་བར་འགྲུར་ལ།

དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོས་ཀུན་གས་བྱངས་ཏེ། སྤྲིག་

པ་ཚེ་པོ་བསགས་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ཚོ་འདིར་སྤྱོད་བར་འགྲུར་རོ། །མདོར་ན་དགོ་

སྤྲིག་གི་ལས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྣོ་བས་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་ཚོ་འདི་ཉིད་

ལ་སྤྲོན་པར་འགྲུར་བ་ལ་ནི་མཐོང་ཚེས་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་

པ་ནི། མཚོ་མས་མེད་གྱི་ལས་བསགས་པ་ལྟ་བུ། ལས་བསགས་པའི་སྐྱེ་བ་

{@387} སྤྱི་མ་དེ་ལ་ངེས་པར་སྤྲོན་པའ་ལས་དེ་ལ་སྤྲོས་ནས་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ།

སྐྱེ་བ་སྤྱི་མའི་ཡང་སྤྱི་མ་ཕན་ཚད་ལ་འབྲས་བུ་སྤྲོན་པར་འགྲུར་བའི་ལས་ལ་ནི། ལན་

གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་རིང་མཐའ་འདི་

ཅོམ་ཚུན་ལ་ངེས་པར་སྤྲོན་པར་འགྲུར་ཞེས་པའི་ཚད་ནི་བཟུང་བར་མི་རྣམས་ཏེ། འདུལ་

བ་ལུང་ལས། ལུས་ཅན་དག་གི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐྱེལ་པ་བརྒྱུར་ཡང་ཚུད་

མི་ཟ། །ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྤྲོན་པར་འགྲུར།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་མི་རྣམས་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མཐོང་གཞན་

མཐོང་མན་གྱི་ཁྱད་པར་རང་གི་ཚོཾ་འདི་འི་སྤྲིག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ལ་འཛོགས་པར་སྣང་

མོད། །ཚོཾ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་ཆེ་ཆུང་ཡང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ཕན་ཚད་ཀྱང་གཞན་མཐོང་མན་

གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྲིད་མོད། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཚོཾ་འདིར་སྤྲིག་

པ་ཤས་ཆུང་ཞིང་། དགོ་བ་རེ་འགའ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཐོག་

མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་དམུལ་བ་ཚྱོང་ངེས་ཀྱི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཚྱོང་འགྱུར་

གྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་དེ་ལ་ཚྱོང་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚོཾ་

འདིར་སྤྲིག་པ་ཚེས་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་མི་གཅིག་དང་དགོ་བ་རེ་འགའ་བྱེད་པའི་མི་

གཉིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་མི་དགོ་བའི་བག་ཆགས་སུ་མཐར་ཐུག་མི་ཤེས་པས།

མི་དགོ་བ་ཚེས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་གསོད་དང་རང་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་རྗེས་པ་

བྱས་ནས་སྤོ་བ་དེ་མོར་འདུག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རང་གི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་

བསགས་པའི་དམུལ་བཟོད་ངེས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་བག་ཚགས་རང་རྒྱུད་ལ་ཅི་ཙམ་ཡོད་མི་

ཤེས་ཤིང་། ཚད་བཟུང་བར་མི་རྣམས་ཏེ། འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དུ་འཁྱམ་དགོས་

པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཚགས་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཡིད་བརྟན་ནམ་རྒྱུ་མཚན་གཏན་མི་འདུག

པའི་སྦྱར་རོ། །ཚོའདྲིར་སྤྲིག་པ་ཆེར་མ་བྱས་པ་དང་། དགོ་བ་ཅུང་ཟད་བྱས་

{@388} པ་ཡིད་བརྟན་མི་སྐབ་སྒྲེ། འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དུ་འཁྱམ་དགོས་པའི་སེམས་ཅན་

གཅིག་ཀྱི་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེས་ཀྱང་རང་གི་ཚོའདྲིར་སྤྲིག་པ་སྤང་བ་དང་།

དགོ་བ་སྐྱབ་པ་འདི་ལས་ལྷག་པར་བྱས་ཏེ། རང་རེའི་དགོ་བ་སྐྱབ་པ་དེ་ཀྱི་མི་ལུས་

ཐོབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཡང་དགའ་བ་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ལྷའི་ལུས་ཀྱང་གངས་མེད་

ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་རང་བཟང་བཟང་པོ་སྒྲེ། མཐོ་མཐོ་བོར་རྫོམ་

ཡང་སྦྱོད་འཇུག་ལས། །སྐྱད་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྤྲིག་པས་ཀྱང་། །བསྐྱེད་པར་

དམུལ་བར་གནས་ཀྱུར་ན། །ཐོག་མེད་འཁོར་བར་བསགས་སྤྲིག་གིས། །བདེ་འགྲོར་

མི་འགོ་སྒྲོམ་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པས། རང་གི་ཚོའདྲིར་བ་ཐོག་མ་

མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མི་དགོ་བ་གསོག་པ་ལ་གྱི་ཉི་མ་གཅིག་ཀྱང་མ་དལ་

བར་བསགས་པ་ལྟ་བུའི་ཚོད་དུ་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་རང་གི་སྤང་མ་ཡིན་

པ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཅུང་ཟད་ཅོམ་ཡང་མི་འདུག་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་

དེ་མ་སྤྱངས་པར་འགྲོ་བ་གོམ་པ་གང་ཡང་མི་འདུག་ལ་སྤར་བྱས་ལས་ལ་འགྲོད་པ་

བྱས་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། བཤམས་པ་དང་སྤྱིན་ཆད་སོགས་ལ་བབས་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་

བཤམས་སྤོམ་རྣམ་པར་དག་པ་དགོས་པར་འདུག་གོ། འོན་ཏེ་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་

ཀའི་བག་ཆགས་ཡོད་ན་སྤོམ་ཏུ་གང་སྤྱིན་པར་འགྱུར་སྤོམ་ན། འདི་ལ། གནས་

བརྟན་བྱང་བཟང་གིས། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྷི་གང་དང་། །ཉེ་བ་གང་དང་གོམ་

པ་གང་། །སྤར་བྱས་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ལས། །འབྲས་བུ་ཐོག་མར་སྤྱིན་པར་

འགྱུར། །ཞེས་དགོ་སྤྱིག་གཉིས་ལ་སྤོབས་ཆེ་ཆུང་ཡད་ན་སྤོབས་ཆེ་བ་སྤོན་ལ་སྤྱིན་

ལ་སྤོབས་མཉམ་ན་ཉེ་བ་འཆི་ཁར་གང་གསལ་བ་དེ་ཐོག་མར་སྤྱིན་ནོ། །བག་ཆགས་

གསལ་མི་གསལ་ཡང་མཉམ་ན། སྐར་གང་བྱས་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ལས། བོམ་

ཤམ་གང་ཆེ་བ་ཐོག་མར་སྒྲིན་ལོ། །ལོམ་པ་ཡང་མཉེ་ན། ཐོག་མར་གང་

{@389}བསགས་པ་སྒྲིན་ལོ། །ཡང་ན་ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། ཡང་

ན་ཞེས་གསུངས་པས། ལོང་གི་དེ་རྣམས་ངེས་པ་མེད་པར་རྣམ་གྲངས་པ་ལྟ་བུར་

གསུངས་སོ། །གང་ལྟར་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་འདི་ནས་སྐྱེ་མར་མི་དགོ་བའི་

འབྲས་བུ་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ཆེས་ཆེ་བར་འདུག་གོ། །བཞི་པ་དེ་དག་གི་

དོན་བསྐྱེས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ལོང་དུ་བསྟན་པའི་ལས་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་ནས་བསྟན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། སྐྱེས་

བུ་གང་ཟེག་འདི་དག་ནི་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞག་པ། ལས་ཀྱི་བཤོ་སྐྱེ་ལ་སྐྱོད་པ། ལས་

བདག་གིར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞག་པ། ཞེས་

པ་ནས། སྐྱོད་བཅུད་བདེ་སྐྱེ་གི་སྐྱར་བ་སྐྱེ་ཚོགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེགས་པའི་འདོད་

པ་ལྟར་བདག་ལས་འབྲུང་བ་མ་ཡིན། རང་ལས་རང་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་ཚང་

ལ་མ་ཞོར་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་གི་

ལས་བདེ་སྤྲུག་གི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་ལྟར་དུ་སྤྱོད་བའི་ལས་བསལ་གསུང་པ་ལས་

བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་བརྒྱུ་པ་ལས། ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བདེ་སྤྲུག་ནི། །ལས་

རྣམས་ཡིན་པར་བྱུང་བས་གསུངས། །ལས་རྣམས་ཀྱང་ནི་སྣ་ཚོ་གསུངས། །དེ་ཡི་

འགོ་འདི་སྣ་ཚོ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་སྤྲུག་ཇི་སྟེད་

པ་ལས་ལས་བྱུང་ན། དགོ་མི་དགོའི་ལས་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གིས་བདེ་

སྤྲུག་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་

པ་ཡིན་སྟམ་ན། དེ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།

འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དགོ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་མི་དགོ་བ་ལས་བྱུང་

མི་སྲིད། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མེད་གོ་བ་ལས་བྱུང་གིས་དགོ་བ་

ལས་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་རྒྱ་དགོ་བས་ནི་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་

{@390}བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། ལྷ་མི་དགོ་བས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་མི་

སྲིད་དོ། །དེས་ན་ལས་ཀྱི་བཤོ་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགོ་སྤྲུག་གི་ལྷ་འབྲས་སོ་

སོར་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བཀ་ཚུལ་འཚེལ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་དོན་

ཡན་གྱི། དེ་ལྟར་ན་ཚོའི་དཔྱད་དགོ་བ་བྱེད་པ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཚེ་ཕོ་འབྱུང་བ་དང་།

སྤྲུག་པ་ཚེ་ཕོ་བྱེད་པ་ལ་གཟུགས་བཟང་ཕོ་འབྱུང་བ་དང་། འོངས་སྐྱེད་མོད་པོ་

ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་གཞི། དགོ་བ་བྱེད་པ་ན་ཚེ་མང་བ་དང་།

འོངས་སྐྱེད་ཚུང་བ་འབྱུང་བ་སྲིད་ཀྱང་། དེ་དེ་ལྟར་དགོ་བ་རྣམས་པར་དགག་པ་དེའི་

འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དེར་སྐྱིན་པ་མ་ཡིན་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་

ཅིག་སྐྱོན་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་དཔར་དུ་དགོ་བ་རྣམས་པར་དགག་པ་བྱུང་

ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟ་བུ་ཅིག་སྤྲུགས་སྐྱེད་པ་འཁྱུངས་པ་ལ། བཀ་ཚུལ་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་

འབྱུང་བ་སྐྱེ། སྐྱོན་དཔྱུལ་བ་ལ་སོང་པ་རྣམས་པར་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ལས་བསྟེན་པ།

དགོ་བ་དེའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་མིའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དེ་ཚེ་དུ་སྐྱིན་ནས་རྣམས་པར་སོང་ཚུང་མི་དགོས་

པར་གསུངས་ཏེ། རྗེ་གཙོང་པ་ལས། ཞེས་རབ་གྱི་མ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྦྱོང་།

བའི་གང་ཟག་མཚར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པར། སྦྱོང་འཇུག་ལས། བསང་།

བྱའི་མི་ཞིག་ལག་བཅད་དེ། །གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །མི་ཡི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་།

ཚུང་དུ་ཡིས། །དུལ་བ་བྲལ་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ད་ལྟ་དགོ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་འབྲས་བུ་གི། སྤྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་སྤྱིག་པ་སྟོབས་ཅན་བྱེད་པ་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་གི། སྤྱིག་པ་དེའི་

འབྲས་བུ་བདེ་བ་དེར་སྤྱིན་པ་མ་ཡིན་གྱིས་བདེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དགོ་བ་ཅིག་

སྟོན་ལས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིག་པ་སྟོབས་ཅན་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ལ་།

བདེ་བ་ཚེན་པོ་འབྱུང་བ་གི་སྟོན་ལྟ་མི་ལ་སགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་བསོད་ན་མས་རྒྱ་

{@391} ཚེན་པོ་བསགས་པ་དེ་སྤྱིག་པ་སྟོབས་ཅན་དེའི་མཐུས་ཚོ་འདིའི་བདེ་བ་ཚེན་པོ་ཟད་ནས་

སྤྱིན་ཆད་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཁོ་ན་སྦྱོང་དགོས་པའི་རྟགས་སུ་ཡང་གསུངས་ཏེ། སྟོན་ཉི་

འོག་གི་ཡུལ་དུ་སྤྲིག་པ་སྟོབས་ཆེན་བྱེད་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བོ་ཆེན་པོ་བྱུང་།

བལ་། དང་པ་ཞག་བདུན་དུ་འབྲས་ཀྱི་ཆར་པ་བབས་པ། དེ་ནས་ཞག་བདུན་

དུ་ནས་ཀྱི་ཆར་བབས་པ། དེ་ནས་ཞག་བདུན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་འི་ཆར་བབས་ཏེ། སྟོན་

བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བསམ་གསལ་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་ཞག་བདུན་

དུ་བྱེ་ཚོན་ཀྱི་ཆར་བབས་ཏེ། གྲོང་ཁྱིམ་བརྒྱུག་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ་།

དེས་ན་སྤྲིག་པ་ལས་བདེ་བ་འབྲུང་བ་མི་སྲིད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོས་སྟོན་ཀྱི་དགོ་བ་ཡང་།

འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། སྟོན་འཇུག་ལས། བསྐྱེད་པ་སྟོན་དུ་བསམ་གསལ་པ་ཡི།

སྦྱིན་དང་བདེ་ག་ཞེས་མཚོན་ལ་སོགས། །ལེགས་སྦྱུད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་།

ཁོང་ཁོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མི་དགོ་

བ་དེའི་འབྲས་བུ་སྦྱིས་འབྲུང་། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དགོ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་དང་།

སྤྲིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྦྱུག་བསྐྱེད་འབྲུང་བ་ཡིན་ཡང་། དགོ་བ་ལས་འབྲས་བུ་

སྦྱུག་བསྐྱེད་དང་། སྤྲིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྲུང་བ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན་དགོ་བ་བྱེད་པའི་ཚོ་དཀའ་ཐུབ་དང་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྡོང་བ་དང་།

མི་དགོ་བ་མ་བྱིན་པར་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོངས་སྤྱོད་སྤྲོས་སྤྲོས་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་

དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བདེ་

བཟོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་སོ་སྟོམ་ན། དགོ་བ་བྱེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་དང་

དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྡོང་བ་ནི། དེ་ཚོང་བའི་སང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་དགོ་བ་དེས་བྱས་

པ་ཅོམ་ཡིན་ལ། དེ་ཚོང་བའི་རྒྱ་ནི་མི་དགོ་བ་ཅིག་སྤོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དཀའ་

ཐུབ་དང་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་པར་“{@392}”ལེན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་
ས་འབྱུང་བ་ཡང་སྤོན་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཏང་བའི་རྒྱ་

ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་དགོ་བ་ཅིག་ཡད་པ་དེ། དེའི་སང་བྱེད་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་

དེས་བྱས་པ་ཅོམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱེ་བྲག་ཚོར་མཉམ་པོར་ཐོབ་ཀྱང་སྤོན་

གྱི་སྤྱོད་ལུགས་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་འགའ་ཞིག་ཚོར་འཕེལ་ཡོད་ལ། འགའ་ཞིག་

གི་ཚོར་རྒྱར་དུ་ཟད་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དགོ་བྲིག་ལ་འབྲས་བུ་འཚོལ་བ་

འབྲུང་མི་སྲིད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་དགོ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་

ཚོར་བ་དང་། གཞན་གྱིས་མི་དགོ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཟག་གཞན་ལ་སློན་

པར་འགྱུར་རམ་སྟེ་མ་ལོན་ཏེ། ལས་བདག་གིས་བྱའོ། །ཞེས་

གསུངས་པས། གང་ཟག་རང་ཉིད་ལ་བདེ་བ་ཆེ་ཆུང་ཅི་བྱུང་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་

དགོ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅི་བྱུང་ཡང་

རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དགོ་སྒྲིག་གི་འབྲས་བུ་

བྱུང་པའོ་རང་ཉིད་ལ་སློན་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ལ་མི་སློན་ནོ། །འོན་པ་མའི་དོན་

དུ་བྱུ་ཚེས་དགོ་བ་བྱས་པ་མ་མ་ལ་མི་སློན་ནམ་སྟེ་མ་ལ། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གི་

བསམ་པ་ལ་མ་མའི་དོན་དུ་དགོ་བ་བྱས་པའི་དགོ་བ་དེའི་འབྲས་བུའི་དགོ་བ་ཅི་ཡོད་པ་

མ་མ་དེ་ལ་འབྲུང་གིས། བྱུང་པའོ་རང་ཉིད་ལ་འབྲུང་རྒྱུ་མེད་སྟེ་མ་པ་སྲིད་མོད།

དེ་ནི་མ་ལོན་ཏེ། མ་མའི་ཆེད་དུ་དགོ་བ་ཅི་ཙམ་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་རྒྱུད་

ལ་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པའི་ཚེད་དུ་བྱས་པ་དང་ཕ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཕན་པའི་ཚེད་དུ་བྱས་

པ་གཉིས། ཕ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཚོགས་རྫོགས་པའི་ཚེད་དུ་བྱས་པ་རང་གི་རང་རྒྱུད་

ལ་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་། ཕ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྟོན་གྱི་དགོ

བའི་བག་ཚགས་སང་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ། དགོ་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་

སྟོན་པ་ཕན་གྱིས་ཞེས་གསུང་དོ། །དེས་ན་རང་གི་ཚོ་འདིས་མི་དགོ་བ་གང་བྱས་

{@393} པ་དེའི་འབྲས་བུ་རང་ལ་མི་སྤྲིན་པར་གཞན་ལ་སྤྲིན་པ་མི་སྤྲིན་དོ། །དེའི་སྤྱིར་རང་

གི་བྱས་པའི་དགོ་མི་དགོའི་འབྲས་བུ་རང་ལ་ཀ་འབྱུང་ངས་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་

དེའི་ཚོ་འཇིག་རྟེན་འདི་གང་བའི་ཚོར་ཡོད་ཀྱང་དེ་བས་དད་པ་བྲག་པོས་ཀློག་ནས་སྤངས་

ཏེ། དཀོན་མཚོ་གི་རྟེན་ལ་ཕྱུག་གཅིག་འཚེལ་བ་རང་ལ་ཕན་པ་དང་། འཇིག་

རྟེན་གྱི་མི་ཐམས་ཅད་དགྲར་ལངས་པ་བས་ཉོན་མོངས་པས་ཀློག་ནས་སྤངས་ཏེ། ཚོགས་

ངན་པ་གཅིག་སྤྲོས་པ་དང་། རབ་བྱུང་ཡིན་ན་ཉེས་བྱས་ཕྱི་ཅིག་སྤྱད་པ་རང་ལ་

དགྲར་ཆེ་བར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགོ་བ་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་རང་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་

ཁོ་ཚེ་ཤེས་པ་དང་། སྤྲིག་པ་གང་གྲུས་ཐམས་ཅད་རང་ལ་གཞོན་པའི་ཐབས་ཁོ་

ཚེ་ཤེས་པར་གྲུས་ལ་ལས་ལྟ་ཞིང་སྤྲོ་བ་ནས་སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱུང་། །གལ་ཏེ་

གཞན་གྱི་མི་དགོ་བ་གྲུས་པས་གཞན་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་དེ། བཤམ་པ་སློག་གཅོད་

པའི་མི་དགོ་བ་གྲུས་པས། ལུག་ལྟ་བུའི་སློག་གཅོད་པའི་སྤྲིག་བསྐྱེལ་འབྱུང་བ་དང་།

གཞན་གྱི་དགོ་བ་གྲུས་པས་གཞན་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཡོན་བདག་གི་དགོ་

འདུན་ལ་ཚོགས་གསོག་གི་དགོ་བ་གྲུས་པ། དགོ་འདུན་གྱི་བསྐྱེད་བཀུར་ལ་འོངས་

སྤོད་པའི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ཡོད་དོ་སྟེ་མ་དེ་མི་མ་ཡིན་ཏེ། བཤམ་པས་སློག་གཅོད་

པའི་ལུག་གི་སྤྲིག་བསྐྱེལ་དེ་བཤམ་པས་སློག་གཅོད་གྲུས་པའི་སྤྲིག་བདེའི་འབྲས་བུ་

མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་ལུག་དེ་ཉིད་སྤོན་གྱི་མི་དགོ་བ་གྲུས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། བཤམ་

པའི་མི་དགོ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་བཤམ་པ་རང་ཉིད་ལ་སྤྲིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་ཚོགས་གསོག་ལ་འངས་སྤོད་པའི་བདེ་བ་ཡང་། ཡོན་

བདག་གི་ཚོགས་གསོག་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་གྱིས་དགོ་འདུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྡོན་དགོ

བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ལས་བདག་གི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་

དོན་གྱི། དགོ་སྤྲོད་གི་ལས་གང་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་བྱེད་པའོ་རང་ཉིད་ལ་ངེས་

{@394} སར་འབྱུང་ལ། གཞན་ལ་འང་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕན་གཞོན་དུ་འགྱུར་

རོ། །ཞེས་པའི་དོན་གྱི། །ངེས་ན་ད་ལྟ་རང་ལ་མི་འདོད་པ་གང་བྱུང་ཡང་

གཞན་གྱིས་ལན་སྟུང་དུ་བསམ་ནས་གཞན་ལ་ལེ་ལན་འདེད་པར་བྱེད། རང་ལ་

འདོད་པ་ཅི་བྱུང་ཡང་རང་གི་ཚོའི་འདོད་སྤྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འདོད་མོད།

དེ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མི་འདོད་

པ་ཅི་བྱུང་ཡང་གཞན་ལ་ལེ་ལན་འདེད་ས་མེད་ཅིང་ཚོའི་འདོད་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་

བུ་ནི་ཕྱིས་འབྱུང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལས་འཕེལ་ཆེ་སྟེ། ཕྱི་རྒྱུ་འབྲས་

ཀྱི་འཕེལ་ཆེ་ཞེས་ནི་ཤིང་ཉ་གྲོ་ཏེ་ཞེས་པ་ས་བོན་ཡུངས་འབྲུ་ཅོམ་ལ་འབྲས་བུ་

ཚོགས་པའི་ཚོའི་འདབ་རེས་ཀྱང་དཔག་ཚད་ཀྱི་བར་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤིང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས། །དེ་བས་ཀྱང་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་འཕེལ་ཆེ་སྟེ། ལས་མི་

དག་བསྐྱོལ་ཞེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ལྟེང་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ།

དག་སྐྱོང་མ་གཅིག་གིས་རང་གི་གྲོགས་མོ་ཚོ་ལ་བྱི་མོ་ལྟེང་ཚོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་སྤྱོད་བུ་བརྒྱུ་བྱི་མོར་སྤྱོད་པ་དང་། བྱེད་མོ་སྤྱོད་ཆུང་ཞེས་པ་གཞན་

གྱི་བྱེད་བྱེད་དགོས་ཤིང་ཁ་ཞན་པ་གཅིག་གིས། ལུས་སྤྱོད་པོ་འབྱུང་བའི་

རྒྱ་ཀློང་སྤྱོད་པོ་གཅིག་གི་སྤྱོད་པོར་སྤྱོད་པའི་ཚོ། རང་གི་བྱེད་མོ་ཚོ་ལ་

བྱེད་མོ་ཚོ་ཞེས་ལྟེང་ཚོ་གསུངས་པས་བྱེད་མོ་ཁ་ཞན་པར་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་མོར་

འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་པོ་དེའི་མཚོན་གནས་རང་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ཡོད་པ་གཞུགས་

ཚོན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཚོ་རང་སངས་རྒྱས་གཞུགས་སྤྱོད་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཚང་བ་

དང་། རྒྱུ་ལ་པོས་བྱེད་མོ་ལ་མཚོན་གནས་རྣམས་ཚང་ངམ་གསུངས་པ་དང་།

གཅིག་མ་ཚང་ལུས་པས། ལུས་ཚང་གསུངས་པས། བྱེད་མོས་རང་སངས་

རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་གར་གསུང་གི་ལད་མོ་བྱས་ནས་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཚང་ལྷན་པས། ལྷུང་མོར་

{@395} ལྷུང་གསུང་དོ། །དེ་ལ་རང་སངས་རྒྱལ་ལ་མ་རངས་པ་འཇམ་ ཉོན་མོངས་པས་

ཀུན་ནས་སྐྱབས་པའི་ལས་མ་ཡིན་པ་འདྲུག་ནའང་། ལྷོན་གྱིས་ཕྱོགས་ནས་ལད་མོ་

བྱས་པའི་རྣམ་སྐྱོན་གྱི་ །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇི་བའི་སྐྱ་མ་ཨ་ལ་རྩ་ཏི་པ་ཆེན་པོ་དེ།

རེས་ཚོས་ལྷན་གྲུང་མི་གསུང་། །རེས་མ་ལྷན་གྲུང་གསུང་བ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། ལྷན་

གཅིག་གི་ཚོ། དཔོན་སློབ་ཟམ་འཕྲང་དོག་མོ་གཅིག་ལ་འབྲེན་པའི་དགྱིལ་དུ་

མེབས་ཅོམ་ན་སྐྱ་མ་ལལ་སྤྱིར་ལོག་མཚན་ནས་བུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མ་ཟད་གྱི་བར་ལ་

ལས་འབྲས་སྤྲོད་མར་བའང་འཛོམ་དགོས་གསུངས། །ཟམ་འཕྲང་ཐོན་ནས། ཇོ་

པོས་རྒྱ་མཚོན་ལྷན་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཏིང་ལེ་འཛིན་འདི་ཅོམ་ཡོད་པ་མི་དགོ་བ་སྤྲོམ་

སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ད་ལྟ་དམྱལ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ན་ལྷུང་གསུངས་སྤྱད་པས་ལེན་པོ་ལྷོང་

ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཏུ་རིག་པའི་གནས་འདི་ཅོམ་གཤམ་པ་ལས་སྤྲོད་པ་ལྟར་ཟད་ཅིག་

ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་གནས་འདི་ལྟ་བུར་སྤྲུག་བསྐྱེད་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པོ། །

ཞེས་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་ནས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བེ་གྲུ་མ་ལ་ཉི་ལའི་དགོ

འདུན་གྱི་གཏོར་ལུང་དུ་ཡི་དྲགས་རྐང་པ་སྤྱིན་ཀ་ལོག་ཏུ་བྱས་པ་གཅིག་འདུག་པ་ལ།

བཅུན་ཚུང་མང་པོས་རྟོ་རྒྱབ་པ་དང་། ཡི་དྲགས་དེས་བཅུན་ཚུང་གཅིག་བཟུང་། དེར་

མང་པོ་འདུས་ཏེ། འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲི་བོའི་སྤྲུགས་བརྒྱས་ཤིང་དྲག་འདུལ་བྱས་

པས་ཁོ་ངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བདུ་མ་བྱུང་བས། དེའི་ཉེ་འཁོར་ན་རྣམས་འབྱོར་པ་གཅིག་ཡོད་

པས་གསལ་ན་ནས། རོ་མཚར་ཆེ་ལྷོ་བེ་གཅིག་ཡིན་ལྟ་བུ་འགྲོ་དགོངས་ནས་བྱོན་པ་

དང་། ཁོང་ལ་མི་རྒྱུ་ལ་བར་བསྐྱེད་འདུག་པས། ཁྱོད་གཞན་ལ་རྒྱུ་ལ། ར་ལ་མི་

རྒྱུ་ལ་བེ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། གཞན་འདི་ཚོང་ལ་མཐའ་འཚོམས་པའི་ཕྱིར་འོངས་

པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ལ་བེ་ལ། ཁྱོད་རོ་མཚར་ནས་འོངས་པ་ཡིན་པས་ནི་མི་རྒྱུ་ལ་བེ་ལ།

འོན་ཀྱང་ཅི་འདྲ་བ་གཅིག་ཡིན་བྱས་པས་བཅུན་ཚུང་འདི་རྣམས་པར་ཐོང་ཞིག་ཟེར།

{@396} དེ་རྣམས་བཏང་བས་ཁོ་ན་རེ། ར་བེ་གྲུ་མ་ལ་ཉི་ལའི་གནས་བརྟེན་ཡིན་ཏེ། དགོ

འདུན་གྱི་རྩམ་ཅུང་ཟད་ཅོམ་མཐོ་སྤྱོད་དམ་འཕྱོད་དང་དབང་ཆེ་སྣམ་ནས་དགོ་འདུན་

ལ་མ་ལྷུས་པར་དགོ་འདུན་རང་གི་ཆེད་དུ་སྤྱད་པས། ཡི་དྲགས་སུ་སྦྱིས། དགོ་

འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་སྤྱི་ལྷམ་མ་སྤྱད་པ་ས་རྒྱུ་ཀ་ལོག་

དུ་སོང་། དབང་ཆེ་ཅུང་ཟད་བྱས་པའི་ཡི་དྲགས་གྱི་ཉང་ནས་དབང་ཚུང་ལས་གཅིག་

དུ་སྦྱིས་ཏེ། གཏོར་ལུང་འདིར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། འོ་ན་བཙུན་ཚུང་ཆོ་པར་

ཐོང་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་ཡིན་བྱས་པས། དེ་ཆོ་འདི་མཁུན་བུ་ཡིན་པས་ངོ་ཆོ་བ་

ཡིན་ཟེར། དེ་ནས་དར་ཅིག་ཅོམ་ཉལ་སོང་། དེ་ནས་ཀྱང་ལབ་པ་ལ། ད་

ལན་ནས་འཇམ་ཉལ་སོང་བ་ཅི་ཡིན་བྱས་པས། ག་ཤེད་ཅིག་དུ་ཆོས་བྱེད་མི་གཅིག་

ལ་བར་ཆད་གཏོང་དུ་སྤྱིན་ཟེར། བྱིད་མཁུན་པ་ཡིན་པ་ལ་སྤྲིག་ལྷི་མོད་བྱས་པས། །

དེ་དག་ལགས་ཏེ། ར་ཡི་དྲགས་གྱི་སེམས་ལམ་རང་དབང་མེད་པས་ཡིན་ཟེར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་གཅིག་གཏོར་མ་གཏོང་གིན་ཡོད་པ་ལ་ཡི་

དུགས་མང་པོ་འདྲ་ཡིན་ཡོད་པའི་དུས་གཅིག་གི་ཚོམ་ཡི་དུགས་གཤམ་རྗེས་ལེན་

ཀྱི་གཟུགས་བྱས་པ་གཅིག་བྱུང་ནས་གཏོར་མ་སྐྱུར་དུ་བྱིན་ཟེར། །མྱོད་ཅི་ཡིན་བྱས་

པས་གཤམ་རྗེས་ལེན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཡིན་ཟེར་དགོ་འདུག་གི་ཚོགས་མ་ཅུང་ཟད་

གཅིག་དགོ་འདུག་ལ་མ་ལྷས་པར་དགོ་འདུག་རང་གི་ཚེད་དུ་སྐྱེད་པས་ཡི་དུགས་སུ་

སྐྱེས་པ་ཡིན། གཤམ་རྗེས་ལེན་གྱི་ལྟ་འདེད་མིགས་པ་བརྟན་པས་གཟུགས་འདི་ལྟར་དུ་

གྱུར་པ་ཡིན་ཟེར། །ཁ་སང་ནས་གཟུགས་འདི་ལྟ་བུ་མེ་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་བྱས་པས།

ཁ་སང་ནས་ངོ་ཚོན་སྟོན་མི་ལྷས་པ་ཡིན། དེ་རིང་ལྟོགས་བྲག་ནས་འདི་ཀ་ལ་འོང་

བ་ཡིན་ཟེར། དེ་ནས་འབྲས་ཚབ་ཚོས་ལ་སྐྱུ་རྩུ་གཏར་མ་བྱིན་ཟེར། དེ་ལ་དགོ་

བའི་བཤེས་གཉེན་ཤར་བའི་ལལ་ནས། འབྲས་ལ་སོགས་པ་བཙོས་ནས་གཏོར་མ་

{@397}གཏོར་དགོས་པར་གསལ། །ཁོ་ལྟོགས་དེ་བཞིན་དུ་སོང་བ་ལ་འད་འབྲས་བཙོས་ནས་

གཏོར་མ་བྱིན་འདུག་པ་གསུང་། དེས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་

སུ་སྐྱེས་ནས་སྐྱེས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་པ་

བསྐྱེད་ཆོས་ལོ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཅི་སྒྲོམ་སྒྲུབ་པས། མི་དགོ་བ་སྤོང་སྤོང་ལའང་

འཛོམ་པ་གཤམ་ཆེད། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དགོ་བ་སྤོང་སྤོང་པས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཆེན་

པོ་ཡོང་བ་རྒྱ་ལ་བུ་སྐྱི་སྐྱི་སྐྱིས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སོགས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོང་

དུ་བཞད་པའི་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འདི་རྣམས་ལ་བསམ་མོན་ཞིབ་ཏུ་བཏང་སྟེ།

ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་མ་སྐྱིས་བར་སྒྲོམ་མོ། །དེ་

ལྟར་སྒྲོམ་པ་གཤམ་ཆེ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། དགོ་བའི་རྩོགས་རྣམས་ཐམས་

ཅད་ཀྱི། ཅུ་བ་འདུན་པར་བྱུང་བས་གསུངས། །དེའི་ཅུ་བའང་རྟག་ཏུ་ནི། །

རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་བསྒྲོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཡོན་ལས་རྒྱ་འབྲས་

ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡིན་སྟམ་ན། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས།

འདུན་དང་ཞེ་སྤང་འཇིགས་པ་དང་། །ཚོངས་པས་གང་ཞིག་ཚོས་མི་འདེལ། །

འདི་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །འདུན་པས་ཚོས་ལས་

མི་འདུལ་བ་དང་། སྤང་བས་ཚོས་ལས་མི་འདུལ་བ་དང་། འཇིགས་པས་ཚོས་

ལས་མི་འདུལ་བ་དང་། ཚོངས་པས་ཚོས་ལས་མི་འདུལ་བ་དང་། བཞི་པོ་

དེ་ལ་འདུལ་བས་ཚོས་ལས་མི་འདུལ་བ་ནི། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་སོགས་

པའི་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་བྱིན་གྱིས་ལས་མི་དགོ་བའི་ཉེས་བྱས་ལྡོམ་ཚམ་གཅིག་ཚོད་

ཟེར་ནའང་སྤྱོད་མི་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་པོ་ཏེ་བའི་ཞལ་ནས། ལས་

རྒྱལ་བྱས་ལ་ཡིད་ཆས་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཡོང་ཡང་ཡོང་སྟེ། ཉེས་བྱས་ལྡོམ་སྤྱོད་

པས་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། མི་དགོ་བའི་ལྡོམ་སྤྱོད་པས་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པར་

{@398} གསུངས་པས། དཔྱལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱེད་མིའི་གྲོ་སྐྱོད་རེ་དགོས་པ་

བྱུང་ན་ཡང་། རྒྱལ་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་འབྱོར་པ་ནི་ཅི་ཚམ་ཆེ་ཡང་དེའི་ལམ་ན་

མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཀ་མ་པའི་ཞལ་ནས།

ད་ལྟ་མི་གཅིག་གིས་ཁྱེད་རང་མི་འདིའི་གསེབ་ཏུ་ལག་པ་རྒྱག་ལ་གྲོ་སྐྱོད་ཅིག་སྤྱོད།

ངས་སྤོང་འཁོར་འེས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བཀོད་ཟེར་ཡང་། མི་གསེབ་ཏུ་ལག་

པ་འཇུང་མཁན་མི་ཡོང་སྟེ། མེ་ཡིས་ལག་པ་བསྐྱེག་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་གྱིས་

ཡིན་ནོ། །ཚོག་མཐོ་དམན་ཅུང་ཟད་གྱི་ཆེད་དུ་ཚོས་གཏོང་བ་ནི། ལས་རྒྱ་

འབྲས་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་དོ། །ཞེ་སྤང་གིས་ཚོས་ལས་

མི་འདའ་བ་ནི། གཞན་གྱིས་རང་གི་ལུས་དང་འོངས་སྤྱོད་ལ་གཞོན་པ་ཅི་ཙམ་

ཞིག་བྱས་ཀྱང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རྣམས། །ཐམས་

ཅད་བདག་ལ་དགའ་ལངས་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཉམ་མེད་པའི། །མེ་ནང་ཁྲིད་

ཅིང་འཇུག་མི་རྣམས། །ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཅན་དགའ་འདེས་ནི། །ཤོང་དང་ཕྲད་

ན་རི་རབ་ཀྱང་། །ཐལ་བར་ཡང་ནི་བརྟུག་བྱེད་པ། །དེར་བདག་སྐྱད་ཅིག་

གཅིག་ལ་འདོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་

ཤེས་པའི་སློན་ལོ་གཞོན་ལན་དུ་ཁོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་

སྐྱུར་མི་འཇུག་པའོ། །ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་

ཞེས་ན་འདི་འོང་སྟེ་དཔེར་ན་ལྷན་གྱི་ཁང་པ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་གཅིག་གི་སྒོ་སྟེ་ནས།

འབྱེད་མཁན་དེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒོ་དེ་ནས་མེ་སྐར་ཏེ་ཐལ་བ་ཅིམ་ཡང་མ་ལུས་པར་བསྟེན།

པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡོད་ན། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་སྟེགས་པ་དང་བྱིད་པ་ལ་སོགས་པའི་

སྒོ་ནས་ཁང་པ་འདི་འོང་སྟེ་ཞིག་ཅེས་བཟོད་ན་སྲུས་ཀྱང་འབྱེད་མཁན་མེ་འོང་བ་བཞིན་

ནོ། །དེས་ན་ཚིག་མཐོ་དམན་ཅིམ་ལ་ཞེ་སྒྲུང་དྲག་པོས་ཀྱང་ནས་བྱང་སྟེ། ལན་

{@399} འཇལ་བ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་

མི་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིགས་པས་ཚོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། སྟེགས་པ་ཅུང་

ཟད་ཅིམ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཉེས་བྱས་ཅུང་ཟད་ཚོད། གལ་

ཏེ་མི་གཅོད་ན་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ལ་ཁམ་བུ་དུམ་བུར་བཅད་ནས་མཐར་གསོད་པར་བྱེད་

དོ། །ཞེས་འཇོམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མི་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་

དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་སྤྲུལ་ཡང་མི་སྟོད་པའོ། །ལས་འབྲས་ལ་

ཡིད་ཆེས་ན་འདི་ཡང་ཡོང་བར་ངེས་ཏེ། ལོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཆེ་

ཡང་མི་འི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡིན་ལ། མི་དགོ་བ་དང་ལྷུང་བ་སྤྱད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་རྣམས་ལོང་།

གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལྲོའང་དགོས་པའོ། །དཔེར་ན་མི་འགའ་ཞིག་ལྷུང་བ་དང་དབྱུག་

པ་ལ་སོགས་པ་འཕྱུར་ཏེ། མི་གཅིག་ལ། ལྷོད་རང་གི་སྤྱིང་གི་ཕྱི་མོ་གཅིག་

བྱིན་ཅིག་ཤིག་ལ་ཏེ་མི་སྤྱིང་ན། འདི་རྣམས་བརྟེན་གྱི་ཟེར་ཡང་། སྤྱིང་།

གི་ཕྱི་མོ་སྤྱིང་མི་རྣམས་པ་བཞིན་ཏེ། ལྷོངས་པས་ཚོས་ལས་མི་འདྲའ་བ་ནི། མི་

དགོ་བ་སྤྱར་གསལ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱུར་དེས། སྤྱད་བསྐྱེད་ཅི་ཡོད་མི་དགོ་

བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་གཏོང་ནས་དེས་ཏེ། ཚོས་ལས་མི་འདྲའ་བ་ཡིན་ཏེ། །

དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ན། མིའི་དོང་ཆེན་པོ་རི་རབ་

ཅོམ་པ་གཅིག་འདུག་གོ། ཞེས་སོས་ནས། ལམ་དེ་རྒྱུས་ཡོད་པའི་མི་ལ་མེ་

དོང་དེས་སྤྱོད་པས་གང་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་ལྷོན་ཅི་ཅོམ་ཡོད། དེ་ལ་སྤྱོད་པས་གང་ནས་

འགྲོ་དགོས་ཞེས་སོགས་ལེགས་པར་བྲིས་ཏེ་འགྲོ་བ་ལམ་དེའི་རྒྱུན་ཡོད་ལེགས་པར་

ཤེས་པར་བྱས་ལ་མི་དེ་དང་དེ་ལས་བཟུང་ཏེ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ། ལས་འབྲས་ལ་སེམས་

པའི་མི་ཞིག་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་མི་དགོ་བ་ལས་བྱུང་ངོ། །ཞེས་ཐོས་པ་ན།

ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ལ་མི་དགོ་བ་གང་ { @400 } ཞེས་བྱ། མི་དགོ་བ་ཅི་ལྟ་
བྱ་སྤྱད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅི་འདྲ་བྱུང་། མི་དགོ་བ་

སྤང་པའི་ཐབས་ཅི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེས་སོགས་སྤྲིའི་སྤྲོ་བ་ནས་རྣམས་ལས་འབྲས་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། མི་དགོ་བ་སྤོང་ཅི་མ་ཞིག་ཅི་ཡང་མི་

སྤྱོད་ན། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་དོའི་ཁ་བས་ཅོམ་གྱི་ཅི་ཡང་མི་སྤྱོད་ཟེར་ཡང་། །དེ་

ལས་འདེད་བར་མི་རྣམས་པ་བཞིན་གོ། །ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཤེས་

ཏེ། དེ་ལ་ངེས་ཤེས་གཏིང་ནས་སྤྱོད་ན་འདི་ཡོང་ཡང་དཔེར་ན་མི་ཞིག་ལ་

གཅིག་གིས་འཚིངས་པའི་དུག་བྱུང་ཏེ། དེ་ཅོམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མི་སྤྱོད་གྱི་ཟོ་ཞག་ཟེར་

ཡང་ཟེ་མི་རྣམས་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་བསྐྱེད་པ་སྤོང་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་འདེད་བར་མི་རྣམས་ཏེ།

དཔེར་ན་མི་གཅིག་རྒྱལ་པ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་

པ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པ་དེ་ནས་མཛུབ་མོ་ཤོང་ཙམ་གཅིག་བྱིན་པས་ཅི་ཡང་མི་

སློབ་དེད་ལ་ཕྱིན་ཅིག་ཟེར་ཡང་སྟེར་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཙམ་ཅིག་བྱིན་ན་རྒྱལ་པའི་དབྱུང་

ཐམས་ཅད་ཤོར་ནས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བགྲོད་པར་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། བསྐབ་

པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་

ཡིན་པས་དེ་ལ་བྲལ་རལ་ཅུང་ཟད་བྱུང་ནའང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒྱལ་མི་རུས་

སོ་སྟོན་དུ་ཡིད་ཆེས་པའོ། །དེ་ལ་དགོ་བའི་བཤམ་གཉེན་འོད་འཛོལ་ཞལ་ནས།

ད་ལྟ་མི་རྒྱལ་མཚོས་མ་ཤེས་ནས་མཚུགས་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་ནས་སྤྲུག་པ་ཡིན། བྱེད་

མཁན་བྱུང་ན་མ་ཉི་གཅིག་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཚོགས་གསུང་མོད། ཚོས་མ་ཤེས་ན་ཀ་

སྤྲུག་ད་ལྟ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཚོང་ས་པས་ཚོས་ལས་འདའ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུག་པས།

དེས་ན་ལས་འབྲས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་མ་ཤེས་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ལྡའི་རབ་བྱེད་

ཙམ་རེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མ་འོག་པ་རེ་མི་ཤེས་ཀ་མེད་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བཤམ་ལ་འདང་གནས་སྐབས་མཐར་

{@401} ཐུག་གི་དགོ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་ན། འབད་ཚུ་ལ་གྲིས་བསྐྱབ་

པ་གཅིག་འབྱུང་། དཔེར་ན་གྲོ་སྐད་ཅིག་གི་ཕ་རོལ་ན་སྟོན་མོ་བཟང་པོ་འདུག་གོ་

ཞེས་ཐོས་ན། དེ་འཕྲང་དང་ཚུ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱང་བརྟེན་ལ་ནས་འགོ་བ་བཞིན་

དང་། ཞིང་ས་འབྲས་བུ་སྟོན་ཐོག་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་སོན་མ་ལ་འབད་

ཚུ་ལ་བྱེད་པ་བཞིན་གོ། །ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེ་

ལྟར་ལས་མི་དགོ་བ་སྐྱེད་ན་འཁོར་བ་དང་རྒྱ་སོང་དུ་འཁྱམ་མོ་བཟེང་ན། འོ་ན་འཁོར་

བ་རྒྱ་སོང་དུ་ལྷུང་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་སྟེ་ན། ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། བཞི་

པ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ནི། རྒྱུ་པ་ཉེར་བཞག་ལས། མེས་སེམས་

ཅན་དམྱལ་བ་དམྱལ་མེས་ཉམས། །ཡི་དུགས་བགྲེས་ཤིང་སྐྱོམ་པས་ཉམས། དུད་

འགོ་བཅིག་ལ་གཅིག་ཟས་ཉམས། །མི་དུགས་བགྲེས་ཤིང་སྐྱོམ་པས་ཉམས། །ལྷ་

དག་བག་མེད་པ་ཡིས་ཉམས། །འཁོར་བ་ཁབ་ཀྱི་ཚེ་ཅོམ་ཡང་། །བདེ་བ་

ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། །འཁོར་བ་ན་བདེ་བའི་གནས་

ཁབ་ཀྱི་རྩེ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། །དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་

གྱི་རང་བཞག་ལས་མ་འདས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་

མི་ལ་བདེ་བ་ཡོད་དེ་སྟུང་ན། །དེ་དག་ཀྱང་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་མ་འདས་

པས། །མཐར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། །དཔེར་ན་བཀྲེས་པའི་ཚོ་བམ་བོས་

བས་བདེ་བ་ལྟར་སྤྲང་ཡང་ཡང་བམ་ཉ་ཅང་བོས་དྲག་ན་འཚི་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་གཏུཎ་

པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་ལས་བདེ་བ་ཚོལ་བ་ནི་མི་གཙང་བ་ལ་དྲི་ཞིམ་པ་ཚོལ་

བ་དང་འབྲ་སྟེ། །རྒྱུད་བྲུ་མ་ལས། །མི་གཙང་བ་ལ་དྲི་ཞིམ་མེད་ལྟར་འགོ་ལྷེད་ག

ན་བདེ་བ་མེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་ལྟར་དཔེར་བྲག་སྟེ།

རྗེ་དམ་པའི་ཞལ་ནས། །འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསམ་ན་སྟིང་རྒྱུང་ལྡང་། །འདི་

{@402}ལ་གད་མོ་མི་བློ་དང་ར་བ། །ཞེས་དང་། །དགོ་བའི་བ་ཞེས་གཉེན་སྲུང་ཐང་

པའི་ཞལ་ནས། །མི་ཚོའི་ཅག་སྲུང་རི་ཐང་པ་དོ་ནག་པ་ཟེར་གྱིན་གདའ་སྟེ།

ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་བསམས་ན་འོ་ཅག་གི་ངོ་གདོང་ལ་དཀར་པོ་

འོང་འདུག་གོ་གསུངས་སོ། །འདི་ལྷན་ཏུ་མད་པར་འདུག་སྟེ། འཁོར་

བའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཁོར་ལ་དབེན་བཅོས་མ་ཡིན་པའི་བློ་ཡིས་བརྟགས་ན་ངོ་གདོང་

དཀར་པོ་འོང་བ་རང་མི་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན་མི་གཅིག་དངོས་པོ་གཅེས་པ་ཞོ་གང་

ཅོམ་གཅིག་ཡོད་ན། དེ་གཏོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་རྩུང་

ཞེས་ཡིན་ནའང་། དེ་ལ་འང་ངོ་གདོང་དཀར་པོ་མི་ཡོང་བ་འདུག་པས། དེ་

ལྟ་བུའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་འདི་ཡང་རྒྱུན་རིང་སྟེ། འཁོར་བ་ལ་ཐར་པའི་ཐབས་གཅིག་

མ་བྱུང་ན། འཁོར་བ་མཐོ་དམན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་

རེ་རེ་ཡང་ལན་གྲངས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་སྟེང་ཡང་སྤྱད་བསྐྱེལ་ལ་ཟད་པའི་དུས་མེད་དེ།

ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ། འོ་སྐྱོལ་སེམས་

ཅན་རེ་སྤྱད་ལན་གྲངས་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་པ་ཅིག་སྟེང་སྟེ། ད་དུང་སྤྱད་བསྐྱེལ་

ཟད་པ་ལྟ་ཅི་སྒོམ་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁ་སྤི་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཞེས་

སྤྲིང་ལས། རེ་རེས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་ཡི། །འོ་མ་འབྲུངས་ཀྱང་ད་དུང་སེམས་

ཡི། །སྐྱེ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་བ་ལས། །དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་གཅིག་

བརྟུང་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཁོར་བ་སྤྲིད་ཀྱི་བྱེད་གི་ཉེས་

དམིགས་རྣམས་གསུང་བགོས་མ་ནས་འབྲུང་བ་ལེགས་པར་བསམ་སྟེ། འཁོར་

བ་འདི་ལ་ཚལ་ཚོགས་པའི་བྱེད་མཚོ་འཁྲུགས་པའི་བྱེད་ལྟར་ཁོ་ཐག་རྒྱུད་དེ་བཅད་

ལ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ལ་འབད་འཚལ་ལོ། །འཁོར་བ་ལ་ཐར་པའི་

ཐབས་ལ་འབད་པའི་དུས་ཀྱང་ད་ལན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ད་རེས་ནི་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་

{@403} ཐོབ་ཏུ་མ་བུ་བུ་ལྟ་བུ་ཐོབ། ཐོབ་ལས་ཐོབ་པ་མི་འདྲ་སྟེ། བྱིམ་ནས་བྱིམ་

མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་། ཡང་དག་པའི་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་དང་མཇལ། ཐེག་

པ་ཆེན་པོ་ཟེབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་དང་མཇལ་ནས། འཛོམས་རྒྱ་མང་པོ་གཅིག་

འཛོམས་བྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་འབད་ལུགས་རང་ཇི་ལྟར་བྱེད་སྟུམ་ན། འདི་ན་ཁ་ཅིག་

གིས་དེད་ཀྱི་སྤྲོ་མ་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་འདི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་འཛོམས་

པར་ ལྷ་ཚོས་དང་མི་ཚོས་གཉིས་ཀ་མཁུན་པ་དེའི་སྐོ་ནས་བུ་སྐོ་བ་དང་ཡོན་བདག་

ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་བ་ཚུ་ལ་བཞེན་དུ་རྫོགས་པའི་བཟང་པོ་ཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་གཤོ་སྐྱང་བའི་ཞལ་ནས། མི་གཅིག་

གིས་གཉིས་མི་ཡོང་། བྱི་གཅིག་གིས་ཐ་གཉིས་མི་ཟུན། ཐ་གཅིག་ལ་ཐ་ཐུ་

གཉིས་བལྟ་རྒྱ་མི་ཡོང་། ལུག་གཅིག་བསད་པའི་གར་སྐྱ་བྱང་ལག་པས་ཐེག་

ཚད་གཅིག་དང་། རྒྱལ་པ་ཚུ་ཐུབ་པ་གཅིག་གཉིས་མི་ཡོང་། དེ་བཞེན་དུ་ཚོ་

འདིའི་མི་ཚོས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིག་རིམས་མ་ཉམས་པ་གཅིག་དང་། ཕྱི་མ་འཁོར་

བ་ལས་ཐར་ནས་སངས་ཀྱི་སར་བསྐོད་པའི་ཚོས་གཅིག་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་འགྲུབ་

པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །དཔེར་ན་ལྷོ་མོན་ཁར་འགྲོ་བ་དང་། བྱང་ཚྭ་ཁར་འགྲོ་བ་

གཅིག་གཉིས། ལམ་གཅིག་ལ་འགྲོ་གསའ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །ལྷོ་མོན་ཁར་འགྲོ་

ནང་མ་སོགས་མེན་ལ་མཁོ་བའི་རྣམ་སྐྱབ་སྟེ་ཁ་ལྟོ་ལ་བལྟས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན།

དེའི་ཚེ་ལྟོ་ལ་གོམ་པ་རེ་ཕྱིན་པས་ཀྱང་། བྱང་ཁ་ལ་གོམ་པ་རེས་རིང་དུ་འགྲོ་བ་

ཡིན། བྱང་ཚྭ་ཁ་ལ་འགྲོ་བ་ན། རྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཚྭ་ཁར་མཁོ་བའི་རྣམ་

བསྐྱབ་སྟེ་ཁ་བྱང་ལ་ལྟས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་ཚེ་བྱང་ཚྭ་ཁ་ལ་

གོམ་པ་རེ་ཕྱིན་པས་ལྟོ་མེན་ཁ་ལ་གོམ་པ་རེས་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དཔེ་དེ་བཞིན་

དུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་གཅིག་དང་ཚོ་འདྲིའི་

{@404} མདུན་མ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་གཅིག་གཉིས་སུ་འགྲོ་ས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་མེད་པ་

ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་

བརྒྱད་སྐད་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་འཛིན་ཐམས་ཅད་སློབ་བཏང་། ལམ་བསྐྱབ་པ་

རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་གཅེས་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དག་པ་གཅིག་བྱས་

ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚོས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཇི་མཐོ་ཇི་མཐོ་ལ་སོང་བས།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་བདག་འཛིན་གྱི་མགོ་ཇི་དམའ་ཇི་དམའ་ལ་འགྲོ་

བཡིན། ཚོ་འདིའི་མདུན་མ་མ་ཉམས་པ་བྱེད་ཀྱི། དུག་གསུམ་གྱིས་ཀུན་

ནས་བྲུངས་ཏེ། ཚོ་འདིའི་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་གི་གཞུང་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་

ཏེ། དེའི་ཚེ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་ཚོས་རྣམ་པར་དག་པ་གཅིག་དེར་འོང་དོན་མེད་

བཡིན། དེས་ན་རང་རེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་མངོས་མངོས་ཇི་ལྟར་བྱས། སེམས་

དུལ་དུལ་ཇི་ལྟར་བྱས། ངག་འཇམ་འཇམ་ཇི་ལྟར་སྐྱོས་ཀྱང། ཚོ་འདིའི་ལེགས་

ཤོས་གཅིག་གེས་རང་གི་སེམས་བྲིད་དུ་བཏུབ། ཚོ་འདིའི་མ་ལེགས་ཤོས་གཅིག་གིས་

རང་གི་སེམས་སྤྲིགས་སུ་བཏུབ་པའི་རིང་ལ་རང་གི་སེམས་ལ་ཚོས་ནས་གསུངས་པའི་

ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་ཀྱང་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཞོ། དེས་ན་དེས་ཀྱི་ཚོ་བུང་འདི་

ལ་འཛོམས་རྒྱ་མང་པོ་གཅིག་འཛོམས་པའི་དུས་འདིར་ཚོ་འདིའི་འདོད་པ་ལ་དོས་

སྤྱབ་དུ་ལྟ་བུའི་དུས་མ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་འཁོར་འདབ་སྦྱོང་བའི་

དུས་མ་ཡིན། བདག་འཛིན་གྱི་མཁར་དཔེ་རྩིགས་པའི་དུས་མ་ཡིན། ཚོ་ཕྱི་མ་

ཕན་ཚད་གྱི་ལམ་འཛི་ཚོས་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཚོའདིའི་མདུན་མ་

ཐམས་ཅད་ཐེད་ལ་པོར། བྱང་བུའི་རྣ་ཚའོལ་བ་ཁབ་བྱང་གི་དགྱིལ་ནས་འདོན་པ་

བཞིན་མི་ལྷན་པ་བྱ། ཉོན་མོངས་དང་བདག་འཛིན་ལ་དགྲ་ཞག་པོར་ལྷས་ནས་ཚོས་

གང་བྱེད་ཐབས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་དང་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་བྱས་ནས་ཉོན་

{@405} མོངས་པ་དང་བདག་འཛིན་ཅི་ཐུལ་བྱེད་པའི་དུས་ལ་བབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

པ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲངས་ལ་འཁོར་བ་ཀུན་ནས་བྲངས་པའི་མི་དགོ་བ་འབྲིང་ཀུན་སྒོར་

དང་བཅས་པ་དང་། ད་ལྟ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་བཞག་པ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།

བགྲེས་ཤིང་སྐྱོམ་པ་དང་། རླུང་འབྲུག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་འཚོགས་པ་ལ་

སོགས་པ་དང་། རླུང་འགོའི་རྒྱ་ཀུན་འབྲུང་སྟེ། སྤར་གྱི་གཏི་ལུག་

གིས་ཀུན་ནས་བྲངས་པའི་མི་དགོ་བ་ཚུང་དུ་ཀུན་སྒོར་དང་བཅས་པ་དང་། འདི་ལ་

ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་བཞག་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྟུག་

བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། སློན་ཞིང་གཏི་ལུག་པ་དང་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟབ་ལས་ཐར་བར་བྱའོ།།

ཞེས་འདི་གྲོ་ལོ་ལ་བྲིས་པས། ལྷུང་ལ་སོགས་པ་མ་དག་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ལྷུས་

དག་བྱས་ནས། འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་ས་བོན་དུ་མཛོད། མཐའ་ཚོད་པར་བྱས་

ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་ལུ། ཞེས་པ་བྱ་བུ་ལ་བས་རྒྱུ་ལོན་མཚོག་རྒྱུ་ལ་མཚོན་

གྱིས་བྲིས་པ་ཡིན་ནོ།།

༥ དངོས་གཞི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་སྐྱུང་བ་ལ། སྐྱུང་ཇོ་བོ་ཚེན་

པོ་རྗེ་ལ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྐྱུང་བའི་ལྷུགས་སམ་བཀའ་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་

དེ་སྐྱེད་རྗེ་འདི་དབང་གི་རང་གི་སྐྱེ་ལ་ལ་རང་གིས་བཅད་ནས་གཞན་ལ་སྐྱེར་རྣམས་པའི་བྲ་

མ་རྣམས་རྒྱུ་ལ་ལས་བརྒྱུད་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་ལེན་པར་

རྣམས་པའི་བྲ་མ་བྲམས་པའི་རྣམས་ལ་བྱུང་བ་ལས་བརྒྱུད་པ་དང་། བྲ་མ་གསེར་གྱི་དང་

པ་ནས་བརྒྱུད་པའོ། །དང་པོ་གཉིས་གྱི་སྐྱུང་ལྷུགས་ཐོག་མར་དོན་དམ་བྱང་ཚུབ་

གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་ཀུན་རྗེས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་བསྐྱོམས་

ནས། དེ་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བསྐྱོམ་པར་མཛད་དེ། འདི་ལས་དང་པོ་པ་

{@406} ལ་སྐྱེ་དཀའ་བ་སྲུང་། སྤྱོད་པ་ལེ་ལུགས་ཀྱི་དང་པོ་དོན་དམ་བྱང་ཚུབ་

ཀྱི་སེམས་མི་བསྐྱོམ་པར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤྱོད་ཅི་ལེ་ལེ་འདི་ཀའི་སྤོང་ནས་ཀུན་

ཚོལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ། དེ་ཡང་དང་པོ་རང་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་

ནས་བསྐྱོམ་སྟེ། འདི་ལས་དང་པོའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སྤྱོད་ཅིང་། སྤོང་ཡོན་ཆེ་བས་

སྤྱོད་ལུགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཞོ། །གསུང་། དེ་ལ་

འདིར་སྤྱོད་པ་ལེ་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་ཚོལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལ།

སྤྱོད་པ་བྱམས་སྤོང་ཚེ་བསྐྱོམ་པ། དངོས་གཞི་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་

སེམས་བསྐྱོམ་པ། རྗེས་དུག་གསུམ་དགོ་རྩར་བསྐྱུར་བ་དང་གསུམ་མོ། །དང་

པོ་ནི། གསུངས་བཤོམ་མ་ལ་སོགས་པ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྐྱོམ་མོ། །གཉིས་

པ་ནི། དང་པོ་རང་གི་རྩར་བའི་མ་དེ་མདུན་དུ་དམིགས་ཏེ། ལྷུང་གོང་དུ་བྱམས་

སྤོང་ཚེ་དམིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཡང་འདིར་མའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལེན་པ་ལ་སྤོང་བའི་སྤྱིར་

དུ། ལྷིང་རྗེ་གསལ་མིང་དེ་བ་གཅིག་བསྐྱོམས་ལ། མ་དེའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་

པ་མི་དགོ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་པ་དང་། དུག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་

མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱུ་མ་ན་འཆིལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་། གང་

མི་མཁོ་བ་ཐམས་ཅད། མདོར་ན་སངས་མི་རྒྱ་བའི་རྒྱ་དང་། སངས་རྒྱ་བའི་

གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད། གྱི་གྲིས་བཟར་པ་བཞིན་དུ་སངས་གྲིས་སྤངས་ནས།

རང་གི་སྡིང་གི་དགྲིལ་དུ་ཕུར་གྲིས་ལེན་པ་སྟེ། དེ་ལས་སྤངས་ནས། རང་ལ་

མི་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའམ། དེ་ལས་སྤངས་ནས་རང་གི་རྩར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་

མ་ཡིན་གྱི། དེ་བས་གཞན་ལས་སྤངས་ནས་སྡིང་ལ་བྱུང་དགོས་པ་ཚིམ་ཡང་སྤང་

དགོས་པས། དང་པོ་རང་གས་སྡིང་གི་དགྲིལ་དུ་ལེན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤངས་

པས་རང་མཛན་དུ་རེ་བའི་ལྟོས་པ་མེད་པར་ལེན་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་མ་

{@407}དང་། སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་། ཉེ་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ་གྲོང་པ་དང་། དུལ་ཕྱོགས་

དང་། བོད་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་པ་དང་། གླིང་བཞི་གླིང་ལྔ་བརྒྱད་

དང་བཅས་པ་དང་། ངལ་སོང་གསུམ་དང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་། དེ་

གཉིས་དང་བཅས་པའི་སྣོང་རྒྱུད་དུ་དང་། སྣོང་གཉིས་བར་མ་དང་། སྣོང་གསུམ་

ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་བཅས་པ་དང་། སྣོང་གསུམ་ཡུངས་འབྲུ་ཡིས་བཀང་

ནས་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་སྣོང་གསུམ་རེར་ཡུངས་འབྲུ་རེ་བཞག་པས་འདི་ཡུངས་འབྲུ་སྟེར་

ཀྱི་ཟད་ཀྱང་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་སྣོང་གསུམ་གྱི་བའམ། ཉེར་སོང་བ་མེད་ལ་གཅིག་མང་

དུ་སོང་བ་ཡང་མེད་དེ། རྣམ་མཁའ་ལ་མཐའ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱིས་

ཐམས་ཅད་དུ་གནས་དེས་གར་ཁྱབ་ཚད་དུ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པས་ག། སྤྱོད་ཀྱིས་

བཅུའི་རྣམ་མཁའ་ཁྱབ་ཚད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དེ་ལྟར་སྤྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལས་ངན་

སོང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་དམྱལ་བ་ལ་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད། གྲང་བའི་དམྱལ་བ་

བརྒྱད། ཉི་ཚོ་ཉི་འཁོར་གཉིས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཀློག་འབྲུང་ཡིན་ཏེ།

སྤྱི་མའི་དབང་དུ་བྱ་བ་ག། ཞེ་སྤང་གིས་ཀློག་ནས་སྤྱང་བའི་ལས་སམ། ཉོན་མོངས་

པཚལ་པོ་ནས་མི་དགོ་བཞེན་པོ་སྤྱད་པ་དང་། འདི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣོ་ག

གཙོད་པའི་དངོས་གཞི་མེད་ལ། གཞན་མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་བཤད་པ་

དང་། འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། མེ་ལས་གྱུར་པ་དང་། མེམས་

ཅན་ལས། མཚོན་ཆ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཚུ་བུར་དོལ་བ་དང་། པར་ལྟར་

གསལ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གོང་ལྟར་རང་གི་སྣོད་གི་དགྲིལ་དུ་ལེན་

ཏེ། རྒྱངས་ནས་གྱུར་རང་ལ་ཕན་དུ་རེ་བ་དང་། སྤྲིག་པ་བྱུང་བ་དང་། ཚོར་

ཚོར་སྤྱི་རེ་བ་མན་ཆད་གྱི་ལྟོས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་སངས་རྒྱས་པར་མེམས་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དུགས་གྱི་རྒྱ་ཀློག་འབྱུང་སྟེ། སྤར་གྱི་ཆགས་པས་ཀློག་ནས་སྤང་བའི་

{@408} མི་དགོ་བ་འབྲིང་ཀློག་སྤང་དང་བཅས་པ་དང་། ད་ལྟ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་

བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ་བཤེས་ཤིང་སྐོམ་པ་ལ། རྒྱུད་

འཇུག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་འཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་

རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་སྟེ། སྤར་གྱི་གཏི་ལྷག་གིས་ཀུན་ནས་སྤང་བའི་མི་དགོ་བརྒྱུད་ཏུ་ཀུན་

སྟོང་དང་བཅས་པ་དང་། འདི་ལ་ཡང་ལས་དང་། ཉེན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་

ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ཅིང་གཏི་ལྷག་

པ་དང་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟེ་བ་གཞན་གྱིས་བཤམ་སྟོལ་ལ་སོགས་པའོ། །མཐོ་རིས་

གྱི་མི་ཡི་ཀུན་འབྱུང་སྤར་གྱུ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་ཅིང་། འདོད་

པ་བཅས་ཏེ་མི་རྣམས་དང་། མི་འདོད་པ་དང་ཕྱད་པ་དང་། སྤྱད་པའི་དངོས་

པ་བསྐྱེད་པ་དང་། མདོར་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤུང་པོ་ལྷ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་

པ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་ལ་བག་མེད་པ་དང་། འཆི་ལྟས་དང་། ཉེ་བར་

འཆི་ལྟས་དང་། གཞན་གྱིས་དཔའ་བསྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁམས་གོང་

མ་གཉིས་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། ལྷུང་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་ལྷོས་པ་ལ་སོགས་

པ་ཐམས་ཅད་ལེན་ནོ། །རིས་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་དང་རིས་

སེམས་ཅན་གྱི་ཡི་ཡང་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོམ་སེམས་ལ་དེ་མེད་

ཀའ་ནས་ཡམས་པ་ལས་དོན་ཐོག་ཏུ་སྐྱེ་ལ་བ་མི་འོང། །རེས་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་

ཏུ་སེམས་སོ་ཏེ། ཀམ་མཁའ་འི་མཐའ་ཁྱབ་ཚད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཉེ་རིང་མེད་བཟང་ངན་

མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཀློག་འབྱུང་། །འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་རང་གི་

སྣོད་གི་ནང་དུ་བྱངས་ནས་སངས་རྒྱས་པར་སེམས་དེ་མེད་ན་སྣོད་འགྲམ་མི་འོང། །

རེས་དམྱལ་བ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་མར་རང་གི་ལུས་ཀྱང་རེ་རེ་བསམ་ལ་ལེན། རེས་ལུས་

འདི་གཅིག་ལུ་ལ་ཐམས་ཅད་ལེན། རེས་ཐོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་རགས་རིམས་

{@409} རེས་ལེན། རེས་གང་ན་ཅི་སྣང་བ་རྣམས་ལེན། རེས་འདི་ཀློག་ལ་སྐྱེར་མི་དགོས་སྟམ་

པའི་མི་སྣང་བ་རྣམས་ལེན། དེ་ལྟ་བུ་འོ་སྣོན་ནས། རེས་འགའ་རིགས་དུག་གི་སེམས་

ཅན་རེ་རེ་ཉོན་མོངས་པས་སོ་སོ་སྤྲེལ་ནས་ལེན། རེས་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོ་སོར་སྤྲེལ་

ལེན། རེས་སེམས་ཅན་རེ་རེ་འི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་

ལ་ལེན། དེ་ལྟར་སྣོ་སྣོ་ཚོགས་ནས་བསམ་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཉོན་མོངས་པ་

ལེན་པ་ལ་མི་སྐྱོད་བ་དང་། རེས་ཤིང་ཐོག་ཏུ་སྐྱེལ་བ་དང་། སྐྱོད་སྐྱེན་པ་ལ་

སོགས་པ་འབྱུང་ངོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ལེན་ཚན་ཡང་། དགྲ་དང་ཐ་མཉལ་དུ་

བསམས་ན། ལེན་པ་དོན་ལྡན་གཅིག་མི་འོང་བས། ལེན་པའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་

རང་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མ་རྒྱུན་ཅན་ལ་སྟོག་ཏུ་བསམས་ནས་བྱམས་སྟངས་ཇི་གསལ་

སིང་བ་རེས་ཀུན་ནས་སྤང་ཞིང་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དགྲ་ལ་གཏོང་ལེན་གཉིས་

པོ་བསྐྱོམ་པའི་ལག་རྒྱུས་ཡོང་དགོས་ཏེ་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་

གི་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པ་འཁྲོལ་དགོས་སོ། །གཏོང་བ་ནི། གཏང་བར་བྱ་

རྒྱ་གང་གཏོང་ན། སྐྱོད་འཇུག་ལས། །བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྐྱོད་དང་། །

དུས་གསུམ་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བསྐྱབས་ཕྱིར། །

ཕངས་པ་མེད་པར་བཏང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ལུས་དང་

ལོངས་སྐྱོད་དང་། །དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གཏོང་།

ལུས་གཏོང་བ་ཡང་། མ་དག་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བར་གཏོང་སྟེ། ཡི་དམ་

གྱི་ལྟར་བསྐྱོམ་ནས་བཏང་བ་དང་། ཐ་མལ་གྱི་ལཱ་ལྔ་ལ་ཚུལ་བྱས་ནས་གཏོང་བ་དང་།

བཏང་ནས་ཟད་པ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྟོན་ཡོད་ཀྱང་། ཐ་མལ་

གྱི་ལངས་སྤྱད་གཞན་ལ་གཞད་པར་འགྱུར་བའི་དུག་དང་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པ་དང་།

བཏང་བས་ཟད་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་བཏང་ན།

{@410} སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། བདག་ཉིད་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་

ཡིད་བཞིན་གྱི་ལུས་སུ་ནི་གླུར། ཞེས་དང་། རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདོ་ལས།

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་སྣ་ཚོ་གསུམ་དང་། ཚུལ་སྣ་ཚོ་གསུམ་དང་། རྣམ་གྲངས་

སྣ་ཚོ་གསུམ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐོས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་གཞིར་གྱུར་ཅེས་

དང་། སྟོན་འཇུག་ལས། ཡིད་བཞིན་གྱིས་ནི་ལུས་སུ་བསྐྱུར། ཞེས་སོ། །དེ་

ལྟར་ན་ཡིད་བཞིན་དུ་བསྐྱུར་ནས་བཏང་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡིད་བཞིན་གྱི་

མོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བྱས་ནས་བཏང་བ་ལ་

མི་ཟེར་གྱིས། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ལ་ཅི་འདོད་པ་དང་། དགོས་འདོད་

ཐམས་ཅད་ཟད་མི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཟེར་བས་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་གཏོང་དོ། །གཏོང་

བའི་རིམ་པ་ཡང་། ལུ་བའི་མ་དེ་མདུན་དུ་དམིགས་ནས། དེ་ལ་བཏང་བས་

མ་དེའི་སངས་རྒྱལ་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དང་པ་དང་། ཚུལ་

ཁྲིམས་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་

ལ་སོགས་པའི་དོན་ནང་གི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་བསམ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་

གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། དཔེ་ཆ་དང་། མཚོན་

ཆ་དང་། མཚོན་ཁང་དང་། ཁང་པ་དང་། གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་

པར་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དོན་ནང་གཞོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་

བར་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཏེ་སངས་རྒྱལ་པར་སེམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་

ཕ་དང་ཉེ་འབྲེལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཁྱབ་ཚད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། རན་

སོང་གསུམ་ནས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ས་བཅུ་ཉི་

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བས་ཀྱང་སྡེ་མ་བཞིན་དུ། དེ་དག་ཀྱང་

{@411} བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་ཚོགས་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ནས་སངས་

རྒྱས་པར་སེམས་པ་ལོ། །ཡང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བུ་གཅིག་ལས་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཅི་འདོད་འབྱུང་བ་ལྟར། རང་གི་རྩ་བའི་ལྷས་

གཅིག་ལྟར་ཉིད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཁྱབ་ཚད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟས་

གོས་གནས་མལ་དང་། དུལ་ཞིང་དང་། ཉེ་འབྲེལ་དང་། འཁོར་འབངས་

དང་། བཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། མཁན་

སློབ་དང་། དཔེ་ཆ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱུང་བར་སེམས་པ་ལོ། །ཡང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་

གི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་ལྷས་

བསྐྱོམས་པ་མེད་གསུངས། ཡང་རབ་གནས་དུས་སུ་རྟེན་ལ་འདྲེ་ཞུགས་པ་འབྱེན་

{@412}པ་ལ་ཡང་། རང་གི་ལུས་ལ་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འབྲེ་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་བསྐྱོམས་ནས།

དེ་རྣམས་ཁྱེད་ལ་སྤོད་གྱི་མི་དགའ་བ་མ་བྱེད། རྟེན་འདི་ལ་རབ་གནས་བྱས་ནས་

སྐྱབས་གནས་བྱེད་པ་ཡིན་ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནད་པའི་རིམ་གྲོ་དང་གཏོར་མ་

ལ་ཡང་། རང་གི་ལུས་འདི་གཏོར་མར་བཅུག་ནས་ཁོ་ལ་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་

གཞོད་པ་རྣམས་རའི་བཟའ་དགའ་ན་འདི་ཁྱེད་ལ་གཞོད་པ་མ་བྱེད། ར་བང་པ་གསེར་

སྤྱིན་བྱས་ནས་བསྐྱམས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གྲུ་ལ་མགོ་ལ་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་ཡང་།

དེར་ལུས་དུ་མ་བུ་དུ་མ་བུར་འཐོར་ཞང་བཏང་ལ་དེ་ལྟར་བྱ། ས་གཉེན་པོར་ཡང་རང་

གི་ལུས་ལ་དེའི་བགོགས་གོང་མ་རྣམས་ལ་མཚོན་པའི་ཚོགས་དང་། དེའི་མི་དང་

མེ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་གོང་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། མི་ལམ་དང་། མཚོན་མ་དང་།

སྤྱོགས་རན་པ་དང་། བཀྲ་མི་ཉེས་པའི་མཚོན་མ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་གོང་ལྟར་

རང་ལ་སྐྱངས་ལ། དེ་དག་ལ་བཏང་བས་དགོ་ལེགས་དང་། རོ་མཚར་བའི་

ལྷས་དང་། མཚན་མ་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ། གཞན་གྱི་

སྲོད་གཏོང་དང་གཏད་ཁྲམ་འདྲེ་འགྲམ་དང་། རོ་བག་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་

སོགས་པ་བྱུང་གི་དོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་དག་རང་གི་སྣང་ནང་དུ་བྱུངས།

རང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཏང་བས། དེ་དག་དགའ་ཞིང་ཚོམ་སྟེ་གདུག་པའི་

སེམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་ནས་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་སོགས་པ་ཚང་ནས་སངས་རྒྱས་པར་བསམ།

གཙང་བ་དང་རིག་པ་ཚམ་གྱིས་བདེ་བ་དང་། ཉེས་སྲོད་ཐམས་ཅད་དག་པའི་ཡོན་

ཏན་དང་ལྷན་པར་སེམས་པ་དང་། ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་མི་

ཟད་ཚོར་ཟད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་དང་། མངོ་བྱུང་བ་དང་། བྱེད་ཚབས་པོ་ཆེ་

གཞན་གྱི་ཐབས་པ་དང་། རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གོང་དུ་བཞག་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་

ཐམས་ཅད་དང་། ཚགས་པ་རྒྱས་པ་དང་། ཚོས་མེ་གོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་

{@413} ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བས། དེ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་

ལྷན་ཞུས་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་སེམས་པའོ། །དེས་མཚོན་ནས་རྣལ་འབྱོར་ཐམས་

ཅད་གཅིག་གི་བྱ་ཞེས་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོན་པར་བྱའོ། །འདི་གཅིག་ལུ་ཡོད་

ན་ཅི་ལ་ཡང་ཡ་མི་ང་བ་གཅིག་ཡོད་གསུང་། དེ་ལྟར་གཉེན་ས་ལ་སོགས་པར་སྦྱང་

བ་དེ་ལ་བསམ་པས་སྦྱང་ན། བདུད་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་བ་བཞིན་སྦྱོད་པ་ཐོཅོའི་རྣམ་པར་

མ་སོང་བ་དང་། ཡང་ཐོག་ཏུ་བརྒྱུར་ཐབས་མེད་པ་བྱུང་ཡང་ཡ་ང་བ་དང་། བག

ཚོ་བ་དང་འཇིགས་པ་མེད་པར་གོང་ལྟར་རིང་རྒྱུད་ས་ཀྱི་སོང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་

དུ་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱང་རང་ལ་གང་ཡོད་ཡིད་བཞིན་དུ་བསྐྱུར་ཏེ་བཏང་བས་དེ་རེ་རེ་ལས་

ཀྱང་འཇིགས་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོ་བྱད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ནས། ཞོར་འདོད་

པ་ལ་ཞོར། ཟས་དང་། འབྲས་བུ་དང་། རྟ་དང་སྐང་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་

འདོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དམ་ཚེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དད་པ་དང་། ཚུལ་

ཁྲིམས་དང་། ཞེས་རབ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མེད་

པ་བྱུང་བར་བསམ་ཞིང་གཏང་དོ། །གཞན་ཡང་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་

ལ་ཆགས་ན་གང་ན་ཆགས་པ་དེ་བཟའ་ཞིང་ཡིད་བཞིན་དུ་བསྐྱུར་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ལ་བཏང་དོ། །དེ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཚོད་སྤྲིན་ལྟ་བུ་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པར་བསམས་ཏེ། གླུ་མ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་འབྲུལ་གསུང་དོ། །དགོ་

བཞི་རང་གི་དུས་གསུམ་བསམ་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་སྟེ། དེ་ཡང་ཐ་ན་དུད་འགོ་

ལྟ་བུ་ལ་ཟུང་ཚང་གཅིག་སྤྲིན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ནས། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་།

བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་དང་། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ། མདོར་

ན་ཟུག་བཅས་དང་ཟུག་པ་མེད་པས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་བཏང་བས། སོས་

ཅན་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་དང་། ཅི་དགོས་པ་དང་། གང་དང་གང་གི་དོན་

{@414} དུ་བྱུར་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཚོང་ནས་སངས་རྒྱས་

པར་སེམས་པའོ། །ཡང་གཞས་སྐབས་སུ་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་གྱི་དགོ་

རྩ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམ་ཏེ། ནམ་མཁའ་འཁྲུག་ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་བཟང་རྟོག་པ་གསུམ་

ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བས་གོང་ལྟར་དུ་སེམས་པ་ལོ། །དོན་གྱི་ལ་ག། དེ་ལྟར་བཏང་

བས་གསུམ་ཀ་ལ་ཡང་རྩ་བའི་མ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་མེད་པ་ནས་

སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་རིམ་པར་གཏོང་བ་དང་། འུ་བས་ཏེ་བསྐྱེས་ནས་དུས་གཅིག་ལ་

གཏོང་བ་དང་། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སྣ་རེ་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་བསམ་ཏེ་

གཏོང་བ་དང་། གསུམ་ཀ་རིམ་པོ་རེ་བཏང་བས་དེ་ལྟར་དང་། ལུས་ལ་སོགས་

པ་མང་པོ་བྱས་ན་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་གཏོང་བ་དང་། འདི་གཅིག་ལུ་ཐམས་ཅད་

ལ་ཐེ་ཚོམ་མེ་པར་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལེན་པའི་སྐབས་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་གཏོང་ལེན་བསྐྱོམ་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་དང་། སྤྲིག་

བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྣོང་གི་དཀྱིལ་དུ་ལེན་པ་རེ་དང་།

རང་གི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

གཏོང་བ་རེ་སྤྲིལ་ནས་བསྐྱོམ་དེ་ཡང་གོང་ལྟར་རེས་རྩ་བའི་མ་ནས་བརྩམས་ཏེ། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་ཆགས་སུ་གཏོང་། རེས་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་གཅིག་དང་།

རེས་ལས་ངན་ལ་སྟག་དང་། རེས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་སྟག་དང་། དེ་ལ་སོགས་

པ་དུ་མ་བཀོལ་ནས་བསྐྱོམ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་ཚོ་ཁའི་ཡམ་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་

མ་ཡིན་སྟེ་གྲི་ཁལ་འཇལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རིག་པ་འཇུར་ལ་གཏད། ལྷིང་ལ་བྱུར་

ཐོན་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་པས་སློའ་བྱོང་སྐྱེན་པ་དང་། ཞེས་པ་དོན་ལ་འགྲོ་བ་དང་།

དོན་དང་རྫོས་ཐུག་པ་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ལེན་པའི་གོ་རིམས་རང་

ནས་བརྩམས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུང་བཤོས་མ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་གྱི་

{@415} སེམས་གྱི་བསམ་པའི་སྐྱོན་ས་རྐྱེན་ངན་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སུ་བསྐྱུར་བ་ནི། ལེ་ལན་

ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་གདའ། །ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ད་ལྟ་རང་རེ་རྣམས་སྟུག་བསྐྱུང་དང་

རྐྱེན་ངན་ཅི་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལེ་ལན་གཞན་ལ་འདོད་ཅིང་། རང་རེ་ལེ་ལན་མེད་

པའི་སྐྱོན་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་མོད། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་སྟུག་བསྐྱུང་དང་རྐྱེན་ངན་ཅི་

བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལེ་ལན་ནི། བདག་འཛིན་གཅིག་པུ་འདི་ཉིད་ལ་སྟུག་པ་ཡིན་

ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་བདག་འཛིན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་མེད་པ་

ལ་བདག་ཏུ་བརྒྱུང་ནས་དེའི་གཅེས་སྤྱོད་དང་ཁ་འཛིན་གྱིས་མཐོ་བ་ལ་ཕྲག་དོག། དམའ་

བ་ལ་བརྟམས་བཅོས། མཉམ་པ་ལ་འགྲན་སེམས། དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་ལ་

སོགས་པའི་སྐོན་སྒྲིག་གཞན་ལ་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་སྣ་ཚོགས་

བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་བསྐྱུང་དང་། རྒྱུན་རྒྱུ་ཚོགས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀོ། །དེ་

སྐད་དུ་ཡང་། སྦྱོང་འཇུག་ལས། ཡིད་སྦྱོང་རང་འདོད་བྱེད་འདོད་ནས། །བསྐྱུང་

པ་གྲངས་མེད་འདས་གྱུར་གྱང་། །རལ་བ་ཚེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས། །སྦྱོང་གིས་སྤྱད་

བསྐྱུང་འབའ་ཞིག་བསྐྱུང་། །དེ་ནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུན་རྒྱུ་

ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་བསྐྱུང་ལ་བཅུག་པ་ཐམས་ཅད་གྱང་། །བདག་གཅེས་པར་འཛིན་

པ་འདིས་ལན་ཏེ། རྒྱལ་ཁམས་ན་ནད་ཡམས་འདུག་ཟེར་ན་ཁོ་ལ་བྱུང་གི་དོགས་

ནས་སྤྱད་བསྐྱུང་། ས་འོ་ལ་གྱི་དག་པོས་བཅོམ་གྱི་དོགས་ནས་སྤྱད་བསྐྱུང་། །འདྲེ་

གདོན་གྱི་ཁྱེར་གྱིས་དོགས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་བདག་མཐོ་བར་

འདོད། བདག་ལེགས་པར་འདོད། བདག་སྦྱིད་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་

དང་མི་མཐུན་ནས་སྤྲུག་ཏུ་བཅུག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་རྒྱུན་

རན་ཐམས་ཅད་དང་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡང་བདག་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བསལ་གས། བ་

མ་རྒྱུན་དུ་སྤང་བ་ཡང་བདག་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོའི་འདོད་པ་དང་མ་མཐུན་ནས་ { @416 } འབྱུང་བ་རྒྱུན་རྒྱུ་ཅི་བྱུང་བ་ཐ

མས་ཅད་བདག་འཛིན་ལ་སྤྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་ལ་

བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་བསྐྱོམ། །ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཀྱུན་བཀའ་དྲིན་ཅན་འབའ་

ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་ལ་ཕན་འབའ་ཞིག་བཏགས་གོའོ་དེ་པ་

མཐའ་དག་ལས་སྦྱོབ་པའི་སློབ་ཀྱང་དྲིན་ཆེ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པར་འདོད་

པ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་འི་གཙོ་བོ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་

ནས་སྦྱེ་དགོས་པས་ན་དྲིན་ཆེ། ལྷན་པར་དུ་རང་ལ་རྒྱུན་རྒྱུ་གཏོང་བའི་འདྲེ་གདོན་

ལ་སོགས་པ་ནི། ལྷག་པར་དུ་ཡང་དྲིན་ཆེ་སྟེ། བདག་གི་རྒྱུན་རྒྱུ་ཅི་བྱུང་བའི་

ལས་བསགས་པ་དེའི་སྤང་བྱེད་བྱས་པས། ལས་ངན་འཛིན་པའི་གྲོགས་བྱས་པའི་

སློབ་པ་དེ་མེད། རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པའི་གྲོགས་བྱས་པའི་སློབ་

པ་ཀྱང་དེ་མེད་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་མེད་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་

ངན་བྱུང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱུར་བའི་གནད་གཞན་རྣམས་ནི་གསུང་བགྲོས་མ་བཞིན་ནོ། །

འཕྲུལ་ལ་གང་ལྟར་སློབ་དུ་སྐྱུར། །ཞེས་པ་ནི། རྒྱུ་སྤྲུག་འཛོམ་མ་འཛོམ་ལ་

སོགས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་ཡུལ་དང་མི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཐམས་

ཅད་དང་། དགོན་པ་དང་། རྫོང་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་དང་། འགྲོ་

འཆག་དང་ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་། མཐོང་བ་དང་ཐོས་

པ་དང་། ལྟོན་པ་དང་། ཡིད་ལ་འགྲུས་པའི་དབང་པོ་དུག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་

ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་ཞིང་བསྐྱོམ་ཏེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་དུག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་

འདོད་མི་འདོད་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་པོ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་འདོད་པ་

དེ་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་མི་འདོད་པ་དེ་རང་ལ་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་འཆག་ལ་སོགས་པ་

སྒྲིབ་ལམ་གང་བྱེད་དུས་གང་དང་ཐུག་པ་འཇམ། གང་དང་ཐུག་པ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་

ནས་བསྐྱོམ་མོ་ཉལ་བའི་དུས་སུ་ཡང་གཉིད་ལོག་པའི་བར་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་

{@417} དང་ཀུན་འབྱུང་ཐམས་ཅད་སྤངས། ལུས་ལོངས་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་གཏོང་ལ་སེམས་

ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱུས་པར་བྱ་སྟོན་དུ་བསམ་ལ་གཉིད་ལོག་པས། གཉིད་ཐམས་

ཅད་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སེམས་སུ་འགྲོ་ལ། སྤང་ནས་མི་ལམ་དུ་འདི་འབྱོངས་

པ་འང་སྟེ། མདོ་ནས་བཤའ་པ་ལྟར་འོང་གསུང་དོ། །ཚོ་གཅིག་གི་ཉམས་

ལེན་དེལ་ནས་བསྟན་པ་ནི། གསུང་བགྲོས་མ་བཞིན་གོ། །སྤོ་འབྱོངས་པའི་ཚད་

ནི། ཚོས་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐེག་པ་

ཆེ་ཆུང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་དགོངས་པ་བདག་འཛིན་འདུལ་བ་ཏུ་འདུ་ཞིང་། ལྷན་

པར་དུ་སྤོ་སྒྲིབ་གི་དམིགས་ཚེདི་གཏོང་ས་བདག་གཅེས་འཛིན་འདུལ་བ་དང་། གཞན་

གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྤྱིར་དགོ་སྒྲིབ་བྱས་པ་དང་། ལྷན་པར་དུ་སྤོ་སྒྲིབ་

བསྐྱོམ་པ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མ་སོང་ན། སློ་སྦྱང་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པ་ཡིན་

པས་སློ་སྦྱང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་མ་སྦྱེས་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་སོང་མ་སོང་ལ་རག་ལས་

བ་ཡིན་གོ། །འདི་ཚེས་པ་སྲང་ལ་འཇལ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་གསུང་དོ། །དཔང་པོ་

གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བཟུང་། །ཞེས་པ། གཞན་བདག་གི་ཇོ་བོ་དེ་ཀུན་རྒྱུད་ལ་

ཚོས་སྦྱེས་འདུག། ཚོས་པ་བཟང་པོ་བྱ་བ་དེ་ན་འདུག་ཟེར་ཡང་། དེ་དཔང་པོའི་

གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་རང་གི་སྦྱོང་ཚུ་ལ་ལེགས་པ་ཅི་མ་མཁ། ཚིག་

འཇལ་པ་ཅི་མ་མཁ། ཁོ་རང་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པ་ཅི་མ་ལ་ཡང་ཚོས་པ་

བཟང་པོར་རྩི་བ་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་དཔང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རང་གི་སེམས་

ཀྱི་མ་ཁེལ་བ་ཅིག་དཔང་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་མ་

བྱུང་བ་འདུག་ཟེར་བ་སོགས་བྱུང་ཡང་རང་གི་སློ་གཟུང་བོར་བཞག་པ་ལ། ད་དུལ་

བར་སྦྱི་བཅུ་གཉི་སོང་ཡང་འགྲོད་པ་མེད་སྟེ་མ་པ་དེ་གཉིས་དཔང་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་

ཏེ། །འཕྲིད་བདེ་འབའ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་བསྟེན། །ཅེས་པ། སློ་སྦྱང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་

{@418}པས་ད་རྒྱུན་རྒྱུ་ཅི་ཡང་སྒྲོ་སྒྲོང་གི་ལམ་དུ་ཁྱེར་བས་ཚོགས་སྐྱེས་དུ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ལ།

ཡང་རྒྱུན་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་ཚོ། རྒྱུན་རྒྱུ་ན་ལམ་དུ་ཁྱེར་སྐྱེས་པ་ཅི་མ་ཡིན་གྱི།

རྒྱུན་རྒྱུ་དང་འདོམ་ཐུག་བྱུང་ཅི་ག། དེ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེས་དུ་མ་འཛིན་པར་ཡིད་བདེ་

ལྷན་གྱིས་འགོ་བ་དམིགས་དགོས་སོ། །ཡིངས་ཀྱང་ཐུབ་ན་འབྲོངས་པ་ཡིན། །བྱུ་བ་

རྒྱུན་རྒྱུ་དང་ཕྱད་པའི་ཚོ་སྐྱོལ་བ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོ་སྒྲོང་བསྐོམ་པས་རྒྱུན་རྒྱུ་གི་དབང་དུ་

མ་ཤོར་བ་ཅི་མ་ལ་མི་ཟེར་གྱིས། སྐོ་བུར་དུ་གང་ནས་བྱུང་ཆ་མེད་པར་འགལ་རྒྱུན་

བྱུང་བའི་ཚོ། སྐྱོལ་བ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་རང་ལྷགས་གྱི་དེའི་གཉེན་པོར་སྒྲོ་སྒྲོང་

གཅེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་གཅིག་ལ་ཟེར་རོ། །ཡིགས་པར་གམས་ན་འདི་ཡོང་ཡང་ཡང་

སྒྲོ་སྐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་གཅེས་འཛིན་དང་། ཉེན་མོངས་པ་གོམས་པའི་

སྐོབས་གྱི་རྒྱུན་སྐོ་བུར་བ་ཅི་བྱུང་ཡང་ཞེ་སྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཉེན་མོངས་པ་རང་ལྷགས་

གྱི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲོ་སྒྲོང་བའི་ཚོད་ཟེར་ཡང་སྒྲོ་སྒྲོང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་

ཚད་ཡིན་གྱིས། ང་རྒྱུད་མི་དགོས་པར་འབྲུངས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་སྦྱོང་

གི་དམ་ཚིག་ལ། སྤྱི་ཉོན་གསུམ་པོ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབས། །འདུན་པ་སྦྱར་ལ་རང་

སོར་བཞག། །ཡན་ལག་ཉམས་པ་བརྗོད་མི་བྱ། །གཞན་སྤྱོད་གས་གང་ཡང་མི་

བསམ་མོ། །ཞེས་པ་རྣམས་གསུང་བཤོས་མ་བཞིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་

སྤོན་ལ་སྦྱངས། །ཞེས་པ་འཇམ། རགས་པ་གང་ཆེ་སྤོན་ལ་སྦྱངས། །ཞེས་པའི་

དོན་གྱི། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཚགས་དང་། །ཞེས་པ་དང་།

གཏི་ལྷན་དང་། ང་རྒྱུད་དང་། །ཕྱག་དོག་ལ་སོགས་པ་ཤས་གང་ཆེ་བ་བརྟགས་

ནས་འདུལ་བའཇམ། །འཛོམས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའཇམ་གཞི་མ་

ལྟ་བུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་ཡང་ཁྱད་པར་སོ་སོའི་

སྤྱོད་ཐམས་ཅད་འདི་ཡི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་ཅི་བྱེད་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་བྱེད་དུ་མ་

{@419} སྟེར། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྤྱི་བུ་བཅུ་གཤམ་ཡིན་པས། །འདི་དང་པོ་རང་དུ་

འདུལ་དགོས་ཏེ། །བདག་ལ་འཛོམས་པའི་དགའ་བོ་དེ། །སྤྱི་ཞིག་གིས་ནི་འཕེལ་

བར་བྱེད། །ཨོམ་མའོམི་བཟོད་དོ། །ཅེས་དང་། །བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་

དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་

ལས། །ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །དེ་ལྟར་ཡུན་

རིང་རྒྱུན་ཆགས་དགར་གྱུར་པ། །གཞོན་པའི་ཚོགས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཅིག་

པོ། །བདག་གི་སྣང་ལ་ངེས་པར་གནས་འཆར་ན། །འཁོར་བར་འཇིགས་མེད་

དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། །འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དག་

བྱས་སྤྱད་ཏུ་བཅུག་པ་ཐམས་ཅད་འདིས་ལན་ཏེ་བྱི་བ་རྩིག་རྩིག་ཟེར་ཡང་ཁའི་རྣམ་

བཅད་གྱི་དོགས། །འབྲུག་གཅིག་སྤྱད་ཟེར་ན་ཡང་ཁོའི་མགོ་ལ་རྒྱབ་གྱི་དོགས།

རྒྱལ་ཁམས་ན་ནད་ཡམས་འདུག་ཟེར་ན་ཡང་ཁོའི་བྱུང་གི་དོགས། །ཡུལ་གཉེན་ཟེར་

ན་དྲགས་ནས་ཁྱེར་གྱི་དོགས། །དེ་བཞེན་དུ་ལ་ལ་གཏམ་ངན་གྱི་དོགས་ནས་སྤྱད་

བསྐྱེད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མགོ་ལ་ཇོ་ཇོ། །ཞེས་པ་འཇམ། །ཤེས་སྤང་པ། །ང་ལ་ནི་

འཕྲེབ་གང་པོ་གོམ་པ་ལས་གཅེས་པ་འཇམ་མཁམ་སྒོ་གཅིག་ཏུ་མཐུང་བུང་ཅིག་མཚན་

ནས་བསྐྱོད་པ་ལས་མེད་པ་འཇམ། གླུང་ཐང་པས། ཁོ་དང་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་གཏང་།

གཡོང་དང་བྲུག་ཁ་རང་གི་ལེན། །ཅེས་པ་འཇམ། གཉམ་མགོ་བོ་ཡབ་བདུད་

རྒྱལ་པོས་ཁྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རམ། འདི་ལ་ཐེམ་པོར་སྐྱུང་དགོས་པར་གདའ་

གསུངས། དེ་ལྟར་སྐྱོང་ན་པོ་བདུག་ནད་ཀྱི་ཐེབས་པ་མོས་པ་བཞིན་དུ། ཁྱིམ་

མེ་འདུག་པ་དེ་བདེ་ལྷན་པ་ཅིག་ཀྱང་བཟོད་ཡོང་གསུངས། དེ་ཅུག་མ་བྱུང་རིང་

ལ་ཤམ་ཐབས་གཡམ་ཁལ་གཅིག་ཟད། རུམ་པ་སྐྱོང་པ་མགོ་ཐོག་ཏུ་བཞག།

ཚོ་མི་ལ་ཐོས་པ་བྱས་ཀྱང་། དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་ལོག་ནས་ཡེང་ཡེང་བྱས་པ་ཡིན་གོ། །

{@420} ཡང་ཁོ་ལ་བདེ་བ་སྐྱེད་ཅིག་ཀྱང་མེད་པར་བྱས་ན། གྲོ་མོ་བྱུ་ནད་ལངས་པ་བཞིན་

ཚུགས་ཐབས་མེད་པ་ལས་མི་འོང་བས། གང་གི་མཐེབ་གང་པོ་འདི་མ་ཞོར་བར་

ཚེ་རེ་མོན་པ་ཅིག་དགོས། དེ་ལྟར་འབྱུང་རྣམས་ན་གདོད་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་ཡངས་པ་

ཚེན་པོ། ཞོངས་པ་ཚེན་པོ་སྒོ་གོས་ཚེན་པོ་བྱ་བ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་

ཨིན་ཅིག་ལ་འང་ཡོང་སྟེ་མ་པས་མི་ཡོང་བས། ད་ལྟ་རང་ནས་འབད་དགོས་པས།

མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་ལེན། འདོད་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་

ལ་བཏང་སྟེ། དེ་ཡང་། མཐོང་ཞིང་ཐོས་སམ་རྗེས་སུ་བྲན་གཏང་རུང་། །རིག་

གམ་གཏམ་དུ་བརྗོད་པར་གྱུར་གཏང་རུང་། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ལ་ཕན་པ་ག། །བདེ་

དང་ལྡན་པས་རྟག་ཏུ་བྱེད་གྱུར་ཅིག། །ཅེས་པ་ལྟར་སྦྱོང་བོ། །དེ་ནས་དེ་ལ་གཞི་

མ་བྱས་ནས། །ཁ་ཅིག་ཆགས་པ། །ཁ་ཅིག་ཞེ་སྟང་། །ཁ་ཅིག་ལྟག་དོག་

ལས་ཆེ་བའང་འོང་ལ་ལྟད་པར་དུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱིར་སྦྱང་མ་ལྷུས་བྱེད་པ་ལྟར་ཉོན་

མོངས་པ་རེས་གང་ཉུས་རེས་གང་ཉུས། །ཐམས་ཅད་འོང་བར་འདུག་གཏང་བྱེད་བྱས།

དུ་གང་ཆེ་བརྟགས་ནས། དེ་དང་པོར་འདུལ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཞེས་རབ་

ཆེན་རང་གི་རྒྱུར་དུ་གང་ཆེ་ཚོར་ཡོང་སྟེ། ཚོར་བ་ཙམ་གྱི་སྤང་སྤང་བྱེད་པའི་རེས་

པ་མེད་དེ། །ཁ་ཅིག་ཚོར་མ་ཐག་ཏུ་སྦྱོང་བ་ཡང་ཡོད་ལ། །ཁ་ཅིག་གཉེན་པོ་

བསྐྱོམ་ནས་གདོད་སྤོང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཕལ་ཆེར་ནི། སྤྲོ་མ་འཇམ།

ཁྱུང་པར་དུ་གྲོགས་པོ་ཁོ་ནས་རྟོགས་ཡོང་སྟེ། ལུང་སྤྲད་པ་སྟེ་ཟུར་ན་བཞུགས་

ཅོམ་ན། བྱིན་པོ་ཚད་མི་གདའ། ཐུགས་རྒྱལ་དེ་བག་ཆེས་གདའ་བ་ཟེར། དེའི་

ལུགས་མེད་སྟུང་བསམས་ནས་ར་རྒྱལ་གྲིས་གཞན་ལ་མི་འདུད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཨིན་

ཅིག་མང་བར་འདུག་སྟུང་པ་བྱུང་གསུངས། དེ་བས་གྲོགས་མཐུན་པ་ཕན་ཚུན་

བྱུང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་གཞན་གྲིས་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་ལམ་

{@421} རྣམ་བཞིར་བརྟགས་ལ། གང་རགས་པ་འཇམ། ཆེ་བ་དེའི་གཉེན་པོ་རྩལ་སྟོན་ནས་

སྤྱོད་བའོ། །གཞན་ཚོར་ཞིག་བཞག་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལ་སྤྱོད་ཞིང་། ཐུལ་

ལམ་མ་ཐུལ་སྟུང་ཅོན་ཡང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ལྟ། སྐྱེ་

ན་དོས་གཞི། མ་སྐྱེས་པ་ལ་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ། ཡང་དེ་ལྟར་བལྟས་ནས་

འཇུག་ཡུལ་ལམ་སྐྱེན་རན་གང་ཐུལ་འདུལ། དེར་ཐུལ་ཅོན་ཡང་སོ་ཆག་འོག་ནས་

སེའུ་འདུ་ཟེར་བ་ལྟར། གཞན་ཞིག་སྐྱེས་སྟུང་པ་འོང་སྟེ། བྱུང་སྟོབས་ཆེན་

པོ་ཐུལ་ན་གཞན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྤྲུག་ཏུ་ཐུལ་བ་ཡིན་པས། དེ་ནས་ཚོགས་མེད་

གསུངས། དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པས། མཁས་པས་ལེགས་པར་བློས་པ་འཇམ།

མཁས་པས་གཉེན་པོས་གཞོམ་པར་བྱ། །ཅེས་པ་ལྟར། དང་པོ་རྒྱུན་ལྡན་པ་

ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་མན་ངག། །ཡང་ན་གཉེན་པོས་

འཐབ་ཚུགས་ན་མན་ངག་གོ། །ཡང་བློས་པས་མི་ཕན་པ་བྱུང་ན། འདི་ལ་བདག་

གི་དབྱེན་བྱ་ཞིང་། །ཁོན་དུ་བཟུང་ནས་གཡུལ་སྤྲད་དེ། །ཅེས་པ་ལྟར་འཐབ་པ་

དང་། དེས་ཀྱང་མ་ཐུབ་ན་གཉེན་པོས་ས་བཏབ་དོ་བཏབ་བྱ། །ཅང་ཨ་པོ་མིག་

མང་རྩེ་བ་ལྟར། །ཞུང་དེར་བརྟེན་ནང་འདིར་བརྟེན། །ཅེས་པ་བཞིན་དུ། གང་

ལ་གང་འོས་གྱི་གཉེན་པོ་ཕག་སྒྲ་འབྲུ་རེ་ལ་སྐྱེན་ལོག་ཆ་རེ་གཏོང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། བདག་

ནི་བསྐྱེད་པ་ཏེ་བསད་གྱུར་ཏམ། །བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་སྤྲིའི། །རྣམ་པ་

ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི། །དག་ལ་འདུད་པར་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་དང་། །ར་རྒྱལ་

ཉོན་མོངས་བསྐྱོམ་པ་དང་། །ཞེ་སྤང་སྲིད་སོགས་དག་རྣམས་ནི། །རྟེན་ལག་ལ་

སོགས་ཡོད་མིན་ལ། །དཔལ་འཇོག་མཚན་ཡང་ཅི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་

བདག་བྲལ་བཞིན་བྱས། །ཞེས་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏོ་སྤྲུལ་གསུམ། །

སྒྲིབ་གི་ནང་དུ་བུལ་བྱས་ནས། །བྱུག་པ་རང་གི་སེམས་ལ་འགྲུབ། །ཚོམ་པོ་

{@422} །འདི་ལས་ཆེ་བ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར། །ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པ་དང་། །ལ་པོ་

བཙུམ་པ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་ལ་ཐག་པ་བཏགས་ནས་འགྲུད་པར་བསམ་པ་

དང་། །འབན་རང་གི་ལག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །འདི་སྐོར་སོང་གསུང་བ་དང་། །

གྲང་རི་ཐང་པ་འདི་ལས་ཅེས་པ་སོགས་པ་ལྟར། །གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དང་། །ཚོས་

བཞིའི་ཁྲི་ལ་ལེན་པ་སོགས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ནས་བསྐྱོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉོན་

མོངས་པ་སྐྱེས་ནས་དར་ཅིག་ནས་བསྐྱོག་སྟུང་ན་ཡང་། །ཉོན་མོངས་དག་དེས་བདག་

འཇོམས་ཤིང་། །སེམས་ཅན་འཇོམས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇོམས། །ཞེས་

པའམ། །ངེད་སྤྱོད་ཁའི་ནང་འཐབ་འདི་དཀའ་བར་འདུག་སྤོད་སོང་། །ཞེས་པ་

ལྟར། ཉེན་མོངས་སྐྱེས་མ་ཐག་སྤང་བའོ། རྒྱུན་རྒྱུ་ཡང་། བརྟན་པ་

མ་ཐོབ་བར་དུ་རྒྱུན་རྒྱུ་གོད། །བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱུན་རྒྱུ་གོགས་སུ་འཆར།

ཅེས་པ་ལྟར། ཁ་ཅིག་ལ་རྒྱུན་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལྷོགས་སུ་འགོ་བ་ཡང་ཡོད་དེ།

གཉེན་པ་ཇོ་སྤྲུལ་གྱུ་ལ་ནང་ནས་ངོས་འཇུགས་པ་རེ་ཡོད་ན་གིན་ཏུ་དགོ་སྤྲུལ་འཕེལ་

གསུང་བ་དང་། རྟོན་པ་སེང་གོ་རྒྱུ་མཚན་གྲུང་རི་ཐང་ན་ཡོད་ཅིན་སེ་བེ་རེ་ལ་

སོགས་སྤྱོ་རྩ་ལེན་པ་ཡོད་པས་འབྱོངས་སྤྲོ་བས་ཆེ་བར་བྱུང་གསུངས། ད་ལྟ་དེ་ཅེས་

གྱི་སྤྱོ་རྩ་ལེན་མཁུ་མེད་པས་འབྱོངས་སྤྲོ་བས་ཅེས་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཨེན་རེ་ཅེས་

ནང་རང་ཉེལ་མིས་སྒོར་གཅེར་བྱུང་བྱུང་ནས་ཨ་ཉ་བྱས་པས་བག་འབྱོངས་སྤྲོ་བས་ཆེ་

བར་གསུངས་པ་ལྟར་འོང་། ཁ་ཅིག་ལ་རྒྱུན་རྒྱུ་བྱང་བ་ཅེས་གྱིས་ཉམས་ཟེན་པའི་

རིགས་ཀྱང་འོང་བས་བདུད་ཉ་བོ་ཉག་པོ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ་བྱུར་ཉི་བའི་ཁ་ནས་ཐར་

ཀྱང་། རྟོན་ཏོང་དུ་རྩེ་འི་ཁ་ནས་མི་ཐར་ཟེར་བའི་དུས་འདིར་ཉེན་མོངས་ལ་སྤྲུལ་

ཚེན་པོ་བཅུ་གཞི་ལྟ་བུ་དགོས་གསུངས་སོ། །འབྲས་བུ་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས།

ཞེས་པ་ནི། འདི་བྱས་པས་མི་མ་ཡིན་གྱིས་གཞོན་པ་མི་འོང་དུ་རེ་བ་དང་། གཏམ་

{@423} ལྟོན་དུ་རེ་བ་དང་། མཁའ་སློབ་ལ་སོགས་པས་རྩིང་རེ་བ་དང་། ཟས་གོས་ལ་

སོགས་པ་འཛོམ་དུ་རེ་བ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་བཏགས་པས་དེའི་ལན་རེ་བ་དང་།

ཚོས་པ་བཞུགས་མ་ཡིན་ཟེར་དུ་རེ་བའམ། ཐན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཏུ་རེ་བ་ཅིག་གྱུར་

ཡང་རྗེ་བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པ་ལྟ། ཞེས་གསུངས་པས།

འདི་ལྟས་བསྐྱུས་པའི་རེ་ལྟོས་གང་ཡང་མེད་པ་གཅིག་སྤྱོད་མ་ཞེས་ན་ཚོས་འདིའི་

རྩོགས་གཅིག་ཞེས་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་གང་ལ་རེ་བ་མེད་པར་སྤྱོད་བཀའ་ཆེ། ཚོ་

འདིའི་རེ་ལྟོས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་ཚོས་ཅན་དུ་ཡང་མི་འགོ། ལྷི་མའི་རེ་ལྟོས་བྱེད་གཏུ་

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚོས་སུ་མི་འགོ། རང་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་འདོད་ཀྱང་རང་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །དུག་ཅན་གྱི་ཟས་སྤང་། གཞུང་བཟང་པོ་མ་

བསྟེན། འགགས་ངན་མ་རྟོག། ཅེས་པ་རྣམས་གསུང་བགོས་མ་བཞིན་གོ། །

འཕྲུང་མ་བསྐྱུག། ཅེས་པ་སྟོན་པ་དང་མ་འབར་ན་བས་རིམ་གྲོ་སྟོ་བྲག་ཡོ་ཁྲལ་

བསྐྱུས་ནས་བྱེད་པར་གྲུང་བས་ན། དར་མ་རིན་ཆེན་ཤེད། ཞོག་ཅིག་འདི་ངའི་

ཁ་འོག་ཏུ་མི་འདུ་བ་ཅིག་བྱུང། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། འཕྲུང་ཡུལ་པ་གཅིག་

གིས་གཉའ་དུ། གནས་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་བྱིན་པས། བཅུན་པ་གཅིག་གིས་སྟོ་བར་

དུ་བཅོམ། ཕྱིས་འཕྲུང་ཡུལ་དུ་མི་མང་བར་ཡོད་ཅི་ན། བཅུན་པ་དེ་བྱུང་བས།

མི་དེས་སྤར་སྟོ་བར་དུ་བཅོམ་བ་ཞེ་ལ་བཞག་ནས། འོ་ཅག་ངོ་ཤེས་པར་ཡོང་བྱས་

པས། བཅུན་པ་ན་ཤེ། མེད་དེ་ཟེར་འོང་བས། གནས་འདིར་སྟོ་བར་དུ་

བཅོམ་བས་ངོ་ཤེས་བྱས་ནས་དམའ་ཕབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འཕྲུང་སྐྱུག་པ་བྱ་བ་ཡིན། མེས་

བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། སྟོ་སྟོང་བསྟོམ་པས་འདི་བསམ་པའི་སྐྱབས་མེད། འདི་

ཡོད་རིང་ལ་དེ་གཉིས་འོང་མི་སྲིད་པས་སྤང་། གནས་ལ་མི་དབབ། ཅེས་པ།

ཁྱེད་ཕ་ནས་ངའ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀུན་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་མཁན་

{@424}སློབ་ལ་སྡོམ་པ་མེད་ཅེས་དང་། ཁྱོད་རང་ལ་སྡོམ་པ་མེད་ཅེས་སམ། གཞན་

གྲེ་མ་བསད་པ་གཞན་ལ་རྒྱུས་མེད་པ་ལ་ཁོམ་དུ་སློག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དུག་མ་

སྟེ། མཚོན་མ་བཏབ་པ་ཡིན་ཡང་། སློ་སྦྱོང་འདི་ཡི་ངོས་ནས་འདི་ལས་

སྡིག་ཆེ་བ་མེད། ཁོ་བསད་པ་པས་ཀྱང་བྱ་བ་ཡིན། སྡོན་རྒྱ་སྟོན་བྱིས་པ་ཙོན།

གཞན་རྟ་བསྟོགས་ནས་བྲག་ལ་འཚོངས་ནས་བསད་པས། ཕ་མས་བརྟུངས་པས་

མའི་རར་གདོང་པ་ལ་དོ་རྒྱལ། དར་བྱིམ་དུ་འོང་དུ་མ་བཅུག་པ་ལ། ཁོས།

ཁྱོད་རང་གི་ཡོན་བདག་དོ་རྟེན་དབང་ལྷུག་གི་འབྲི་རྒྱས་ནས་བསད་པ་ཟེར་ནས་འོ་འདོད་

བོས་པས་རྟ་སྦྱིན་དང་། འབྲི་སྦྱིན་བབ་པ་ལྟ་བུ་འདི་ལས་སྡིག་ཆེ་བ་མེད་གསུངས།

མཛོ་ཁལ་གྲང་མ་མི་བྱོ། ལྟ་ལོག་མི་བྱ། འགྲོགས་ཀྱི་ཕྱེམ་བཏོད། ལྟ་བུ་དྲ་

དུ་མི་དབབ། སྦྱིད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་སྟུག་མཚོལ་ཞེས་པ་རྣམས་གསུང་བའོ་སམ་མ་

བཞིན་ནོ། སློ་སྦྱོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ།

ཞེས་པ་ཚོས་གཞན་ནས་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་མང་དུ་བཤམ་པ་ལ་འདིར་ཟས་གོས་

སྤྱོད་ལམ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཤུས་བྱེད་པའོ། །དེ་ཇི་ལྟར་

བྱེད་ན། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་འཛོམས་ན། བདག་གི་བདེ་བ་འདིས་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །མ་འཛོམས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་

ཀྱི་མ་འཛོམས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་སྨྲིན་པར་གྱུར་ཅིག །སྤྲུག་ཏུ་

གཏོང་ལེན་གཉིས་སུ་སྤྱོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོ་འམ། རྗེ་བཙུན་

ལྷགས་པས། རྒྱལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱར། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་

སྤྱོད་ཚེ་གསལ་ལྟར་གྱུར་པ། དེ་ལྟར་ལྟར་རིགས་པས་མཐུན་ཚོགས་གིས། །སེམས་

ཅན་མན་སྤྱིར་དེ་མདོ་རྒྱུ་བྱེད་དེ། །ཅེས་པ་ལྟར་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས།

{@425} བྱང་ལྷོ་གྱི་སེམས་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱེད་པའོ། །འོག་ཚོན་ཐམས་ཅད་

གཅིག་གི་བྱ། །ཅེས་པ་གསུང་བཤོས་མ་བཞིན་ཚོ། །ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་

བྱ་བ་གཉིས། །ཞེས་པ། ཐོག་མར་མལ་ནས་ལྡང་བའི་དུས་སུ། བདག་

གི་དེ་རིང་བདག་འཛིན་གྱི་ལོ་འཛིན་ལྷན་པའི་ལོ་འཛིན་གྱི་མ་གཞི་ལྷན་པའི་གྲུ་སེམས་

ཅན་གཅེས་འཛིན་མ་ཉམས་པར་གྲུ་སྐྱེས་པའི་འཕེན་པ་བཏང་། དགོངས་མེ་ཉལ་

ཁར་སེམས་ལྷན་པར་བརྟེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས། དེ་རིང་ཐོག་མར་ད་གྲུ་ལོ། །དེ་

ནས་དེ་གྲུ་སྐྱེས་ལོ། །ཞེས་གྲུ་བའི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་རིམ་པར་བརྟགས་ནས། སྦྱིར་

ཚོས་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱོར་བའི་ལ་བ་གྲུ་སྐྱེས་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་དེ་ཚོ་བདག་ལ་ཚན་

བསྐྱེད་ཞིང་གྲུ་མའི་གདམས་ངག་བྲན་པར་གྲུ་ཞེས་གྲུ་བ་ཡིན་པས། དལ་འབྱོར་ཚུད་

གསོན་པ་རང་ལ་རང་གིས་གཞོན་པ་སྦྱེལ་བ། ཁྱོད་ལྟ་བུ་ཡོང་བ་སྐྱེས་དུ་བསམས་ལ།

བཟོད་གསོལ་དང་བཞགས་བསྐྱོམས་གྲུ་སྐྱེས་ལ་སང་ནས་དེ་ལྟ་བུ་མི་གྲུ་ལྟོ་སྐྱེས་དུ་བསྐྱོམ་

པ་དང་། ཚོས་དང་མཐུན་པར་གྲུ་སྐྱེས་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་བསྐྱོམ་སྟེ། དལ་འབྱོར་

དོན་ཡོད་པར་གྲུ་སྐྱེས་དམ་ཡོད་དུ་འདས་སྐྱེས་དུ་བསམས་ནས། དགོ་བ་འདིས་

ཚོས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བ་དང་། སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་གྲུ་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་

གྲུང་ཅིག །། ཅེས་སྒྲོན་ལམ་གདབ། ཡང་ནང་པར་ལང་ཚོན། དེ་རིང་

བདག་གི་ཁ་སང་གི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འདི་བཞིན་དུ་བྱ་སྐྱམ་བསམ་ཞིང་འཕྲེན་

པ་གཏང་བ་གལ་ཚེ་ལོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཅེས་ཚིག་ཏུ་མི་བརྟུན། བསམ་པ་འདི་

འབའ་ཞིག་སྤྲངས། དགྲ་བྱུང་བ་དང་། ག་ཚིག་པོ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་

དུས་སུ་སྤར་བཞིན་དུ་བསམ། གཉེན་པོ་བྲམ་དཀོན་མཚོག་གི་བྱིན་བརྒྱབས།

ཚོས་སྐྱོང་གི་མཐུ་སྐྱོབས། རང་གི་དུས་གསུམ་གྱི་དགོང་། སེམས་ཅན་སྤྱི་

མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས། ཅི་འདུག་ལྟས་ལ་རྒྱུན་བཞིས་དུས་བཞི་པོ་དེར་བདག་འདི་

{ @426 } བསྐྱོམ་པ་ལ་འགྲུབ་ལྷེ་མེད་པ་མེ་འབར་བ་ལ་ཤིང་བསྐྱུན་པ་བཞིན་འགོ་བར་བྱེད། །

གཉིས་པོ་གང་བྱུང་བཅོད་པར་བྱ། །ཞེས་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། རྟུན་

པ་གང་བྱུང་ཡང་བཅོད་པ་མེད་ན། ཚོས་གཏོང་དོགས་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཐེག་པ་

གཅིག་དགོས། སྐོ་བྱུང་དུ་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱུང་ན། དེ་ཡང་ངས་ཅི་ཡང་

འགྲུབ། རའི་གོང་ན་མི་མེད་སྐྱམ་ནས་གོ་གྲོ་ན། ཚིངས་སར་སྐྱུམས། གུའྲིག་

ལག་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཡང་བྱེད་དུ་ཡང་རམ་པོའི་སངས་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་

པས་ཅི་མ་དུན་གསུང་། ཁ་ཅིག་བསྐྱེད་བཀུར་བ་ན་དེགས་ནས། གཞན་ལ་

བསྐྱེད་པ་དང་། དུན་ཚད་བྱེད་པ་འོང་སྟེ། ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་བཟོད་པ་

ཡིན་པས། ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་དེགས་པ་དང་ཆགས་པར་མི་བྱ། ཚོས་

བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་བྱས་ལ་ཚོས་འདིའི་གྲོགས་སུ་ཁྱེད། བསོད་ནམས་

སྐྱེས་ཅོན་བཀུམ་པ་གལ་ཆེ་གསུངས། ཡང་རྒྱད་ནས་དབུལ་པོར་གྱུར་ཏེ།

འོག་ན་ཆུ་ལས་མི་འབབ་པ་བྱུང་ན་ཡང་ང་ལ་འདི་འདྲ་བ་འོང་བ་སྐྱེས་དུ་ཡི་ལྷག་པ་

དང་། རྩོམ་གསུང་དགོ་སྐྱོར་མི་ལུས་པ་དང་། འདི་ཚུགས་ལ་ཚོས་གང་ནས་

འོང་བེར་ནས། མོངས་པར་གྱུར་ན་སྤྲིག་པ་ངང་གིས་འཕེལ་ཞེས་པ་ལྟར་ཚོས་འཚོར་

དགོས་ཡོད་པས། དེ་མ་བཟོད་པ་ཡིན་པས་མཐོ་རིས་དང་རྒྱ་སོང་གི་མཐོ་དམན་དང་

སྤྱིད་སྤྲུག་ལ་ལྟོས་ནས། མིའི་སྤྱིད་སྤྲུག་གི་བར་ན་ཁྱེད་པོ་ཆེ་མི་འདུག་གྱིར་

ལ་གཡེང་བ་མེད་པས་དགོ་སྒྲིབ་འཕེལ་སྐྱེས་དུ་བསམ་སྟེ། སྐྱིད་སྐྱུག་གཉིས་ཀ་

བཟོད་པ་གྲང་རི་ཐང་པ་ལྟ་བུ་དགོས་པའི་གཉིས་གང་བྱུང་ཡང་འདི་འདྲིས་སུ་ཚོས་

མི་བྱེད་ན་ཞུ་བྱེད་སྐྱེས་དུ་བསམ་སྟེ་ནས་མེ་འབར་བ་ལ་ཤིང་བསྐྱེད་པ་ལྟར་གྲོགས་སུ་

འགྲོ་བ་ཅིག་དགོས། ལྷ་བཞིན་སྐྱེས་སུ་ཚོགས་པས་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ཉིད་

དུ་མི་བགྱི་ཞིང་། །ཡི་དུགས་བཞིན་དུ་གྱུད་པས་ཀྱང་། །ལུས་པ་ཉིད་དུ་མི་

{@427}བགྱི་ཚེལ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པོ་སྲོག་དང་བསྐྱོས་ལ་བསྐྱུང་།

དཀའ་བ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །རྒྱུ་འཛིན་པོ་རྣམས་གསུམ་གྱིང་། །ཉམས་

པ་མེད་པ་རྣམས་གསུམ་བསྐྱོས། །ཞེས་པ་རྣམས་གསུང་བསྲོ་ས་མ་བཞིན་ནོ། །

འབྲུལ་མེད་གསུམ་དང་ལྡན་པར་བྱ། །ཅེས་པ། །ཁོ་བོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཡིན་

ཟེར་ནས་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ལུས་བསྐྱོར་བ་དང་། ལུག་འཚོལ་བ་དང་།

སྤྲུལ་དང་དཀོན་མཚོག་གི་ཞབས་ཏེག་དང་མི་འབྲུལ་བ་དང་། དག་སྐྱབས་འགྲོ་

དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། མདོ་འདོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་འབྲུལ་བ་དང་།

ཡིད་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་བསྐྱོམ་པ་དང་མི་འབྲལ་བའོ། །ཡིད་གྱིས་འདི་བསྐྱོམ་ཞིང་བཟུངས་

པ་བྱེད་ན་གཉིད་དུ་མི་འགྲོ། །དེས་མཁམ་བ་བྱས་ནས་བསམ་དུ་བརྟུབས་པ་ཡིན་

གསུང། ཡང་ཉེས་ལུང་བཤམས་མི་དགོས། །གཞན་གྱི་ཀྱང་དེ་ལེན་པ་ལ་

དེ་འདོད་ཐོག་ཟེར་བ་ཡིན། །གཞན་གྱི་ལེན་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ཕྱོམ་ནས་སྤང་བ་ཅིག་

དགོས། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་སྐྱེས་པ་འཕྲལ་ལ་འཇོམས་པའི་སྡིང་སྡོབས་

དང་ལྡན་པ་ཅིག་དགོས། དཔེར་ན་ལྷ་སྟེགས་གྱི་མཐུ་བྱེད་པ་ལ་ཐར་ཐོར་སྟོག་

ཚགས་གང་བྱུང་བ་བསོད་པ་དང་འབྲུ་བར་རྣམ་རྟོག་གང་སྐྱེས་སྐྱེས་ལ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་

སྐོ་གསུམ་དགོ་བ་ལ་འབད་པས་མི་འབར་བ་ལ་བྱད་ཤིང་བརྒྱན་པ་ལྟར་སྒོ་སྤྱོད་གོང་

ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་མེད་དག་ཏུ་སྤྱང། །ལྟམ་དང་

གཏིང་འབྲོངས་ཀུན་ལ་གཅེས། །ཞེས་པ་ནི། ཕྱོགས་རེ་བས་མི་འབྲོངས་པས་

ཕྱོགས་མེད་དུ་སྤྱངས་ན་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ང་འདྲེ་ལ་བཟོད་

སྟོབས་ཆེ། ཁོ་མི་ལ་བཟོད་སྟོབས་ཆེ། ང་སྟོང་པ་ཤས་ཆེ། ཁོ་སྟོང་རྩེ་ཤས་ཆེ།

ཟེར་བ་ཀུན་རྩོགས་རེ་བ་ཡིན། འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་མེད། མེས་སྤྱི་བོའི་

{@428} ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྩོགས་རེ་བར་འོང་བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཟེག་གྱི་བྱེད་བྲག་

གིས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་རྒྱུད་ཅོན་འང་ལ། འབྱོར་ཅོན་ངའི་གོང་ན་མི་མེད་གོ་

མཁར་གྱི་གོང་ན་གྱི་མེད་སྟུང་ནས་གཡལ་གཡལ་བ་ཀུན་གསུམ་ཤེར་བ་བཞིན་དུ་ཡ་ཆ་བ་ཡོང་

བ་ཡིན། ཁ་ཅིག་འབྱོར་ཅོན་བཏུབ་པ་ལ་རྒྱུད་ཅོན་ཁྱོད་རང་ལ་མ་བབ་པ་ཡིན།

ང་ག་ནས་སྐབས་འདི་ཚུག་འདུག་པ་ལ་ཟེར་ནས་སྤྱུག་ཐེག་པ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་

དུ་བསྟོད་ཅོན་ཟེངས་གྱི་སྤྱུག་རོན་གྱི་སྤྱར་ཤིང་བུ་བཅུགས་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་དང་། ལྷན་

ར་བཏང་ཅོན་མི་བཟོད་པར་འདི་ལ་དུག་གཅིག་བཏང་རྒྱུ་ལ་སྟུང་པ་འཇམ། ཡང་

ཁ་ཅིག་ཟས་ལ་བཏུབ་ལ་གོས་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནང་གི་ཆགས་པ་རྒྱུང་ལ་

ཕྱི་ཆེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཡོན་ཏན་ཅོན་མེད་

པ་ལ་ཁེངས་ནས་ཕྱིན་པར་རྩིས་མཐོང་ནས་དེ་ལ་མི་བཟོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཡུལ་

དུ་ཚོས་འཚོར་ཁ་ཅིག་བྱས་སུ་ཚས་འཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡང་ཁ་

ཅིག་སྤེལ། ཁ་ཅིག་གྲུ་པ། ཁ་ཅིག་སེར་སྒྲ། ཁ་ཅིག་ཕྲག་དོག།

ཁ་ཅིག་ཞེ་སྤང་། ཁ་ཅིག་ལོར་ཕྱིར་འཆི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལ་སྐལ་ལ་པར་

བཤད་ཀྱང་འཛད་པ་མེད་གསུངས། དམ་ཚོས་ཉེན་བཤད་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་གཅིག་དགོས། དེའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་

པས་དེའི་གཉེན་པོར་རྩོགས་མེད་ནས་སྤྱོད་བཅིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་སོ་

སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐའ་ཚོ་དཔར་བྱས། སྤྱི་མའི་གདམས་ངག་

ཡོད་ན་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་གང་ཆེ་བ་དེ་ལ་ཐེལ་པར་སྤྱོད། ཅི་བྱས་བདག་འཛིན་

གྱི་གཉེན་པོ་སོང་ན་མ་ཞོར། བདག་འཛིན་གྱུ་ལ་ཁམས་གསུམ་སྲིད་པ་གསུམ་དགུ་

གྱུ་ལོ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་དང་། ཤ་སྤང་གང་ལ་མེད་ཅེ་གང་ལས་མེད་གསུངས། དེ་ཡང་

ཟས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ལ་འདིས་ཁྱབ་པ་དང་། ཉམ་ལྟ་ཁང་

{@429} ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷིང་ཐག་པ་རུ་ས་པའི་ཁོང་ནས་བྲོ་སྦྱོང་བ་སྦྱང་བར་

པ་དགོ་བ་དམྱུལ་བར་བསྐྱོ་བའམ། འཆད་དཀའ་བས་མ་རོལ་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལེན་

པ་ལ་དགའ་ཡལ་ལེགས་ལས་པ་ལྟར་སྦྱང་བའོ། རྩོམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་བྱ་བ་

བསྐྱོང་བསྐྱོད་བྱས་པ་དང་ཚིག་དེ་ངོ་ཤེས་པས་མི་ཚོགས། འདྲི་ལྡན་ཏུ་ཉམས་སུ་

ལེན་པ་ཅིག་དགོས་གསུངས། བཞོལ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱོམ། །ཞེས་

པ། སྦྱིར་ཡོད་པ་སྣམ་བྱེད་ཀྱང་འདི་རྣམས་ལ་མ་བྱང་ན་ཉམས་འགོ་བས་འདི་དག་

ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའི་བཞོལ་བ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་རང་ལ་བྲིན་ཆེ་བའི་མཁན་

སློབ་དང་མ་མ་ལ་སོགས་པ་སྤྲིག་བསགས་ན་ཆོའདིར་གྲགས་པ་དན་པ་འབྱུང་། དེ་

ཅོན་སློ་སྦྱངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགོ་བས་བྲིན་ཅན་ལ་ཁྱད་པར་ཏུ་ [~BHEEm] ། གཉིས་

པ་གཅིག་ཏུ་འདུག་པའི་གྲང་གྲོགས་པ་འདུ་འཚོགས་སྐབས་སུ་བྱེད་ཅིང་བསྐྱོད་ཆེ་བར་

རིཌ་རྣམས་ལ་མཐོ་དམན་ལ་སོགས་པ་འཚོར་བས་རྟག་ཏུ་བཞོལ་ལ་བསྐྱོམ། གསུམ་

པ་རང་དང་འདྲེན་ངེས་སུ་འདུག་སྟེ། མི་ཚོས་གྱི་ཕ་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་དང་།

ལྷ་ཚོས་ཀྱི་མཚན་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ལ་རྟག་ཏུ་བཀོལ་བ་སྒོམ། དེ་མ་བྱུང་

ན་ཚོས་ཇི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོར་མཚིལ་མ་བསྐྱར་བ་བཞིན་ཅང་མེད་འགོ། གྲོགས་

པོའི་མིང་བྱང་གིས་ནས་སྟོན་འོག་དུ་སྐྱེ་བ་པ་བྱུང་བ་དང་། གྲོགས་པོ་བབས་པ་

ལ་ངན་པ་དེ་སྐྱུ་ལལ་སོང་སྟིང་ཚོམ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལ་སློ་སྦྱང་གི་གནས་མེད། ལྷོ་

སྦྱང་སྦྱིའི་ཚོས་ཙམ་ཡང་མི་ཡོང་བས་བཀོལ་ཞིང་སྦྱང་བ་གལ་ཆེ། བཞི་པ་ཚུར་ལ་

གནག་པའི་རིགས་ཏེ། སར་ལ་གནད་པ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་ཀྱང་ཚུར་ལ་གནག་པའི་

རིགས་སྐྱེ་བ་སྲ་མའི་ལ་འཁོན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་དོ། དེ་ལ་ཞེ་སྤང་གི་སློ་དོལ་ན་

སྟིང་རྗེའི་ཐག་པ་ཚད་ཟེར་བ་ལྟར་འོང་བས་བཀོལ་ལ་རྟག་ཏུ་སྒོམ། ལྷ་པ་ཚུར་ལ་ཅི་

ཡང་མ་བྱས་པར་སར་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རིགས་ཡོད་དེ། གཙང་

{@430} དུ་བརྗེ་གཅིག་ལ་འདི་དང་པོ་ནས་སྟིང་དུ་མ་སྐྱུག་ཅེས་པ་དང་། སྦྱིང་སྦྱང་དུ་འདི་

ལས་སྟིང་དུ་མ་སྐྱུག་པ་མ་བྱུང་ཞེས་དད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་སྦྱིག་སྐྱུག་

སྒྲུངས་ཏེ་རང་གི་བདེ་དགོངས་དེ་དག་ལ་གཏོང་བའོ། །འདིས་གཙུག་མར་གཏོང་བ་

ཡང་དགའ། དགོངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རང་གི་མཉམ་ལ་གཞན་གྱིས་མི་མཉམ་ན་དགའ་

བ་དང་། མི་སྐྱུ་ཀྱུ་འདི་ཉི་ཅེས་མཉམ་དཔེ་ཡོད་དུ་རེ་བ་ལས་མེད་པ་ལ། བཞེ་

ཀྱུ་ལ་འདི་ཉི་ཅེས་ཡུལ་ཁམས་འདི་ཅིག་གོ་ཐོབ་སྐྱེས་པ་ཡོད་བའི་གྲ། འདི་དག་ལ་

བཀོལ་ནས་མ་སྐྱོམ་ན་ཅེ་བ་ཆད་པ་མཚོར་བ་ལྟ་བུར་བའི་གསུང་ལྟར་རྟོག་ཏུ་བསམ་པ་

ལ་གཤམ་ཆེད། རྒྱུན་གཞན་དག་ལ་ལྟོས་མི་བྱ། །ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་ཚོས་ཐོས་བསམ་

སྐྱོམ་གསུམ་ཚོས་སྤྱོད་བཅུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་མི་སྲིད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་

ལ་ལྟོས་དགོས་ཏེ། ཟས་གོས། གནས་ཁང་། སྐྱབ་གཡོག་། སྐྱབ་རྩལ། ག་སོ་

ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཚང་བ་དང་། དགྲ་འདྲེ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དགོས་ཏེ།

བྱུང་པ་ཉེས་རབ་འབར་ལ་པོ་ཏེ་བས་ཚོས་བསམ་དུ་བཏུབ་བམ་གསུངས་པས། ལྟོ་

འགྲངས། ཁ་དོམས་གྲོགས་པོས་སྒོ་རྩ་མ་སྒོངས་ཅོག། སྐབས་སྐབས་བཏུབ་པར་

སྒྲིབ་ཟེར་བ་དང་། དགེས་བཀོད་སྒྱུ་སྒྲིབ་པའི་གྲུབ་མ་འཛོམས། ཡུལ་དུ་

སྒྱིན་ལ། འཛོམས་ཅིག་བྱ་སྒྲིབ་ཅོན་ས་གཉི་ལུང་དུ་སྒྱིན་པས་འཛོམས་པ་ཅིག་བྱུང་།

བས་རྗེས་ནས་མ་གོ་བར་འདུག། །འཁོར་བ་བྱ་བ་དེ་མ་འཛོམས་པའི་མིང་དུ་འདུག།

པ་ལ་ཟེར་བ་དང་། མཁུན་ཀ་མའི་དེར་མ་འཛོམས། གཙང་དུ་བྱོན་ནས་འཇུག་

རྒྱུ་འཛོམས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ་དང་རང་གི་ཁམས་གསོ་བ་དང་།

བཟང་དུ་བྱས། སེམས་དཔའ་ལ་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཟེར་བ་དང་། ཁ་རག་

པའི་སློབ་མ་ཁམས་ལོག་པ་འབྲེམ་གྱིས་མར་ཁུ་བཏང་བས། འབྲི་རི་རྒྱ་

མ་ལ་བསྐྱོམས་ཡོད་པས་ད་ལྟ་ལས་ཆ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཁོ་བོ་ཡང་ཁོང་དག་

{@431} གི་ཁབས་ཀྱི་གཉེར་མ་སྟོན་ཅིང་ད་འདི་ཚུགས་མོང་བ་ལ་ད་གྲུབ་ཐོབ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་

གསུངས་པ་དང་། སེ་སྟོན་བྱུང་འབར་ཡང་། གཞོན་པ་འཁུར་བ་དམར་ཐོལ་

ལེ་བ་མཐོང་ཅོན་ངས་ཁྱོད་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་འདུག། ཅེས་དང་། རྒྱས་འཁོགས་

པ་མཐོང་ཚན་ཁྲིད་ཤོས་མ་ལོག་པར་སྤྱད་ཟིན་ནས། དང་འི་འདིར་བསྐྱད་ཀྱང་

ཕན་པ་མི་འོང་བེད་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ཅི་གྲོགས་པེ་སེམས་རེམས་པ་ཚོ་

གཅིག་དང་འགྲོགས་པས་བཏུབ་པར་བྱུང་བེད་བ་ཡོད། ཁ་ཅིག་གྲེལ་བས་མ་བྱུང་།

དལ་ནས་འོང་བར་སྤང་བེད་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཡིངས་ནས་མ་བྱུང་དབེན་ན་འོང་བེད་

བ་ཡོད། གཉམ་སེང་གི་གྲགས་ཤེད་དཀའ་གདམས་པ་ལས་འབྲས་བསྐྱེམ་ཚོ་

ངའི་ཚོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས། འདི་ཀུན་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པར་ཁོང་ཇི་ཅུག་བསྐྱེམ་

ནོ། ལས་འབྲས་ལས་འབྲས་ཟེར་རམ་གསུངས་པ་ལ། འདི་དེ་ལྟ་བུའི་ཐོས་

པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གང་ལ་འང་ལྟོས་མི་དགོས། འཛོམས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་

དུ་བྱས་ནས། མ་འཛོམས་ན། མི་ལྡང་ན། བྱམས་ན། འཇུགས་

ནོ། འབྱོར་ན། རྒྱུད་ན། བ་ན། མི་བ་ན། མཚན་ན། གཞིན་ན། ལྟོགས་ན། འགྲངས་

ནོ། དགས་བཅོར་ན། སྤང་འགོང་གི་ཚར་ག་རྒྱུགས་ན། སྤྲོ་མས་ཐུགས་ལ་

བཏགས་ན། མ་བཏགས་ན། གྲོགས་པོས་སྤོ་ཅེ་སྤོངས་ན་དེ་དག་རྒྱ་མཚན་

བྱས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཚོག་། ལྷན་པར་གི་གཉེན་སྣོན་ཤེས། ཚིབ་ནང་མ་མང་པོ་

མེད་པ་ལ། དགོ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེའི་ཚོས་བྱུན་རེ་ལ་དོད་བྱས་ནས་སྤྲད་དོ་ཟེར་བ་དང་།

ངོ་སྤེལ་སེམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཏམ་སྤྲར་གྲོང་པ་ལྟར་ཡིན། རྒྱུད་ལམ་ཐམས་ཅད་

དུ་སྐྱེས་པས་ཚོག་། ཁོམ་གྲེལ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་པས་ཚོག་། འདི་ལ་

མ་བུའི་སྐྱེས་སེམས་ཀྱི་སྤྲིང་སྤྲོབས་ཅན་གཅིག་པུས་ཚོག་། རྒྱུན་དང་བཅས་པའི་

སེམས་འདི་ལ། ཁོམ་ཏུན་མང་པོ་གཅིག་མཚེས་ཏེ། ལག་ལྟར་གོམས་ { @432 } པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་། ལྱ་བ་ཡིན་པས་གང་ཅུ་
ག་བྱ་བཏུབ། འདད་ལ་ས་ཟེན་

གོ་འཐུས་མེད། གང་ཚུགས་བསྐྱབ་བསྐྱབ་ཡིན། དེ་ཡང་སྤྱིས་མི་ལ་འཆད་

ཅོན་དེ་སྤྲད་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་སྟེ་མ་ཤེས་མི་འོང་། ང་རང་ཉམས་སུ་བྱུང་བསྐྱོམ་

སྟེ་མ་ཤེས་བྱས་ན་ཚོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་གོད་འོང་བ་ཡིན། འདི་ལ་ཡང་ན་ལྷ་གསོལ།

ཡང་གཞོན་ཐོད་དུ་སྐྱེས་པ་ཅིག་དགོས་གསུངས། ད་རེས་གཅོད་ཉམས་སུ་བྱུང་།

གོལ་གམི་བྱ། ཞེས་པ་གསུང་བསྐོས་མ་བཞིན་ནོ། །རེས་འཛོག་མི་བྱ། ཞེས་

པ་ནི། རེས་སྒྲོ་སྒྲོང་བསྐོས། རེས་སྒྲོ་མ་ཁེལ་བར་གཞན་འབྲེལ་མཚན་ཉིད་

པ་ལ་ལ་དག་རྗེས་སྒྲོད་དུ་མ་ཤེས་ཀྱང་འཆི་བ་བྲལ་ན་འདིས་གོ་མི་ཚོད་སྐྱེས་ནས་སྤྲུགས་

པ་ཚུང་མ་ཅན་རེའི་གནད་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་འདྲེ་གདོན་

གྱི་དགོས་པའི་སྤྲུགས་ཁོན་བསྐོས། རེས་འགའ་གཏོང་ལེན་བསྐོས། རེས་

འགའ་ཕྱི་མའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་གཞོན་ན་གཉིས་ལ་ཞོན་ན་བར་དུ་ལྷུང་། ཁ་ཅིག་

འདི་བསྐོས་པས་སྣང་པོ་བགྲང་མི་དགོས་ཟེར་བ་དང་། ལྷུང་བ་བཤགས་མི་དགོས་

ལྷུང་བས་ལྷུས་ལ་གཞོད་དམ་སེམས་ལ་གཞོད་ཟེར་བ་དང་། དཀོན་མཚོག་ལ་མཚོད་

པ་བྱས་ན་འང་མིས་མཐོང་དུ་རེ་བའམ། མཐོང་ན་དགའ་བ་འབྱུང་བས་ས་གཏོར་བ་

ཡོད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ནོར་ཟེར་བར་བད། འོ་ན་འདིར་ཅི་ལྟར་བྱེད་ན་ལྟ་བའི་ཤན་

སྒྲོད་པ་ལ་མ་ཤོག་པར་ལྷུས་དག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་

བ་དང་། འདྲུལ་བ་ནས། ཇི་ལྟར་བཅས་པ། ཇི་བོ་སྟོན་པ། པོ་

རྟོ་པ་གསུམ་གྱི་གདམས་ངག་ལས་ཇི་ལྟར་འབྲུང་བ་རྣམས་གྲུ་མ་ཚག་ཟུར་མ་ཉམས་

བར་བསྐྱབ་པ་ལ་བསམ་པ་འདི་འབའ་ཞིག་སྦྱོང་བའོ། །ཡང་སྤྱད་པའི་ཤུན་ལྷ་

བ་ལ་ལོག་ནས། རྣམ་རྟོག་གི་མདུད་པས་བཅིངས་པ་ཡོང་ཡང་ཁ་ཅིག་སྤྲུགས་

ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བའི་སྤྱི། འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུགས་སྤྱི། ཚོས་ཐམས་

{@433} ཅད་གྲུ་བཞིར་ཁྲུར་ཤེས་པ། ངའི་སྤྲོ་མ་རྒྱ་གར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསང་

ཕུ་བ་གསུང་སྐད། འདི་ལ་གོ་བས་མཐའ་ཚོད་པ་དང་། བྱེད་ཅོ་མ་ཤེས་པ་མེད་

པ་ཅིག་མ་བྱུང་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ཇི་སྐད་བྱས། ཁ་ཅིག་གིས་ཇི་སྐད་བྱས་པས་ཅི་ཅུག་

ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་འོང་བས། དེ་ཅུག་མ་སོང་བར་སྐྱོ་འདོགས་བད་ཀྱིས་ཚོད་པར་བྱས་

ལ། ཉམས་སུ་འཇུག་ཏུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་

ཐམས་ཅད་འདིས་བྱ། །འཚི་བའི་ཚོ་ཡང་གཞན་གྱི་སྤྱི་འཚི་འི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་

ཅད་བདག་ལ་སྤྱིན་པར་གྱུར་ཅིག་བར་སྤོ་སྦྱོངས། འཛོམས་མ་འཛོམས་ལ་སོགས་

པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ལ་འདི་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་སྤང་དོ། །དོལ་ཚོད་

དུ་སྤྱང། ཞེས་པ་གསུང་བཤོས་མ་བཞིན་ནོ། །རྟོག་དཔྱད་གཉིས་གྱིས་ཐར་

བར་གྱ། ཞེས་པ་ནི། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཆེ་བརྟགས་ནས་དེའི་

གཉེན་པོ་དགོས་སུ་བརྟེན་ནས་སྤང་བ་ལ་འབད་པ་དཔག་ཏུ་གྱ། ཡང་ཁོང་གིས་ལན་

ཟེར་བའི་འདས་པའི་ཉེས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་འདི་འདྲ་བུ་ན་གཉེན་པོ་འདི་

བཞིན་བསྟེན་སྟུང་དུ་གོ་གྲོལ་ཞིང་སྤྱང་བ་སྟེ། འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བ་

ཚོ་དང་། དག་འབྲེའི་གཞོན་པ་དང་། བྱང་ལྗེ་མ་རྟེན་པ་དང་། ལ་བྱང་

ཟེར་བ་དང་། རྒྱུ་མ་དང་། རྩེད་བརྟེན་ལ་སོགས་པ་ཅི་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་

ལ་ཚོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱུ་ལོན་དང་། ལན་ཚགས་དང་། ལ་ཁོན་ཅི་ཡོད་པ་

ཐམས་ཅད་དེས་བྱང་པར་གྱུར་ཅིག་པར་སློབ་སྤྱང། མ་འོངས་པའི་ལ། རོ་རྒྱུ་

སློད་དམ་ཐོ་རེངས་ནས་བཟུང་ནས་གྲེ་ལ། སློད་དེར་བཏང་ནང་འདིར་ཆ་ཟེར་བ་ལྟར།

ང་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་དང་། རྒྱུ་མ་འཇུགས་པ་དང་། འདི་ནས་བཏན་

ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། བདེ་བའི་ལོ་ལོ་མཉམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་དང་གཞན་པའི་བཞུགས་པའི་

བྱུང་ཆུབ་སེམས་འདི་བཞིན་སྐོམ་སྐོམ་དུ་གསྲོལ་བ་སྟེ། བོད་བཟང་ཅག་ལ་གཙང་

{@434} མོ་གཙུག་གིས་བྱུང་སྟེ་ལ་དུ་བྱུང་ན། ཞེས་པ་ལ། སྐྱེ་མངའ་བ་དེ་ཞེ་མི་

དགའ་བར་འདུག་ཅེས་དང་། སྤྱུ་ཆུང་པ་དེ་འཆི་བས་གོ་བ་འདུག་ཅེས་པ་ལྟར་

འདས་པ་མ་འོངས་གཉིས་ལ་སྐྱུར་ནས་བསྐོམ་མོ། །ཡུས་མ་སྐོམ། ཀོ་ལོང་

མ་སྐོམ། ཡུད་ཅོམ་པ་མི་བྱ། འོར་ཆེ་མ་འདོད། ཅེས་པ་གསུང་བཤོས་

མ་བཞིན་མོ། །སྤྲིགས་མ་ལུ་པོ་བདེ་བ་ཡིས། །བྱུང་ཆུབ་ལམ་དུ་སྐྱུར་བར་བྱ།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། ད་ལྟ་ལྟ་བུ་ཐམ་པའི་སེམས་ཅན། དུས། མོ། ཉོན་

མོངས། ལྟ་བའི་སྤྲིགས་མར་གྱུར་པའི་དུས་འདིར། བྱུང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་ལ་

སོགས་ཚོས་དཀའ་ཞིང་མི་འདོད་པ་ལ་སྐྱེག་བྱུང་བ་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཆུབ་

ཀྱུ་ལམ་དུ་སྐྱུར་བའི་ཚོས་བྲོ་སྐྱུང་འདི་ཡིན་པས། གང་མ་བཏུབ་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་

བྱས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བྱང་

ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱ་

བའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས་རངས་པའི་རྒྱ་དགུ་བསྟེན། ཅེས་པ་ལྟར། སྤྲོ་མཚོས་

འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་བསྟེན། གྲོགས་འདི་བསྟོམ་པ་དང་འགྲོགས། ཚོས་འདི་སྟོན་

པ་ཉམ། དེའི་གོགས་དང་སྐྱིབ་པ་སྤྱད་ས། །མཐུན་སྐྱེས་ཚོགས་བསལ་གས།

གསོལ་པ་གདབ། ཚོས་སྐྱོང་ལ་འཕྲིན་ལས་ལྷ། འདི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་

ཀྱི་ངེས་པ་བསམ། རྣམ་རྟོག་ངོ་ཤེས་པས། གཞོན་པ་མེད་པར་རྟུན་མ་ངོ་

ཤེས་པའི་ཉམས་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་རང་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རམ་རམ་བྱུང་ཅོག། ཉོན་

མོངས་པ་དང་། དེའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དེ་དགར་ངོ་ཤེས་ན་ཞི་བར་འགྱུར་ངོ་། །

འདི་ལན་ཅིག་བྲན་པ་དང་། མོས་པ་ལན་ཅིག་བྱུང་བ་དང་། ལན་ཅིག་སྐྱོབ་སྐྱེས་

པས་ཀྱང་གཉེན་པོར་འགྲོ། ལོ་བརྒྱར་འགྲོགས་ཀྱང་སྟོམ་རྒྱུ་འདི་ལས་ཡེ་

མེད། །སྟོང་རྒྱུང་ཡང་དམར་དམར་ལྗེར་ལྗེར་པོ་གཅིག་ལས་མེད་གསུང་ངོ་།

{@435}མནངག་བདུད་རྩི་འདི་གསེར་གླིང་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་

གསུང་བསྐོས་མ་བཞིན་ནོ། རྟེན་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུང་གི་གསུང་བསྐོས་འདི་

རྣམས། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེམ་པའི་ཚོགས་བཤའ་མ་ལས་གསལ་བར་བྱུང་བའོ། རྩོ་

རྒྱུང་གསུངས་བསྐོས་མའི་ཁ་རྒྱུང་དུ། བྱ་བལ་བ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡི་

གེར་བཀོད་པའོ། །སྐར་ཇ་གཏོ། །མོ་བཟོ་སུ་ས་མ་ཡ། མ་རྒྱ་བུ་

ལ་ཡ། བཟོ་སུ་ཏུ་ལོ་བུ་ཏུ། རི་རྩོ་མ་རྩ་ལ། སུ་ཏུ་ལོ་མ་རྩ་ལ། སུ་པོ་

ལོ་མ་རྩ་ལ། ལ་རྒྱ་རྩོ་མ་རྩ་ལ། སྐར་སིད་རྩོ་མ་བུ་ཡུའོ། སྐར་ཀམ་

སུ་ཚལ། ཚིན་ལོ་ལུ་རྩོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ། ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ། ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ།

བཟོ་སུ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ། ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ། ལོ་ལོ་ལོ་ལོ།